

MURAT ÇAKIR

DERLEMELER 2018

**YENİ YAŞAM VE YENİ ÖZGÜR POLİTİKA
GAZETELERİ İLE ONBEŐ GÜNLÜK POLİTİKA
GAZETESİNDE YAYIMLANAN MAKALELER**

COPYLEFT

BİLGİ PAYLAŞIMLA ÇOĞALIR!

Tüm yazı, makale ve çeviriler, ticari amaçla kullanılmama şartıyla, istenildiği gibi indirilebilir, basılabilir ve dağıtılabilirler.

Trump'ın yeni »Ulusal Güvenlik Stratejisi«

Ocak 2018

Her ABD başkanı gibi Donald Trump da kendi »Ulusal Güvenlik Stratejisini« kamuoyuna tanıttı. 18 Aralık 2017'de açıklanan strateji belgesi, önümüzdeki dönemde ABD politikalarını belirleyen en önemli siyaset belgelerinden birisi olacak. Strateji belgesini değerlendiren kimi yorumcu bunu »ikinci restorasyon hamlesi« olarak nitelendiriyor. Örneğin Ergin Yıldızoğlu, »karşımızda, geride kalan 30 yılın dış politika geleneğinden kopmayı arzulayan, işbirliği ve diplomasi yerine dayatmaya, korunmaya öncelik veren bir belge var« tespitini yapıyor. Bu tespit öz itibarıyla pek yanlış sayılmaz, ancak kanımızca ABD'nin temel »geleneksel« çizgisinden kopmak istemesi de söz konusu değil.

Emperyalist-kapitalist dünya düzeninin öncü gücünün emperyalist yayılma politikasından başka bir şey olmayan »dış politika geleneğini« genel hatlarıyla değiştirdiğini söylemek yanlış olur. ABD emperyalizmi giderek daha sertleşen emperyalist rekabete saldırganlığını artırarak yanıt vermeyi yeğliyor. Sadece dış politikada değil elbette. Daha önceki yazılarımızda da vurgulamıştık: Trump'ın başkan seçilmesiyle birlikte tekelci burjuvazi bizzat sahaya inerek, egemenlik metotlarında değişimler gerçekleştirmektedir. »Demokratörlük« olarak nitelendirdiğimiz bu yeni metotlar, burjuva demokrasilerinin alışlagelmiş kurallarını altüst etmekte, kurumlarının içini boşaltmakta ve toplumsal rızanın yaratılması için şantajı, baskıyı ve sosyal şovenizmi daha etkin bir şekilde araç olarak kullanıma sokmaktadır. Korumacı iktisat politikaları, sermayeye geniş serbestlik tanınması, emek sömürsünü yoğunlaştıran uygulamalar, sermaye lehine vergi indirimleri, göçmen ve mültecilere karşı ayrımcı ve ırkçı uygulamalar, işgücü göçünün sınırların kapatılmasıyla engellenmesi, iç ve dış politikada militarizmin derinleştirilmesi, düşman resimleriyle bezenmiş vatanperverlik demagojisi gibi »tedbirler« de bu araçlar arasındadır. Aslına bakılırsa burjuvazinin sınıf tahakkümünün sürdürülebilirliği için gerekli olan bütün araçlar daha etkin bir biçimde kullanılmak istenmektedir.

»America first!« (Önce Amerika!) sloganı bu bağlamda dış politikada en saldırgan ABD tekellerinin, dünya piyasalarında ABD aleyhine gelişen güç kaymalarını durdurmayı ve ABD emperyalizminin hegemonyasını genişletmeyi amaçlayan bir savaş ilânıdır, ki burada özellikle Çin Halk Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu'nu saldırgan söylemin hedefine yerleştirmektedirler. Çünkü ABD emperyalizminin, kimilerince »yükselen yeni dünya güçleri« olarak nitelendirilen bu iki stratejik rakibinin kendilerine yeni etki alanları yaratmaları, teknolojik atılımları, ekonomik verimliliklerini artırmaları ve nihâyetinde yeni askerî yetilere kavuşmaları, emperyalist-kapitalist dünya düzeninin işleyişini ve yayılmasını aksatmakta ve böylelikle merkezi emperyalist güçler arasındaki çelişkilerin derinleşmesine neden olmaktadır. Derinleşen çelişkiler ve gerçekleşen güç kaymaları emperyalist güçleri daha da saldırganlaştırmaktadır. ABD emperyalizmi tüm bu gelişmeleri, sonucunda yayılma ve hegemonik gücünü koruma stratejisi olarak anlaşılması gereken yeni »Ulusal Güvenlik Stratejisi« ile yanıt verdiği büyük meydan okumalar olarak algılamaktadır.

Yeni stratejinin içeriği

Trump yönetimi, ABD tekelci burjuvazisinin en saldırgan fraksiyonlarıyla tam uyumluluk içerisinde geliştirdiği güvenlik stratejisini, dört taşıyıcı sütun üzerine kurduğu »ulusal çıkarlar tanımı« çatısı altında formüle ediyor. Belgede bu sütunlar şöyle sıralanıyor:

- Birleşik Devletlerin, ABD halkının ve Amerikan yaşam tarzının korunması;
- Amerikan refahının teşvik edilmesi;
- Güçlü konum sayesinde barışın korunması ve
- Amerikan etki alanının genişletilmesi.

Belgede, »dünya çapındaki nüfuzumuzu etkileyen« meydan okumalar ve gelişmeler ise şöyle sıralanıyor: »Teknolojiyi, propagandayı ve şiddet araçlarını kullanarak, çıkarlarımıza ve değerlerimize aykırı olan bir dünya yaratmak isteyen Çin ve Rusya gibi revizyonist güçler; terörü yaygınlaştıran, komşuları olan ülkeleri tehdit eden ve kitlesel imha silahlarını ellerine geçirmek isteyen bölgesel diktatörlükler; nefret yayan ve alçak ideolojileri adına suçsuz insanlara şiddet uygulayan cihatçı teröristler ile kentlerimize uyuşturucuyu ve şiddeti taşıyan sınır aşırı kriminal yapılar«.

Trump yönetimi böylelikle emperyalist saldırganlığa toplumsal rıza ve burjuva hukuku temelinde meşruiyet sağlamak için gerek duyduğu düşman resmini çiziyor ve baş düşmanları olan Çin Halk Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu'nun yanına, adlarını açıkça anmadan Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti ve İran'ı, ayrıca işine geldiğinde terörist ilân edeceği cihatçı gruplar ile uyuşturucu tacirlerini yerleştiriyor. »Cihatçı teröristler« ve »sınır aşırı kriminal yapılar« nitelendirmeleri ile aslında mülteciler kastedilmekte, böylelikle hem sınırların göçe kapatılması, hem de BM Şartı'na aykırı saldırı savaşları için gereken toplumsal rızayı sağlayacak sosyal şovenizm körüklenmektedir. Zaten »alçak ideoloji« tanımlamasıyla da açık İslam düşmanlığı yaygınlaştırılmak istenmektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu'nun »revizyonist güçler« olarak tanımlanmasının iki temel nedeni var: Birincisi, iki ülkenin de hem BM Şartı'nın geçerliliğini, hem de her devletin bağımsızlık ve hükümler haklarının korunmasını savunmasıdır. Bu konulardaki ısrarları, özellikle hammadde kaynakları ve dünya piyasalarına engelsiz ulaşım için müdahale savaşlarını önceleyen emperyalist stratejilere ters düşmektedir. İkincisi ise, her iki ülkenin de neoliberal iktisat politikasını uygulamak istemeyişleri ve kapitalist birikim süreçleri üzerindeki bürokratik kontrolden vazgeçmemeleridir. Trump bu ülkelerin »revizyonizmini« şöyle açıklıyor: »İkisi de ekonomik sistemlerini haksız ve özgür olmayan biçimde şekillendirmek, ordularını büyütme ve bilgi ile verileri kontrol altında tutmak istiyorlar, ki halklarını baskı altında tutsunlar ve etki alanlarını genişletebilsinler diye«. Trump'a göre »rakiplerin uluslararası kurumlara ve dünya ticaretine alınmaları, onları otomatikman iyi niyetli ve güvenilir aktör yapmayacağından«, nükleer cephanenin caydırıcılığı daha da önem kazanıyor.

Belgede Çin Halk Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu konusunda böylesine açık karşıtlık söz konusuysen, iki ülkeye yönelik adımların ne olacağı muğlak bırakılmış. Belge Rusya Federasyonu ile hem işbirliği içinde olunmasını, hem de »Rusya'nın Avrupa'daki etkinlik alanını genişletip, NATO üyelerinin arasını açma çabalarının engellenmesi gerektiğini« belirtirken, »stratejik rakip« olarak tanımlanan Çin Halk Cumhuriyeti'nin öncelikli olarak »iktisadi alanda geri püskürtülmesi gerektiğini« ve bunun için »serbest dünya ticaretinin Amerika'nın güvenliğini sağlayacağını« vurguluyor. »Serbest dünya ticaretinin korunmasının« yolu olarak da, nükleer ilk vuruş opsiyonu ile »siber saldırılar dahil, nükleer olmayan stratejik saldırılara nükleer silahlarla yanıt verme« kararlılığının gösterilmesi gerektiği belirtiliyor.

Stratejinin öngördüğü adımlar

»Ulusal Güvenlik Stratejisi«nde yer alan hedeflerin gerçekleştirilmesi için öngörülen adımlar, Trump'ın başkanlık döneminin gerek ülke içerisinde, gerekse de dünya çapında ihtilafları derinleştiren ve hâlihazırda ilân edilmemiş »Üçüncü Dünya Paylaşım Savaşının« ilân edilen bir sıcak savaşa dönüşme riskinin masif biçimde artacağı bir süreç olacağına işaret etmektedir. Strateji belgesinde öngörülen adımları kısaca şöyle özetleyebiliriz:

»Birleşik Devletlerin, ABD halkının ve Amerikan yaşam tarzının korunması« için sınır kontrolleri güçlendirilecek ve göç yasaları »reformu edilecek«. Bugün Müslüman ülke vatandaşlarına karşı uygulanan sınırlama pratiği ve Meksika sınırına duvar örülme kararı bu konuda neler olabileceğini gösteriyor. Olası tehditleri »henüz ortaya çıktığı yerlerde ve sınırlarımıza daha ulaşmadan bertaraf edilmesi sağlanacak«. Bu cümleden istenildiğinde »terörist« olarak tanımlanacak gruplara ve ülkelere karşı BM kararlarını beklemeden ve uluslararası hukuku çiğneyerek askerî müdahaleler ile işgallerin gerçekleştirilebileceğini okuyabiliyoruz. Ayrıca siber saldırılarına karşı »bilgi ve iletişim teknolojileri daha güçlü koruma altına alınacak« cümlesinden de, Snowden'in ortaya çıkardığı devasa sansür ve manipülasyon skandalını aratacak derecede adımların hazırlandığını anlayabiliyoruz. Nitekim, ABD'ni »roket saldırılarından

korumak amacıyla« ABD’nde ve dünya çapında farklı ülkelerde konuşlandırılacak »çok katmanlı roket savunma sistemleri geliştirilecek«.

»Amerikan refahının teşvik edilmesi« için uluslararası serbest ticaret antlaşmaları gözden geçirilecek ve korumacı iktisat politikaları uygulanacak. Daha önceki ABD başkanlarının, Avrupalı ortaklarıyla beraber geliştirdikleri TTIP ve TPP gibi antlaşmalar rafa kaldırılacak. »21. Yüzyılın jeopolitik rekabetindeki öncülüğümüzü koruyacak araştırma, teknoloji ve inovasyon alanları ulusal güvenlik koruması altına sokulacak«. Ve »ABD’nin enerji hakimiyeti uluslararası piyasaların serbest kalması ve enerji kaynaklarına ulaşımın engelsiz olması sayesinde ulusal güvenliğin korunması için baskın biçimde kullanılacak.

»Güçlü konum sayesinde barışın korunması için« ABD’nin askerî üstünlüğü »yeniden sağlanacak ve sürekli hâle getirilecek«. Yeni stratejik rekabet dönemi olarak adlandırılan önümüzdeki yıllarda ABD çıkarlarının korunması için »tüm diplomatik, iktisadi ve askerî araçlar kullanılacak«. Uzayın kullanılması ve internetin »güvenlikli hâle getirilmesi için« (bu cümleleri uzay savaşları ve siber dünyanın kontrol altına alınması olarak okumak gerekir) gerekli olan »yetenekler geliştirilecek«, müttefiklerin »ortak tehditlere karşı mücadelede daha fazla sorumluluk almaları sağlanacak«. Avrupa, Pasifik ve Ortadoğu gibi dünyanın kilit bölgelerindeki güç dengelerinin »ABD lehine gelişmesi sağlanacak«. Özellikle bu alanda öngörülen adımların NATO ülkeleri ile bu bölgelerdeki işbirlikçi rejimlerin silahlanma bütçelerini devasa biçimde artırma baskısıyla karşı karşıya kalmalarına yol açacağını şimdiden söyleyebiliriz. Doğal olarak bu silahlanma bütçelerini artırma baskı ve sonucunda militaristleşmenin derinleşmesi, strateji belgesinde »düşman« olarak görülen Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti ve İran’ın da kendi ordularının silahlandırılmasını hızlandırarak yanıt vermelerine neden olacak. Sonucunda dünya çapında nükleer ve konvansiyonel silahlanma yarışı hızlanacak.

Nihâyetinde »Amerikan etki alanının genişletilmesi için« tüm diplomasi ve gelişme işbirliği politikaları ile NATO müttefikleri ve stratejik partnerlerle ortaklaşa geliştirilecek olan çabaların »Amerikan vatandaşlarını korumak ve refahımızı teşvik etmek« gerekçesiyle »ABD’nin dünya çapındaki askerî üstünlüğünü korumak ve genişletmek için kullanılması sağlanacak«. Strateji belgesi ABD çıkarlarının korunması için ayrıca »yeni ikili ve çoklu antlaşmalarla aynı değerleri savunan ülkelerle işbirliğinin kurulmasını« ve bu sayede ABD tekelleri için yeni piyasaların açılmasını sağlayan adımların atılmasını öngörüyor. Belgeye göre »serbest piyasa ekonomisini, özel sektörün büyümesini ve siyasî istikrarı savunan ülkelerle stratejik partnerliklerin kurulmasının«, stratejik rakiplerini geri püskürtecek »değerli bir araç« olacak.

Sonuç yerine

Yeni »Ulusal Güvenlik Stratejisi« ABD emperyalizminin dünya çapındaki hegemonik konumunu »barışın, refahın ve başarılı toplumların gelişmesinin çerçevesini sağlayacak pozitif güç« olarak tanımlıyor. Elbette bu demagojik bir söylemden başka bir şey değil. Ancak gerek strateji belgesinden yapılan tespitler ve öngörülen adımlar, gerekse de strateji belgesinde muğlak bırakılan noktalar, ABD emperyalizminin ne denli ekonomik, askerî ve stratejik zaafarla karşı karşıya olduğuna işaret etmektedir. Emperyalist-kapitalist dünya düzeninin öncü gücü, en başta Avrupalı emperyalist müttefiklerinin ve aralarında Türkiye’nin de olduğu işbirlikçi rejimlerin güvenlerini kaybetmek üzeredir. Her ne kadar dünya çapındaki silahlanma giderlerinin yüzde 45’ini harcasa ve devasa askerî gücüyle hegemonik konumunu koruyor olsa da, ABD emperyalizminin ve onunla birlikte tüm emperyalist güçlerin dünya çapında mutlak hakimiyet kuramadıkları her geçen gün daha da açığa çıkmaktadır. Gerek emperyalist güçler arasındaki, gerekse de işbirlikçi rejimler ile emperyalist güçlerin aralarındaki çelişkilerin derinleşmesi, hâlâ üstesinden gelinebilmemiş olarak devam etmekte olan 2007 kapitalist krizin etkisinin artması, sürdürülen vekalet savaşlarının başarısızlığı, işbirlikçi rejimlerin bölgesel emperyalizm hevesleriyle »bağımsız« davranmaya çalışmaları, Ortadoğu başta olmak üzere, dünyanın muhtelif bölgelerinde muhalif güçlerin artan bir biçimde direniş göstermeleri, özellikle Avrupa’daki kapitalist devletlerin yönetim-temsîliyet-meşruiyet ve kimlik krizleriyle boğuşmaktan kurtulamamaları ve neoliberalizmin genel anlamda tilsimini kaybetmesi, başta ABD emperyalizmi olmak üzere, tüm emperyalist güçleri çoklu kriz ortamının girdaplarıyla başa çıkmakta zorlanmaktadır.

Aynı şekilde »revizyonist« güçler olarak tanımlanan Çin Halk Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu'nun beklenenin aksine Ortadoğu'da, Afrika'da ve Asya'da etkinlik alanlarını genişletmeleri, bilhassa Rusya Federasyonu'nun doğal gaz politikalarıyla ABD'nin Avrupalı müttefikleri birbirlerine düşürmesi; bununla birlikte İran'ın Ortadoğu'da mevzi kazanması ve Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin nükleer cephanesiyle direnmesi, emperyalist stratejilerin uygulanabilirliğini zora sokmaktadır.

ABD'nin yeni »Ulusal Güvenlik Stratejisi« tüm bu gelişmelere verilen ve çıkış yolunu göstereceği umulan bir yanıt, daha doğrusu bir savaş ilânıdır. Ancak daha önceki strateji belgelerini ve bilhassa George W. Bush'un başkanlık dönemindeki saldırgan politikalar ile sonuçlarını göz önüne aldığımızda, yeni stratejinin de ABD emperyalizmini içinde bulunduğu gerileme döneminden kurtarma başarısını pek gösteremeyeceğini söyleyebiliriz. Yine de bu tespitimiz, emperyalist cephenin zayıfladığı, savaş risklerinin azaldığı ve demokratik gelişmelerin önünün açıldığı bir sürece girildiği sonucunu çıkarmaz. Aksine, dünya çapında daha tehlikeli bir döneme girilmektedir. ABD emperyalizmi, emperyalist müttefikleri ve işbirlikçi dostları daha da saldırganlaşacak, daha dizginsizleşecek ve daha baskıcı yöntemlere başvuracaklardır.

Böylesi bir durumda, başta komünistler olmak üzere, devrimci-demokratik güçler gelişmeleri titiz ve iyi analiz etmek, bu analiz temelinde hangi mücadele biçimlerinin gerekli olduğunu ortaya koymak ve en geniş direniş cephesini örmekle mükelleftirler. Kanımızca, dünya çapında en başta ezilen ve sömürülen sınıflar olmak üzere, burjuva toplumlarının farklı katmanlarını da emperyalist stratejilere karşı mobilize etmenin en önemli anahtarlarından birisi barış sorusudur. Barış için mücadele, insanlığın ezici çoğunluğunun çıkarına olmasından dolayı, karakteri gereği antiemperyalisttir. Anti-kapitalist olmayan antiemperyalizm mümkün olmayacağından, barış mücadelesini sosyalizm için devrimci mücadeleye dönüştürmek ise, komünistlerin görevidir.

Kapitalist Birlik Partisi!

6 Ocak 2018

Yeni yıl egemenler açısından hiç de iyi başlamadı. Emperyalist-kapitalist dünya düzeninin, özellikle 2007 küresel krizinden bu yana daha çok battığı çoklu kriz ortamı, kapitalizmin merkez ülkelerinde dahi burjuva demokrasilerinin ancak içi daha çok boşaltılarak sürdürülmesine izin veriyor. Egemen sınıflar, tılsımını kaybeden neoliberalizme karşı yükselen toplumsal direnç mekanizmalarını ancak sosyal şovenliğe kanalize ederek zararsız hâle getirebiliyorlar. Emperyalist ülkelerdeki tekelci burjuvazi, ABD’nde olduğu gibi, kâh bizzat siyaset sahnesine inerek, kâh ırkçı ve sosyal şoven hareketlerin sokaktan uyguladıkları baskıyı kullanarak burjuva demokrasilerini »demokratörlüklere« dönüştürüyor.

Diğer yandan dünyanın Ortadoğu ve Uzak Asya gibi merkezî ihtilaf bölgelerinde uygulanmak istenilen emperyalist stratejiler tökezliyor, stratejik rakipler olarak görülen Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti yeni mevziler kazanıyorlar. Bununla birlikte emperyalist güçler arasındaki çelişkiler derinleşiyor, işbirlikçi rejimler konjonktürel gelişmelerin olanaklı kıldığı dayatmaları yapabiliyorlar. Emperyalist hegemonya geriliyor. Ancak bu gelişmeler emperyalist cephenin, tekelci burjuvazinin tahakkümünün zayıfladığı anlamına gelmiyor.

Örneğin Federal Almanya (FAC) Kasım ayından bu yana, hem de tarihinde ilk kez, hükümet çoğunluğunu sağlayamıyor. Sermayenin amiral gemilerinden FAZ gazetesindeki bir yorumda vurgulandığı gibi, buna rağmen (kapitalist) devlet »tıkır tıkır« işliyor, hatta gerek Avrupa’da, gerekse de NATO içerisindeki güçlü konumunu koruyor. Dahası, Federal Hükümetin kurulamamış olması dahi işçi sınıfının ve ücrete bağımlı çalışanların sosyal ve demokratik haklarına yönelik ağır saldırıların hızlandırılması için kullanılıyor. Bugünlerde hükümet görüşmelerine başlayacak olan muhafazakâr Hıristiyan Birlik Partileri ile SPD henüz Federal Hükümet kurulmadan Ren Kapitalizminden arta kalan sosyal ve demokratik kazanımların son kırıntılarını da yok etmek için çaba gösteriyorlar.

FAC’nde işçi sınıfının kendi içerisinde yaşanan derin bölünmüşlük, orta katmanlar olarak tanımlanan ve şimdiye kadar işçi sınıfı içerisinde sayılmayan mühendis veya kalifiyeli teknisyenlerin de işçiler gibi aynı güvencesizlik girdabına girmeleri, ama ücret ve çalışma koşullarındaki kötüleşmelere karşı direnmekten uzak kalmaları ve bunun yerine ırkçı partilere yakınlaşmaları, sosyal şovenizm dalgasını güçlendiriyor, çalışan sınıfların çıkarlarına aykırı uygulamalara rıza göstermeleri kolaylaştırıyor. Sınıf uzlaşısı konumunu terk etmeyen sendikalar ise, toplumsal rızanın yaratılmasında kilit rol üstleniyorlar.

Bu koşullar altında burjuva partileri arasındaki farklar flulaşüyor, söylemdeki nüans farkları haricinde programatik ortaklaşma gerçekleşiyor. CDU/CSU, SPD, Yeşiller, FDP ve hatta AfD’si ile fiili olarak bir »Kapitalist Birlik Partisi« oluşuyor. Parlamentarizm batağına saplanmış reformist sol ise, çoktan umut olmaktan çıkmış durumda. Görüldüğü kadarıyla da yeni bir ayrışma ile karşı karşıya. 2018’in ilk günleri, başta FAC olmak üzere, tüm Avrupa’da yeni bir gericileşme ve militaristleşme sarmalının başlayacağına işaret ediyor. Ve hiç koşulları olgunlaşmamış olsa da, tek çıkış yolu olan sosyalizmin gerekliliği giderek daha belirginleşiyor.

İllüzyonlar ve toplumsal gerçekler

13 Ocak 2018

Almanya'da hükümet görüşmeleri henüz sadece sondaj aşamasındayken, Sol Parti Eşbaşkanı Bernd Riexinger SPD'ye »Büyük Koalisyon oluşturulamazsa, SPD bizimle hükümet kurabilir« çağrısını yaptı. Tek koşulu, »SPD'nin inandırıcı biçimde tekrar sosyal demokrat pozisyonları savunması«. Riexinger'in bu çıkışını Oskar Lafontaine'in »içinde SPD'li, Yeşil ve Sol Partililerin olacağı bir sol kitle hareketi oluşturulmalı« fikrini ortaya attığı günlerde yapması, Almanya reformist solunun tarihindeki yeni bir ayrışma ile karşı karşıya olduğuna işaret ediyor. Ama değinmek istediğimiz konu bu değil.

Konu, reformist solun illüzyonları. Hükümet sosyalistleri oldum olası maddi temeli olmayan bir illüzyon peşinde koşuyor: SPD-Yeşiller-Sol Parti koalisyonu. 2005-2017 yılları arasındaki iki yasama döneminde Federal Parlamentoda sayısal olarak »sol« çoğunluk mevcuttu. Şimdi ise sayısal çoğunluk dahi yok. Zaten sayısal çoğunluk gerçek çoğunluk da değildi, çünkü bu üç partinin programatik açıdan – bazı içi boş söylemlerin haricinde – herhangi bir benzerlikleri yok. SPD ve Yeşiller, neoliberal cepheye geçiş yaptıklarından bu yana öylesine sağa kaydılar ki, dün parti sağ olarak nitelendirilen sosyal uzlaşıcılar aynı pozisyonlarında ısrar ettiklerinden, partinin sol kanadı oluverdiler! Dolayısıyla var olan sayısal çoğunluk »sol« hükümet değil, Büyük Koalisyon doğurdu.

2017 seçimlerinden bu yana ise Federal Parlamentoda reel ve sağ çoğunluk var: Muhafazakârlar, liberaller ve ırkçılar programatik açıdan büyük bir uyum içerisindedir. Ancak tam da bu nedenle hükümetin kurulması bu denli zorlaşmış durumda. »Jamaika« koalisyonu CDU/CSU, FDP ve Yeşillerin büyük farklılık göstermelerinden değil, yeterince piyasa radikali ve yeterince ırkçı hükümet programı çıkartamadıkları için oluşturulamadı. Şu an sondajlarını sürdüren CDU/CSU ve SPD de zorlanıyorlar. Gene farklılıkların büyük olmasından dolayı değil, parlamentodaki zayıflamış konumlarından dolayı.

Her ne kadar erken seçim opsiyonu saklı tutuluyor olsa da, toplumsal gerçekler yeni seçim ile Federal Parlamentodaki çoğunluk koşullarının değişmeyeceğini, aksine ırkçı AfD'nin daha fazla sandalye kazanabileceğini gösterdiğinden, erken seçim şimdilik pek olası gözüküyor. Kaldı ki, bu parlamentodan bir hükümet çıkartılamazsa, temsiliyet krizi derinleşecek ve fatura büyük partilere çıkarılacak. O açıdan erken seçim korkusu Büyük Koalisyonun kurulmasını daha da tetikleyebilir. Zaten SPD tabanının, tüm kaygılarına rağmen ciddi direnç göstereceği de beklenilmemeli. Nihâyetinde 21 Ocak'ta yapılacak SPD kurultayından sonra hızla hükümet görüşmelerinin başlayacağından hareket edebiliriz.

Sonuç itibarıyla Almanya'da ne sayısal, ne de toplumsal açıdan bir »sol« çoğunluk olmadığını tespit edebiliriz. Reel olan sağ çoğunluktur. Gerçi Almanya tekeli burjuvazisi şu an için faşizme gereksinim duymamaktadır. Ancak F. Alman emperyalizminin uzun vadeli hedefleri, faşist ve ırkçı formasyonları hep yedeğinde tutup, toplumsal rızanın yaratılmasında kullanmayı gerektirmektedir. Reformist solun illüzyonları bu gerçekler karşısında yapılması gerekenlerin üstünü örtmektedir. Bu da parlamentarizmi tek mücadele biçimi gören Reformizmin ne denli derin bir bataklık olduğunu kanıtlamaktadır.

Solcu halk hareketi mi?

20 Ocak 2018

Almanya reformist solunda derin ayrışma çizgileri giderek daha da belirginleşiyor. Sol Parti'nin tanınmış isimlerinden, Federal Meclis Grubu Eşbaşkanı Sarah Wagenknecht ve eşi Oskar Lafontaine yaptıkları »birleşik sol hareket« önerisiyle Sol Parti içinde hararetli tartışmalara yol açtılar. Wagenknecht ve Lafontaine, »Sol Parti gibi kitle partilerinin yetersiz kaldıkları« gerekçesiyle, Almanya'da da, aynı Fransa'daki »La France Insoumise« ve İspanya'daki »Podemos« gibi, içinde Sol Partili, SPD'li ve Yeşil »solcuların« yer alacağı »solcu halk hareketinin« oluşturulması gerektiğini savunuyorlar. Kişiselleştirilen burjuva politikalarının »başarıları« göz önünde tutulunca, anlaşılır bir öneri.

Aslına bakılırsa bu öneriyi siyasal formasyon olarak sol partilerin reddiyesi ve salt seçim odaklı, yukarıdan aşağıya kurulu örgütsüzlük olarak okumak gerekiyor. Liderliğini ünlü isimlerin yapacağı, kararların »yorucu parti kurultaylarında« değil, bir kaç yönetici tarafından alınacağı; programı skandalize edilmiş bazı popülist söylemlerden oluşturulmuş ve özünde »seçmen derneğinden« ibaret olan bir hareket, zaten oldum olası parti içi demokrasiyi kaale almayan ve ne idüğü belirsiz bir parlamenter »çoğunluk« kurgulamak isteyen namı siyasetçiler için çekici gelebilir. Ancak bunun, bırakın halkı, dar anlamda sol için dahi bir getirisi olabileceği hayli şüphelidir.

Reformist Sol Parti'yi »radikal sol« gibi gösteren bu sağ oportünist öneri, parti içi tartışma süreçlerinin olmazsa olmazlığı, yönetim organlarının seçimle iş başına getirilmeleri, kurultaylar, aşağıdan yukarıya örgütlenme, toplumsal hareketlerin siyasî tartışmalara dahil edilmesi, hesap sorma hakkı ve hesap verme yükümlülüğü gibi demokratik örgütsel yapılanmayı reddederek, lider veya liderlerin güdeceği bir koyun sürüsü oluşturmaya yöneliktir. Her ne kadar Mélenchon liderliğindeki »La France Insoumise«in veya »Podemos«un elde ettikleri kısa vadeli seçim başarıları dikkat çekse de, Fransa ve İspanya deneyimlerinin birebir Almanya'ya uyarlanması söz konusu değildir.

Zaten koşullar ve maddî şartlar tamamen farklıdır. Mélenchon'un Fransa'da belirli bir seçim başarısı elde etmesi, oluşturduğu hareketin etkinliğinin değil, Fransız emek hareketinin mücadeleci örgütlülüğünün, sınıf çelişkilerinin keskinleşmesinin, ama aynı zamanda devrimci sınıf politikası yapması gereken sol partilerin basiretsizliğinin yol açtığı boşluğun bir sonucudur. İspanya için de benzer tespitlerde bulunabiliriz.

Almanya'da ise, daha önce yazdığımız gibi, benzer bir hareketi oluşturabilecek öznel ve nesnel koşullar bulunmamaktadır. Wagenknecht ve Lafontaine'nin önerisi, reformist solu daha sağa çekecek, sosyal demokrasinin meşum yoluna sokacak ve sol partilerin kolektif irade geleneğini yok edecek bir geri adımdır. Evet, Wagenknecht ve Lafontaine haklılar: Almanya'daki Sol Parti fazlasıyla yetersiz kalıyor. Ama bunun nedeni, Sol Parti'nin sosyalist olması değil, sınıf uzlaşısını savunmasıdır. Reformizmden, kapitalizmi devrimci yoldan aşmaya ve sosyalizmi kurmaya çalışmasını beklemiyoruz elbette. Köklerini ve işçi sınıfının çıkarlarını savunmayı unutmasınlar, yeter. Gerisi zaten komünistlerin görevi...

İhanet emperyalizmin karakteridir

27 Ocak 2018

AKP-Saray-Rejiminin Afrin'e yönelik, ama asıl hedefi açık faşist diktatörlük inşasına ivme kazandırmak olan işgal harekâtı, görünürde uluslararası camianın »tepkisini« çekiyor. Burjuva basınına bakarsak, ABD'sinden F. Almanya'sına, Fransa'sından Rusya'sına dek bütün ülkeler kaygılı! »İki tarafa da itidal« çağrısı yapıyorlar. BM Şartına bu denli aykırı saldırgan bir girişim ancak böyle basitleştirilebilir doğrusu. Tarihi, aynı zamanda ihanetler tarihi olan Kürdistan bir kez daha uluslararası bir ihanete kurban edilmek isteniyor – asıl olan budur.

Her savaşta olduğu gibi, AKP-Saray-Rejiminin işgal harekâtının da farklı cepheleri var. Şüphesiz en kanlıları çatışmaların olduğu yerler ve bombalanan sivil yerleşim bölgeleri. Hukuksuz olduğu kadar, haksız da olan bu saldırganlık açık bir savaş suçudur. Ancak asıl savaş başka yerlerde yürütülmektedir: Propaganda savaşının cephelerinde saldırgan işgalciliğe meşruiyet üretilerek!

Propaganda savaşının Türkiye cephesi hayli başarılı. Kökleri derinde olan Kürt düşmanlığı ve ırkçılık her türlü çelişkinin üstünü örterek farklı sınıf ve katmanları AKP-Saray-Rejiminin arkasına diziyor. Nihâyetinde Kürdistan Türk sermayesinin yaşam kaynağıdır. Kürdistan üzerindeki kontrolü kaybetmek, Türk devleti ve burjuvazisi için üretici güçler üzerindeki kontrolü kaybetmekle eş anlamlıdır. Emek gücü rekabetinin kendisini etnik hiyerarşilerle ifade ettiği Türkiye'de bu nedenle farklı sınıf ve katmanlar, kendi çıkarlarına aykırı olmasına rağmen, savaş koalisyonunun parçası olmaktadır. Kemalizmin etkisindeki kimi »sol« yapı bu gerçeğe gözlerini kapadığından, devlet ideolojisini yeniden üretmekte ve »asıl düşman kendi ülkemizdedir« gerçeğini kaale almadan propaganda savaşına katkı sağlamaktadır. Bkz.: BirGün gazetesinin haber dili.

Avrupa cephesi ise daha rafine, ama bir o kadar demagojik propaganda ile Rojava devrimini diskredite etmekte, Rojava'nın devrimcilerini kamuoyu algısında haksız duruma düşürmeye çalışmaktadır. Kürtler ile dostlarının meşru protestoları kriminalize edilmekte, ırkçı-faşist grupların saldırıları »Avrupa'da Türk-Kürt çatışması« olarak gösterilerek, AKP-Saray-Rejiminin propagandası desteklenmektedir. İşgale göz yummayı, siyasî ve askerî desteği ayrıca saymaya gerek yok. Bölge halklarına örnek olan öz yönetimdir hepsini rahatsız eden.

Biz ne yapacağız, asıl soru bu. Rojava devrimcilerine akıl vermeye, ihanetin emperyalizmin karakteri olduğunu anımsatmaya gerek yok. Onlar bunu biliyor ve yapmaları gerekeni yapıyorlar. Safımızı almaktır yapmamız gereken: Ya savaş koalisyonundan, ya da barış koalisyonundan yana olacağız, başka yolu yok çünkü. Brüksel ve Berlin'in planlama masasının baş aktörleri olduklarını unutmadan, Avrupa'dan veya başka güçlerden medet ummadan, neyin ne olduğu söylememiz, harekete geçmemiz gerek. Direniş olmadan savaş durdurulabilir mi hiç? Sıradan eylemlerin, izinli mitinglerin etkisi kısıtlı artık. Olağan yaşam akışı aksatılmadan, sesimizi duyurabilmek zor. Rojava'da devrimciler yaşamlarını feda ederek Rojava devrimini savunuyorlar. Rojava'da anlatılan bizlerin hikâyesidir. Rahatımızı bozmak bu hikâyenin kalıcı olması için bir bedel olacaksa, bu hadi hadi feda edilebilir.

Afrin'de vurulmak istenen...

3 Şubat 2018

AKP-Saray-Rejiminin Afrin'e yönelik uluslararası hukuka aykırı işgal harekâtının nedenleri üzerine yazmaya gerek yok. Harekâtın hedeflerini hem Rojava devriminin kazanımlarını yok etmek, hem sömürge olarak görülen Kürdistan üzerindeki kontrolü kaybetmemek, hem de artık ayyuka çıkan açık faşist diktatörlük inşasına ivme kazandırmak olarak tanımlamak yanlış olmayacaktır. Ancak rejimin »vatan cephesini« hizaya getirmekte hayli başarılı olduğunu tespit edebiliriz.

Türkiye'deki farklı sınıf ve katmanlar ile bunları temsil eden siyasî formasyonların AKP-Saray-Rejiminin ardına dizilmelerinin ve yaygınlaştırılmaya çalışılan savaş psikolojisi ile azgın şovenizme katkı sağlamalarının ülkeyi nasıl bir karanlığa ittiğini, barış için çırpınan vicdanların uğradıkları haksızlıklarda görebiliriz. Halkların ortak yaşamının olanaksız hâle getirilmesi pahasına savaş koalisyonuna katılanların, yarın »bilmiyorduk, yanıldık« deme hakları kalmadı artık.

Peki, sahadaki diğer aktörler, yani ABD, AB, Rusya, İran ve Esad Rejimi, onlar neden bu saldırganlığa destek çıkıyorlar? Şüphesiz sayılacak onlarca jeopolitik ve stratejik neden var. Kanımızca en önemli neden, Rojava'daki demokratik devrimin kendi kanında boğulmak istenmesidir. Rojava devrim sürecinin bölgede emsalsiz biçimde özyönetim, öz savunma, cinsiyet ve milliyetler eşitliği, halk meclisleri gibi sayısız ileri adımını bir yana bıraksak bile, anayasa metni sayılan Toplumsal Sözleşmede öngörülen »doğal kaynakların toplumsallaştırılması« iradesi tek başına birleştirici rol oynuyor.

Uğruna vekalet savaşları yürüttükleri, vahşi cinayet şebekelerini destekledikleri ve koskoca bir coğrafyayı kan denizine dönüştürdükleri doğal kaynakların toplumsallaştırılma, yani mülkiyetinin halklara ait olması düşüncesi, ne ABD emperyalizminin, ne Avrupalı emperyalist güçlerin, ne de Rusya, İran, Türkiye ve Suriye egemenlerinin izin verecekleri bir mesele değildir. Hoş, Suriye halkları elbette herhangi birinden izin falan istedikleri yok, ama çıkarları ve hedefleri temelinde uzlaşmaz stratejik rakip olan tüm egemen güçlerin AKP-Saray-Rejiminin saldırganlığına göz yummaları ve destek çıkmalarının en temel nedenlerinden birisi budur. Hepsi fırsat bulduklarında boğazlayacakları Rojava devrimcilerini ve bilhassa Kürt Özgürlük Hareketini kendi stratejilerine eklemeye çalışmaktadırlar. Afrin'i o yüzden vurmak, zayıflatmak, ehlileştirmek istemektedirler.

Emperyalistlerin ve işbirlikçi rejimlerin aralarındaki çelişkilere aldanmayın; söz konusu olan devrim, özyönetim, baldırı çıplakların iktidarı ise, hepsi aynı cephede birleşir ve savaş koalisyonunda toplanır. Bakmayın Alman emperyalizminin timsah gözyaşlarına: işte görüyoruz, yasaklamalar ve baskılarla Almanya'daki meşru protestolar kriminalize ediliyor, kamuoyu algısında Rojava devrimi diskredite ediliyor ve AKP-Saray-Rejimine önkoşulsuz destek çıkılıyor. Emperyalizm doğasına uygun davranıyor, savaşları körüklüyor. Asıl önemli olan ezilen ve sömürülenlerin davranışlarıdır. Önlerinde tek bir yol var: Direniş! Her yeri Afrin, her yeri direniş hâline getirmek, egemenlere geri adım attırmak elimizde. Yeter ki haklı davamıza inanalım!

Daha kötüsüne hazırlıklı olmak...

17 Şubat 2018

Bugüne kadarki toplumların tarihi sınıf mücadeleleri tarihi olduğu kadar, ırkçılığın da tarihidir. Çünkü ırkçılık bir iktidar ve güç ilişkisidir, egemen iktidar ve mülkiyet ilişkileri üzerine kuruludur. Bilhassa günümüzün burjuva toplumlarındaki çelişkilerin sistem karşıtı dirence yol açmalarını engelleyen belki de en önemli egemenlik aracıdır. Yarattığı »biz ve ötekiler« konstrüksiyonu ve »biz kolektifine« tanıdığı sosyal imtiyazlarla kapitalist sömürünün en sağlam harcını oluşturmaktadır ırkçılık.

Savaş meydanlarına çiçekler ve marşlar ile gencecik insanları kurbanlık koyun misali uğurlatan da, çocuklar çinko tabutlarda geri döndüklerinde ana babalarına »vatan sağ olsun« dedirten de ırkçılıktır. Savaşları, fetihleri, ölümü yüceltip, savaş ganimetlerinden pay alınabileceği umudunu taze tutan da öyle. Hani »insanları millî ve dini duygularla uyutuyor, aldatıyorlar« denir ya, işin aslı astarı hiç de öyle değil. Hiç kimse aptal değil, her şeyin farkında. Afrin'e yönelik işgal ve imha harekâtının burjuva medyasının propagandalarında anlatıldığı gibi yürümediğini, çoluk-çocuk sivillerin katledildiğini bal gibi biliyor herkes. Ya korkup sindiklerinden, ya da gönülden desteklediklerinden savaşa karşı çıkmıyorlar. Ve hâlihazırda paralı askerler ile cihatçı terör şebekeleri üzerinden yürütülen işgal ve imha harekâtının ucu henüz kendilerine dokunmadığı için susuyorlar – eninde sonunda fena dokunacağını bildikleri halde.

Savaş ve ihtilaf ortamları aslında bir çok açıdan öğretici olurlar. Bugün de sap ile samanın ayrıştığı, dik duran ile kıvrıranların belirginleştiği bir dönemden geçiyoruz. Savaş karşısında çok şey söylüyor gibi gözüküp, hiç bir şey söylemeyen »sosyalist ve komünist« yapılardan, muhalefetmiş gibi yapıp, iktidarın arkasına dizilen burjuva partilerine, sokaktaki »adam sende, bana ne«cilerden Erdoğan karşıtı retoriği temcit pılavı gibi ısıta ısıta kullanan, ama aynı anda işgalci AKP-Saray-Rejimine her konuda destek çıkan emperyalist güçlere kadar herkes gerçek yüzünü gösteriyor işte.

Ekonomik, politik ve sosyal açıdan çöküş içinde olan AKP-Saray-Rejiminin ömrünü uzatmak için savaş yönetimini devreye soktuğu konusunda herkes hemfikir görünüyor. Zaten bu gidişata uzun zamandır dikkat çekiliyor, barış ve demokrasi güçleri uyarılıyordu. Rejimin çöküş içinde olduğuna biz de katılıyoruz. Ama bu zayıf da olduğu anlamına gelmiyor. Aksine çöküşünü engellemek isteyen her rejim gibi, AKP-Saray-Rejimi de her aracı kullanmakta ısrarlı olduğunu, seçimle gitmeyeceğini gösteriyor. Faşizmin toplumsal tabanını yaratmakta olan rejim, son kertede açık faşist diktatörlüğe başvurmaktan çekinmeyecektir, ki KHK'lar ve çıkarılan yasalar buna işaret etmektedir.

O açıdan ister HDK/HDP içinde, isterse dışında duranlar olsun, tüm devrimci-demokratik güçler »daha kötüsüne« hazırlıklı olmak zorundadırlar. Sadece Kürdistan ve Türkiye'de değil, Avrupa'da da. Özellikle F. Alman emperyalizminin son haftalarda belirginleşen Türkiye politikası Avrupa'daki mücadele koşullarının sertleşeceğine işaret ediyor. Unutmayalım: Devrimcilik aynı zamanda öngörülü hareket edip, her türlü gelişmeye hazırlıklı olmayı da gerektirir!

Manipülasyon mekanizması: burjuva basını

24 Şubat 2018

Sözlüklerde manipülasyon »insanların fikirlerini, algılarını ve davranışlarını onlara belli etmeden, aldatma yoluyla ve çeşitli taktikler-teknikler kullanarak değiştirmeyi amaçlayan sosyal bir etki« olarak tanımlanır. Günümüzde yaygın olarak kullanılan manipülasyon tekniğinin »bilgi manipülasyonu« olduğunu söyleyebiliriz, ki bilhassa Avrupa'daki burjuva medyası etkin manipülasyon mekanizması olarak bu tekniği en rafine biçimde kullanmaktadır. Bunu »nitelikli gazeteciliğin« tartışmasız en iyi örnekleri olduğu iddia edilen Alman kamu medyası örneğinde açıklamaya çalışalım.

ARD ve ZDF'nin »kamu hukuku radyo ve televizyon kurumları« olarak toplumsal algıda yüksek saygınlığa sahip olmalarının en temel nedeni, bu kurumların farklı toplumsal çıkar grupları ile parlamentoda temsil edilen siyasî parti temsilcilerinin yer aldığı üst kurullar tarafından denetleniyor olmalarıdır. Kurum tüzükleri ve yasalar ile özerk yayın hakkı garanti edilen ARD ve ZDF her hanenin ödemek zorunda olduğu aidatlarla finanse edilmektedirler. Salt reklam gelirlerine dayanmayan finansman da bağımsız gazeteciliği »garantörü« olarak görülmektedir.

Teoride bunun doğruluğu tartışılmaz. Ancak beş yıl bir radyo-televizyon üst kurulu üyeliği yapan birisi olarak, teorinin pratikle hiç bir alakası olmadığını vurgulayabiliriz. Bir kere federal ve eyalet hükümetlerinin mütemadiyen değiştirdikleri yönetmelikler sayesinde üst kurulların bileşimi siyasî çoğunluğun keyfi kararıyla belirlenir olmuştur. Örneğin işveren ve sanayici birlikleri ile bunlara yakın kurumların orantısız temsiliyeti ile üst kurullar sermayenin hakimiyeti altına sokulmuştur. Kurum yönetimleri, redaksiyon şefleri ve haber müdürleri doğrudan siyasî kontrol altına alınmış, sözleşmeli ve süreli istihdam üzerinden çalıştırılan gazeteciler arasında »self sansür« yaygınlaştırılmış, devlet aklı ve »ulusal menfaatlere« muhalif görüşlerin otomatik diskreditasyonu kural hâline getirilmiştir.

Böyle olunca 1960lı ve 1970li yılların gerçekten örnek olan araştırmacı, eleştirel ve bağımsız gazeteciliği törpülenerek yok edilmiştir. O açıdan »Bonn Temel Yasası« ile anayasal güvence altına alınan kamu basınının saf burjuva basınına dönüştüğü tespitini yapabiliriz. Bunun ise nasıl bir manipülatif etkisi olduğunu son günlerin Federal Ordu haberlerinde görmekteyiz.

Federal Ordunun silah ve araçlar açısından »acınacak durumda olduğunu« bildiren haberlerle NATO ve silah tekellerinin çıkarları savunulmakta, savaş karşıtlığının yaygın olduğu Alman toplumunun rızası daha fazla militaristleşme, silahlanma ve yurt dışı operasyonlar için alınmaya çalışılmaktadır. Kamu basını, haber ve fotoğraflarıyla silah tekellerinin reklam ajansına dönüşmüştür.

Bu gerçekler karşısında Marx'ın »Birinci basın özgürlüğü, basının ticarî müessese olmama özgürlüğüdür« sözü daha derin bir anlam kazanmaktadır. Hiç kuşku yok, burjuva basını yukarıdan dayatılan sınıf savaşının önemli bir silahıdır. Bizim silahımız ise, ezilen ve sömürülen sınıfların çıkarlarını savunmakla mükellef olan özgür basındır. Tüm olumsuz koşullara rağmen özverileri ve sarsılmaz inançlarıyla özgür basını ayakta tutan, gerçek resmi vermeye çalışan özgür basın emekçilerine selam olsun!

»Yamyamlar dünyası«

3 Mart 2018

Türkiye'nin Afrin'e yönelik saldırı ve işgal harekâtı pek çok açıdan öğretici oluyor. Gizli-açık Kürt düşmanlığını, demokrat dahi olamayan güya »solcuların« tutarsızlıklarını gün yüzüne çıkartıyor, sapla samanı ayırıştırıyor. Aynı zamanda hem emperyalist-kapitalist dünya düzeninin egemenleri arasındaki çelişkileri belirginleştiriyor, hem de 20. Yüzyıl'ın iki dünya savaşından sonra 21. Yüzyıl'ın nasıl bir savaşlar çağı olabileceğine işaret ediyor. Hiç kuşku yok ki, oluşmakta olan çok kutuplu dünya şimdiye kadar olduğundan çok daha kanlı ve tüm yerküreyi kapsayacak savaşlara gebe.

Zaten uzmanların çoğu ilân edilmemiş »Üçüncü Dünya Paylaşım Savaşı« içinde olduğumuz konusunda hem fikir. Sadece uzmanlar değil, egemenler de öyle. Örneğin Alman Dışişleri Bakanı Gabriel geçenlerde yapılan Münih Güvenlik Konferansı'nda »çok kutuplu dünyada yaşanıldığını ve önemli olanın »AB'nin hangi rolü oynayacağı sorusunu yanıtlamak« olduğunu vurgulamıştı. Gabriel, »tek başına bir vejetaryen olarak yamyamlar dünyasında işimiz zor olacak« diyerek, aslında Almanya'nın »yamyamların başı« olması gerektiğini söylüyordu.

Elbette Gabriel gibi Alman emperyalizminin bir üst düzey temsilcisinin böylesi bir söylemi kullanması, barış kaygısından kaynaklanmıyor. Bu söylem, Alman emperyalizminin »dünyanın güneşli tarafında yer talep etmesinin«, yani dünyanın yeniden paylaşımından aslan payını isteyişinin itirafıdır aslında. Her ne kadar iştahı kabarmış olan Alman emperyalizminin »Transatlantikçi« ve »Avrupacı« fraksiyonları arasında bu »kadim hedefe« nasıl ulaşılabileceği konusunda görüş farklılıkları olsa da, hedef, yani Almanya'nın düzen kurucu dünya gücü olması konusunda aralarında hiç bir fark yok. Bu nedenle bazı bilim insanlarının 20. ve 21. Yüzyıl'lar arasında bir analogi kurmalarına iki fraksiyon da aynı yanıt veriyor: »Çeperdeki facia çekirdek medeniyetlere yönelik yok olma tehdidini içermiyor!«.

Avustralyalı tarihçi Christopher Clark 2013'de yayımlanan »Uyurgezerler: 1914'de Avrupa savaşa nasıl girdi« başlıklı kitabında, Birinci Dünya Savaşı'nın farklı ülkelerin egemenlerinin aldıkları bir dizi yanlış kararın sonunda patlak verdiğini, benzer konstellasyonların günümüzün krizlerinde de ortaya çıkabileceğini ve bir »uyurgezer« misali uçurum üzerine gerilmiş ipte yürümeye çalışan aktörlerin her an dengelerini kaybedip, dünyayı uçuruma sürükleyebileceklerini yazıyor. Sadece Suriye'de yürütülen vekâlet savaşına bakarak, Clark'ın haklı olduğu söylenebilir.

Clark'ın benzetmesi gerçekçi olduğu kadar, ürkütücü de. Ancak bir noktada Clark'a katılmıyoruz: savaşın asıl kaynağı salt »uyurgezer« aktörlerin aldıkları yanlış kararlar değil, kapitalizmin ve emperyalist yayılcılığın kendisidir. O nedenle Karl Liebknecht haklıdır. »Asıl düşman kendi ülkemizdedir« ve barış isteyenlerin asli görevi, kendi egemenlerinin savaşı kaybetmelerini sağlamak ve halkların »Güneşli Dünyasını« kurmak için mücadele etmektir. İnsanlığın barışçıl geleceği ancak sosyalizm ile mümkündür. »Saraylara savaş, kulübelere barış!« tüm ezilen ve sömürülen sınıfların ortak mücadelesinin şiarı olmadığı müddetçe, geleceğimiz »uyurgezerlerin« elinde olacaktır.

Devrim umudu yitirilse eğer...

Avrupalı komünistlerin Suriye değerlendirmeleri üzerine

Suriye'deki gelişmeler Avrupa, ama bilhassa Almanya barış hareketi içerisinde ciddi tartışmalara, kimi noktalarda ayrışmalara neden oluyor. Avrupa'daki Komünist Partileri, toplumsal ağırlıklarına ters orantılı biçimde barış hareketi içerisinde hiç de küçümsenemeyecek bir etkiye sahipler. Komünistler açısından son derece önemli olan bu mevzi, doğal olarak Komünist Partilerindeki sorunlu Suriye analizlerinden ve bunlarla bağlantılı olan yanlışlarından olumsuz etkilenmektedir. Tartışmaların odak noktasını sadece Suriye ve dolayısıyla tüm Ortadoğu'ya yönelik olan emperyalist stratejiler değil, Suriye'deki rejimin niteliği, Rusya Federasyonu'nun rolü ve en önemlisi YPG/YPJ'nin Demokratik Suriye Güçleri (SDF) çatısı altında ABD ordusu ile girdiği taktiksel-askerî işbirliğine yönelik eleştiriler oluşturuyor. Tartışmada belirleyici söylem, »Rojavalı Kürtler ABD emperyalizminin taşeronluğunu yapıyorlar« suçlamasıdır. Bu söylem Türkiye'deki okurun yabancı olmadığı ve Kemalizmin etkisi altındaki sol ve sağ oportünizmin dile getirdiği ulusalçı söylemden farklı değil. Görüldüğü kadarıyla Avrupalı komünistler arasında da Arap ulusalçılığından mustarip Irak ve Suriye komünistlerinin ulus devlet pozisyonları etkin olmaktadır.

Eleştirimizi somutlamak için yasaklı Türkiye Komünist Partisi'nin kardeş parti olarak gördüğü Alman Komünist Partisi DKP içerisindeki tartışmaları irdelemek yardımcı olacaktır. Ama öncelikle şunu vurgulamalıyız: Komünistler arasındaki politik tartışmalarda dile getirilen eleştirinin özü ayrıştırıcı bir yergi değil, dünya komünist hareketi içerisinde yaşamsal önem taşımış olan eleştiri ve özeleştiri mekanizmasının ifadesidir. Eleştirinin »sert üslup« olarak görülebilecek olası keskin söylemi, Marksist-Leninist dünya görüşünün canlı ruhunun, yani somut durumun somut analizinin sonucudur. Kaldı ki bir hataya dikkat çekmek veya hatayı itiraf etmek, bir zayıflık göstergesi değildir. Lenin'in dediği gibi: »Bir partinin kendi hatalarına yönelik tavrı, o partinin ciddiyetinin ve sınıf ile emekçi kitlelere karşı olan yükümlülüklerini gerçekten yerine getiriyor oluşunun en önemli ve en güvenilir kriteridir. Bir hatayı açıkça itiraf etmek, nedenlerini ortaya çıkartmak, ona yol açan şartları analiz etmek, hatanın kaldırılması için gerekli araçları hassasiyetle gözden geçirmek – bu, ciddi partinin emaresidir«.

Komünistler ve bilinçli proletarya için ulusal Komünist Partileri bir bütünümlük ülkelerdeki seksiyonlarıdır. Bu, Komintern anlayışıdır. O nedenle, örneğin Türkiyeli komünistlerin başka ülkelerdeki komünistleri eleştirmeleri, aynı zamanda bir özeleştirmedir ve Leninci anlamda Bolşevik tutarlılığın göstergesidir. Hata ve yanlışları, nedenleri ve şartlarıyla ortaya koymak, bunların kaldırılması için Marksist-Leninist öğretilere başvurmak, komünistlerin kaçınamayacağı bir yükümlülük ve Proletarya Enternasyonalizminin dayanışmacı gereğidir.

Devletler hukuku mu, halkların hakları mı?

Alman komünistleri uzun zamandır Rojava'daki devrim sürecine hayli mesafeli davranmaktadırlar. DKP'nin bu tavrı Suriye devletinin toprak bütünlüğünün korunması ısrarına ve YPG/YPJ'nin ABD ordusu ile taktiksel-askerî işbirliğini sürdürmesine yönelik eleştirilere dayanmaktadır. DKP bu pozisyonuyla hem barış hareketi içerisindeki ayrışmaları tetiklemede, hem de Kürt kurumlarının Almanya'da gerçekleştirdikleri dayanışma eylemlerine destek çıkmamasını gerekçelendirmektedir. DKP'nin pozisyonunu değerlendirebilmek için önce parti başkanı Patrik Köbele'nin 3-4 Mart 2018'de Frankfurt'ta gerçekleştirilen parti kurultayında yaptığı konuşmadan uzunca bir alıntı yapmamız gerekmektedir:

»Değerli yoldaşlar!

Zannedersem son kurultaydaydı. Bir yoldaş beni eleştirmişti ve haklıydı da. Eleştirisi »artan savaş tehlikesi« formülasyonuna yönelikti. Yoldaş haklı, savaş devam ediyor, dünyanın bir çok yerinde açık ve doğrudan, Suriye'de, Afganistan'da, Irak'ta, Afrika'nın bir çok bölgesinde. Henüz metropoller açık askerî çatışmalardan etkilenmiyor, ancak

egemenlerin terör diye nitelendirdiği, aslında kendi savaşlarının başka araçlarla olan devamı ve evet, aynı açık savaşlar gibi, savaşın bu biçim de kaide olarak egemenleri değil, egemenlik altında tutulanları etkilemektedir.

Kore'de kırılğan bir ateşkes söz konusu. ABD emperyalizmi sürekli ateşe benzin döküyor. NATO Doğu'ya genişlemesini ilerletiyor. Öncü emperyalistler Rusya Federasyonu ile Çin Halk Cumhuriyeti'ni kuşatıyorlar. Tüm bunlar, ateşle oynamaktan fazlası, her yeri sürekli yangın yerine çevirme tehdididir. En günceli Suriye'de, Afrin'dedir. Orada söz konusu olan sadece Türkiye'nin Kürtlere karşı uluslararası hukuka aykırı savaşı değildir. Söz konusu olan, Suriye devletinin hükümlerinin NATO üyesi Türkiye tarafından işgali ve bombardımanıdır; söz konusu olan, Türkiye ve Rusya'nın doğrudan karşı karşıya gelmelerinden ortaya çıkacak [NATO] ittifak durumu tehlikesidir. Türkiye'nin bu tehlikeli macerasını sonlandıracak umut nerededir? Stratejileri Suriye'nin toprak bütünlüğünü parçalamak olan NATO ve ABD emperyalizminde değildir. Çünkü onlar için Suriye, İran'a giden yoldur ve İran, Rusya ile Çin Halk Cumhuriyeti'nin daha fazla kuşatılmasının yoludur. Umut Alman ve Fransız emperyalizmlerinde de değildir. Almanya silah ihraç etmekte, Türkiye ile dalavere çevirmekte, Fransa ve Almanya NATO'daki yerleri için ısrar etmektedirler. Umutlar Rusya'nın akıllı davranışında, Suriye devletinin davranışında ve Kürt güçlerinin özerkliği sadece Suriye'nin toprak bütünlüğü çerçevesinde olacağını, ABD ile ittifakta olmayacağını giderek idrak etmesinde yatmaktadır.« (a.b.ç.)

Köbele yoldaşın savaş, emperyalizm ve emperyalist stratejilerin hedefleri konusunda söylediklerine katılmamak mümkün değil. Başta ABD olmak üzere, emperyalist güçler ve bölgesel despotlar yıllardan beri tüm Ortadoğu'yu yeniden düzenlemek istiyor, bunun için vekalet savaşları ile cihatçı terör örgütlerini teşvik ediyor, BM Örgütünde siyasî çözüm olanakları engelliyor ve Suriye gibi ülkeleri parçalamak için olağanüstü çaba sarf ediyorlar. Rusya Federasyonu ile Çin Halk Cumhuriyeti gibi gelişen ve dünya pazarından pay almak isteyen ülkeleri kuşatmaya çalışıyor, bu iki gücün emperyalist stratejilere ters düşen adımlarını engellemek istiyorlar. Savaş örgütü NATO ve BM Şartına aykırı biçimde oluşturulan »koalisyonlarla« savaş suçu işliyorlar, ateşe körükte gidiyorlar. Kısacası, emperyalist-kapitalist dünya düzeni insanlığın geleceğini tehdit etmeye devam ediyor. Bunları bizlerde söylüyoruz. Ancak Suriye'nin geleceği ile ilgili tüm »umutları« Suriye rejimiyle Rusya Federasyonu'nun davranışlarına bağlamak ve Rojava'lı devrimcilere paternalist bir yaklaşımla parmak sallamak pek katılabileceğimiz bir şey değil, çünkü bu kapitalist devletler hukukunu Leninci UKKTH ilkesinden üstün tutma anlamına geldiği kadar, Proletarya Enternasyonalizminin tek taraflı jeostratejik çıkarlara kurban edilmesi anlamına da gelmektedir. Zaten bu nedenle barış hareketindeki tartışmalara katılan kimi DKP'li »UKKTH ilkesi otomatikman ayrılmak anlamına gelmiyor« görüşünü savunabilmektedir.

Son aylarda DKP'nin yayın organı olan »Unsere Zeit« gazetesinde yayımlanan makaleler, Alman komünistlerinin pozisyonlarını geliştirirken çokça yanlış varsayımdan, bölgedeki gerçeklerle uyuşmayan soyut tahlillerden ve temelsiz suçlamalardan hareket ettiklerini göstermektedir. Örneğin Barzani yönetimindeki KDP'nin »Kürdistan ulus devletine« dair görüşleri Kürt Özgürlük Hareketinin veya PYD'nin görüşleriymiş gibi ele alınmakta ve eleştirilmektedir. Bu yanlıştan hareketle, »Suriye Kürtlerinin bağımsızlık çabası, hem emperyalist stratejilere hizmet etmekte, hem de meşru Suriye hükümetinin cihatçı terör çetelerine karşı verdiği haklı mücadeleyi zayıflatmaktadır« görüşü savunulmaktadır. Dahası, »YPG/PYD yönetimi Washington'un cesaretlendirmesiyle Suriye'yi bölmek istemekte ve demokratik özerklik söylemini sadece taktiksel olarak kullanmaktadır« iddiası ileri sürülmektedir.

Barış hareketinde yer alan bir komünistin daha da ileri giderek bir yayın organında »Türkiye'nin Afrin'e saldırması, uzlaşmaya yanaşmayan Kürtlerin kendi suçudur« tespitini yapması ise, bizim açımızdan tam anlamı ile utanç vericidir. Bu tespit dayandığı ve maalesef DKP yönetiminin de katıldığı gerekçe tam bir felaket: »Yoğun bir biçimde siyasî çözüm için çabalayan Rus tarafı, Suriye-Türkiye sınırına Suriye hükümeti ile Rusya'nın birliklerinin konuşlandırılmasını önerdi, ki Türk hükümeti bu çözüm ile yetinecekti. Ancak politikaları ABD çıkarlarına bağlı olan Kürtler bu öneriyi kabul etmedi ve nihâyetinde Türkiye saldırı. Şimdi ise Kürtler, hizmetlerinin karşılığı olarak izole edilmiş yerleşim bölgeleri Afrin'in bağımsızlığı için ABD'nden yardım ummaktadırlar«.

Suriye ve Rusya sütten çıkmış ak kaşık mı?

Şimdi bu saçmalıkların neresini düzeltelim? Herhalde en doğrusu Suriye rejiminin niteliği hakkında bazı anımsatmalar yaparak başlamak olacak. Bir kere ülkedeki en büyük etnik azınlığı oluşturan Suriye Kürtlerinin on yıllardır ezildiklerini, özellikle 1962 nüfus sayımından itibaren Kürtlerin büyük bir çoğunluğunun ya »yabancı« yada »vatansız« olarak ilân edildiklerini unutmamak gerekiyor. Rojavalılar sürekli olarak keyfiyetin, zorunlu göçlerin, baskı ve işkencenin, hukuksuzluğun kurbanı oldular. 2011 yılına kadar, İran ile olan stratejik ortaklığına rağmen, emperyalist ülkelerin işbirliğini yürüttüğü Suriye'nin, örneğin Alman emperyalizmi tarafından mültecilerin »sorunsuz geri gönderilebileceği güvenli ülke« statüsünde görüldüğünü, bunun yanı sıra CIA ile BND gibi Batılı gizli servislerin Suriye'deki işkencehanelerin »etkin sorgulama metotlarından« bolca faydalandıklarını Alman yoldaşlarımız da kendi gazetelerinin arşivlerinden okuyabilirler. O nedenle Rojavalı devrimcilerin, demokratik özerklik ilânına kadar kendilerini ezen hukuksuzluk rejimi olarak tanıdıkları Suriye hükümetine güvenmemelerinden daha doğal ne olabilir? Suriye'nin emperyalist güçler ve bölgedeki despot rejimler tarafından parçalanmak istenmesi, cihatçı terör örgütlerinin rejim güçlerine ve Suriye halklarına karşı vahşet uygulamaları ve Suriye hükümetinin BM hukuku temelinde meşru olması, Suriye rejiminin sütten çıkmış ak kaşık olmadığı gerçeğini değiştirmemektedir. Suriye'ye yönelik emperyalist stratejilere ve müdahalelere karşı çıkmak, mutlaka Suriye burjuvazisinin temsilcisi olan baskıcı Baas rejimini desteklemek zorunluluğunu getirmez. Komünistlerin görevi, salt emperyalist ülkelerin baskısı altında veya savaş mağduru olan kapitalist ülkelerin hükümetlerini jeostratejik gerekçelerle desteklemek değil, o ülkelerin devrimcilerinin verdikleri mücadelelere destek çıkmaktır.

Komünistler açısından aynı diyalektik tavır Rusya Federasyonu için de geçerlidir. Gazetemizin 22., 25., 26. ve 27. sayılarında Rusya'nın stratejik hamlelerini masaya yatırmış, emperyalist-kapitalist dünya sisteminde yer edinebilmek ve çok milliyetli toplumu, tekeli eğilimi hızlanan kapitalist gelişme süreci ve burjuvazisi-bürokrasisi iç içe geçmiş ulus devlet yapısıyla hükümranlığını ve Hinterlandı üzerindeki etkinliğini korumak, alternatif bir güç olabilmek için, elindeki tüm araçları emperyalist güçlerin stratejilerine karşı cepheye sürdüğünü göstermiştik. Rusya'nın Suriye müdahalesiyle emperyalist güçlerin kuşatmasını yarma stratejisini izlediğini, BM Güvenlik Konseyi daimi üyeliğini BM Şartı ile ulus devletlerin hükümranlıklarının korunması için kullandığını, izlediği politikalar ve Suriye angajmanı ile korumak istediği çıkarlarının emperyalist güçlerin çıkarlarıyla çeliştiğini tekrar vurgulayabiliriz.

Ancak bu gerçekler Rusya'yı »antiemperyalist güç« yapmamaktadır. Rusya'nın Suriye'deki müdahalesinin, hem savunma, hem de saldırı stratejisi olarak emperyalist stratejiler ve bölge egemenlerinin çıkarları için engelleyici bir faktör olduğu gerçeği, Rusya'nın çıkarlarının Suriye halklarının çıkarlarıyla bire bir örtüştüğü anlamına getirmemektedir. Kaldı ki Rusya Federasyonu emperyalist-kapitalist dünya düzenine bir alternatif oluşturmamakta, onun etkin bir parçası olmaya çalışmaktadır. Bu açıdan BM Şartı, ulus devletlerin bağımsızlıkları ve Ortadoğu politikaları konusunda Rusya Federasyonu'nun nesnel olarak emperyalizm karşıtı konumlanışının komünistlerce desteklenmesi, otomatikman Rusya'nın her jeostratejik adımının da desteklenmesi zorunluluğunu gerektirmez. Bu bilhassa Rusya'nın Suriye-Türkiye sınırına Rus ve Suriye ordusunun konuşlandırılması önerisi için geçerlidir, çünkü bu öneri aynı zamanda Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu'nun 29 Aralık 2016'da toplanan bir Kurucu Meclis kararıyla kabul ettiği Toplum Sözleşmesi'nde güvence altına alınan tüm demokratik ve sosyal kazanımlar ile Rojava devrim sürecinin yeni bir tehdit altına sokulması ile eş anlamlıdır.

Kuzey Suriye Kantonlarında gerçekleştirilmekte olan demokratik deney, sadece Türkiye tekeli burjuvazisi ve AKP-Saray-Rejimini rahatsız etmekle kalmamaktadır. AKP-Saray-Rejimi »Zeytin dalı operasyonu« olarak adlandırılan işgal harekâtı ile, kendisi için yaşamsal ekonomik ve stratejik önem taşıyan Kürdistan üzerindeki kontrolü kaybetmemek ve aynı zamanda iktidar ilişkilerini korumak için Suriye topraklarına girmiştir. Çünkü Kürdistan üzerindeki kontrolü kaybetmek, aynı zamanda ucuz iş gücü deposu, piyasalar, kaynaklar ve ticaret yolları üzerindeki kontrolü kaybetme anlamına gelmektedir.

Rojava devrim süreci aynı şekilde diğer aktörlerin çıkarları için de sorun yaratmaktadır. Bu noktada DKP'li yoldaşlar büyük bir yanılgı içerisindedirler. Çünkü emperyalist güçler ile bölge egemenlerinin asıl çekindikleri, Barzani KDP'sinin hedeflediği türden bir »bağımsız Kürdistan«

değil, aksine Kuzey Suriye Kantonlarında gerçekleştirilen katılımcı-demokratik-özzerk öz yönetim, öz savunma, cinsiyet eşitliği, doğal kaynakların toplumsallaştırılması, üretim ve tüketim kooperatifleri, etnik ve dini grupların eşitliği vs. gibi demokratik ve sosyal adımlardır. Tek başına doğal kaynakların toplumsallaştırılması ilkesi, ne ABD emperyalizminin, ne AB'nin, ne Türkiye'nin, ne de Rusya, İran veya Esad hükümetinin kabul edebilecekleri bir adım değildir. Tam da bu nedenle tüm aktörler Kantonları sadece kendileri ile işbirliğine girmeleri için baskı altına almaktadırlar. Ve tam da bu nedenle, istisnasız hepsi yeri ve zamanı geldiğinde Rojava devrimini kendi kanında boğmaktan geri durmayacaklardır.

Sonuç yerine

Rojava devrimciler bunu çok iyi bilmekte ve güncel olarak da deneyimlemektedirler. Eğer bugün çoğunlukla ABD ordusu ve kısmen Rusya ve Esad rejimi ile taktiksel-askerî işbirliğini sürdürüyorlarsa, bunun temel nedeni yalnız bırakılmış olmalarıdır. Gerek Rojava devrimcilerin, gerekse de genel anlamıyla Kürt Özgürlük Hareketinin temsilcilerinin yaptıkları açıklamalar ve bölgedeki somut durum, bu taktiksel işbirliğini zorunlu kıldığını, ancak »stratejik düşmanla girilen taktiksel işbirliğinin« ideolojik, politik ve stratejik bir ittifak olmadığına işaret etmektedir. Örneğin KCK Yürütme Kurulu üyesi Rıza Altun şöyle demektedir: »Biz antiemperyalist bir mücadele yürütüyoruz. O nedenle antiemperyalist bir güç, emperyalistlerin ona ihanet ettiğini söylemez. Nasıl küresel emperyalizm ve bölgesel hegemonik çizgi stratejik bir durumun ifadesi ise, Kürtlerin ortaya çıkarttıkları paradigma da net bir çizgi ve açık bir tavrın ifadesidir. Çizgimizin stratejik ortakları, küresel demokratik güçler, toplumsal ve sistem karşıtı güçlerdir«.

Abdullah Öcalan'ın geliştirdiği ve postmarksist-liberter-anarşist argümentasyonlar üzerine kurulu olan »Demokratik Konfederasyon« konseptinin komünistlerce eleştirilen bir çok yanı bulunmaktadır. Ancak Öcalan'ın tezlerinin Kürt halkının büyük bir çoğunluğu, Kürt Özgürlük Hareketi ve dünyanın farklı devrimci güçleri açısından mücadeleleri için bir ilham kaynağı olduğu kabul edilmelidir. Aynı şekilde Kuzey Suriye Kantonlarının, savaş ve terör koşulları altında dahi kurtuluşçu, demokratik ve sosyal bir alternatifin gerçekleştirilebileceğini bölge sınırları ötesinde kanıtlamış olmaları da kabul görmelidir.

Rojava devrim süreci, sayısız vekalet savaşlarının sürdüğü bir dönemde ve dünya çapındaki güç ilişkilerini ezilen ve sömürülen sınıflar aleyhine geliştiren çok kutuplu, ama son derece saldırgan bir emperyalist-kapitalist dünya düzeni şartları altında gerçekleşmektedir. Eğer devrime olan umudunuzu yitirmemiş, devrimin gerçekleştirilebileceğine ve ezilen-sömürülen sınıfların mücadelesinin yaratacağı o müthiş güce olan inancınızdan vaz geçmediyseniz, o zaman bu gerçekleri görmeli ve komünist olmanın gereklerini yerine getirmelisiniz. Ne zaman ki Leninci ilkeleri sulandırır ve Avrupa merkezci bir bakış açısıyla halklara dayanan ve halklardan oluşan hareketleri küçümserseniz, işte o zaman Marksist-Leninist öğretiyeye, komünist ilkelere ve Proletarya Enternasyonalizmine büyük bir gedik açmış olursunuz.

Emperyalist-kapitalist dünya düzeni, tüm saldırganlığına ve tüm gücüne rağmen »kum üzerine kuruludur«. Ve »her zaman var olacak olan devrim«, her defasında baldırı çıplaklar ile »dünyanın lanetlilerin« eseri olacaktır. Avrupalı yoldaşlarımıza bunları yeniden anımsatmak, görevimiz olmaya devam edecektir.

Afrin ve Avrupa barış hareketi

10 Mart 2018

Avrupa barış hareketinde kafalar hayli karışık. Mesele tabii ki Suriye ve AKP-Saray-Rejiminin Afrin'e yönelik işgal harekâtı. Barış hareketinin önemli bir kesim elbette işgale ve Afrin'de işlenen savaş suçlarına karşı gerçekleştirilen eylemleri destekliyor ve katılma çağırıyor. Ancak aynı zamanda da barış hareketini oluşturan kurumlar arasında hararetli tartışmalar yürütülüyor. Özellikle Almanya'da Mart sonunda yapılacak olan Paskalya Yürüyüşleri için hazırlanan bildirimler, kimi barış girişiminin itirazına maruz kalıyor ve ayrışmalar yaşanıyor.

İtirazların odak noktasını YPG/YPJ'nin Suriye Demokratik Güçleri (SDF) çatısı altında ABD ordusu ile taktiksel işbirliğine girmeleri ve Rojava'da yaklaşık 2.000 ABD askerinin farklı üslerde konuşlanmış olması. Hatta bazı kesimler, SDF'nin bu hâliyle »ABD'nin yerel taşeronu« olduğunu ve »Suriye'nin toprak bütünlüğünü tehdit ettiğini« iddia ediyorlar. Bir köşe yazısı kapsamında bu iddiaları hak ettiği biçimde irdelenmek maalesef mümkün değil. Gene de bir kaç noktaya değinebiliriz. Öncelikle Avrupa barış hareketinin yekpare bir blok olmadığını belirtmek gerekiyor. Komünistlerden, devrimci ve sosyalistlere, kilise girişimlerinden ekolojistlere kadar geniş bir yelpaze içinde farklı sınıf ve katmanlardan örgütler ve bireyler yer alıyor.

Böyle olunca, doğal olarak şiddet, silahlanma ve savaş karşıtlığının yanı sıra, hükümet ve parlamentoların barışı »tesis edebilecek« kararlar alabilecekleri algısı, Suriye devletinin »mağdur« olduğu ve Rusya'nın emperyalizme karşı konumlandığı, BM Şartının ve devletlerin hükümlerlik alanlarının korunması ile savaşların engellenebileceği görüşleri yaygın olarak savunuluyor. Bu görüşler bir kısmı ile doğru olmakla birlikte, ciddi yanlışlar içeriyor. Bir kere komünistler olarak BM Şartının özünde burjuva hukuku olduğunu vurgulamamız gerekiyor. Halkların haklarının uluslararası hukuka ve dolayısıyla ulus devletlerin çıkarlarına kurban edilmesi kabul edilemez. Kaldı ki herhangi bir kapitalist devletin varlığı, hele hele cetvelle çizilmiş devletlerin var oluşu betona dökülmüş değildir. O nedenle bizim için belirleyici olan ezilen ve sömürülen sınıfların çıkarlarıdır, devletlerin değil.

Diğer yandan barış hareketi içerisinde yer alan Avrupa solunun en önemli handikabı, devrime ve bir halk hareketinin yapabileceklerine olan inancını yitirmiş olmasıdır. Bu yüzden Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu çatısı altında birleşmiş olan kantonların ve meclislerin desteklenmesi yerine, Suriye rejiminden ve Rusya'nın girişimlerinden medet umulmakta, burjuva hükümetlerinden silah satışını durdurmaları çağrılarıyla yetinilmektedir. Emperyalist güçlerin insan hakları veya demokrasi kaygısıyla değil, tekellerin çıkarları temelinde hareket ettiklerini, her ne kadar Rusya'nın emperyalist güçlerle kuşatılması söz konusu olsa da, »antiemperyalist« ve Suriye rejiminin de »demokrasi cenneti« olmadığını, savaşı durdurmak için önce kendi egemenlerini alaşağı etmeleri gerektiğini görmek istemiyorlar.

Bu gerçekleri göstermek Avrupa'daki Kürt kurumları ile dostlarının, en başta HDK-Avrupa'nın görevidir. »Ne« ve »nasıl yapılması« gerektiği ise başka bir yazının konusudur.

Merkel'in timsah gözyaşları ve yasaklar...

24 Mart 2018

Kalın çizgilerle altını çizerek defalarca belirtmiştik: Alman tekeli burjuvazisi dünyanın en deneyimli, en rafine ve en saldırgan egemen sınıfıdır diye. Sağ olsun Şansölye Merkel söylediklerimizi bir kez daha teyit etti. Yeniden »Büyük Koalisyon« kurulmasının ardından Federal Parlamento'da yaptığı ilk hükümet açıklamasında Rusya'yı Doğu Guta bağlamında »en sert biçimde« eleştirdikten sonra, »Türkiye'nin güvenlik menfaatlerine rağmen Afrin'de olanlar (...) kabul edilemez. Bunu da en sert şekilde kınıyoruz« diyerek, »timsah gözyaşları« deyimine yeni bir alaycılık derecesi kattı.

Sanki Türkiye cihatçı katil sürüsüyle birlikte Afrin'i Almanya'nın desteğini almadan işgal etmişmiş ve savaş suçu işlerken sanki Alman üretiminden silah, araç ve gereç kullanmamış gibi, »bunu da en sert şekilde« kınıyormuş, sayın Merkel. Federal Hükümet sanki on yıllardır Türk askerî-sınai kompleksini semirtmemiş ve kendi silah tekellerinin aracı hâline getirmemiş gibi, »Afrin'in büyük bölümünün Türk ordusunca ele geçirilmesini büyük bir kaygıyla« izliyormuş. Heyhat! Paul Celan bir şiirinde »Ölüm, Almanyalı bir ustadır« diye yazmıştı. Bugün yaşasaydı ölümün yanına »yalanı« da eklerdi şüphesiz.

Merkel'in başında olduğu hükümet, daha öncekiler gibi, temsilcisi oldukları Alman tekeli burjuvazisinin en saldırgan fraksiyonlarından olan silah tekellerinin çıkarlarını kollamak için yalandan da, demagojiden de, hukuksuzluktan da geri durmayacak. Ve bu çerçevede en önemli »müşterileri« arasında gördükleri AKP-Saray-Rejiminin gönlünü hoş tutacak, hem de »kınayarak« ve »kaygıyla« izleyerek.

26 Kasım 1993'de dönemin »Kara Şerifi« İçişleri Bakanı Manfred Kanther (hoş, daha sonraları bağış skandalı nedeniyle ceza almıştı ya) tarafından uygulamaya sokulan »PKK yasağı« Merkel hükümetinin elindeki en önemli araç olmaya devam edecek. Görüldüğü kadarıyla zaten genişletilmiş olan yasak kapsamı yeni yasaklarla daha da genişletilecek ve sadece – Alman vatandaşı olsun olmasın – Kürdistanlılara karşı değil, »Biyo-Almanlara« karşı da kullanılacak. Alın size haber: Kamuoyu baskısıyla Hannover'de gerçekleştirilen Newroz etkinliğinde Abdullah Öcalan'ın resmini taşıyan Sol Parti milletvekili Dieter Dehm'in dokunulmazlığının kaldırılması istendi.

Bu haberi son aylarda neredeyse her eylemi kriminalize etmek için kullanılan bayrak ve flama yasaklarıyla birlikte okuduğumuzda, Merkel hükümetinin kapsamlı bir saldırıya hazırlandığını tahmin edebiliriz. Sadece Kürt kurumları hedefmiş gibi gösterilen, ama tüm toplumsal direniş mekanizmalarına yöneleceğinden hareket edilmesi gereken bu saldırılar, aynı daha önceki yasaklar gibi, »güvenlik« gerekçesiyle demokratik hakların budanması için kullanılacak. Aynı zamanda hem kamuoyunda sempatiye sahip olan Kürdistanlıların kriminalize edilmesi ve »terörist« diye damgalanmaları, hem de demokratik güçler ile sol muhalefetin diskredite edilmesi için kullanılacak. Anayasayı Koruma Teşkilatı ile diğer gizli servislerin şimdiye kadar basına yerleştirdikleri haberler buna işaret ediyor.

Ana muhalefetini ırkçı-faşizan AfD partisinin oluşturduğu Almanya'dan hâlâ medet uman varsa, mutlaka ama mutlaka bir psikoloğa görünmeli...

Soğuk Savaşın »Salisbury muharebesi«

31 Mart 2018

Salisbury’de çifte ajan Skirpal ve kızının zehirlenmesiyle patlak veren gerilim, Batılı ülkelerin yaklaşık 140 Rus diplomatını yurt dışı etmesiyle, Batı ve Rusya Federasyonu arasındaki Soğuk Savaşa yeni bir ivme kazandı. Tabii ki burada Soğuk Savaş olarak nitelendirdiğimiz ihtilafın, 20. Yüzyılda reel sosyalizm ve emperyalizm arasındaki Soğuk Savaştan niteliksel olarak farklı olduğunu vurgulamalıyız – her ne kadar uygulanan metotlarda büyük benzerlikler olsa da.

Bir kere Rusya Federasyonu, SSCB değil, »gaz vanası politikaları« ve güçlü askerî-sınai kompleksinin yardımıyla emperyalist-kapitalist dünya düzeni içinde imtiyazlı bir konum elde etmek isteyen bir kapitalist eşik ülkesidir. Kapitalizmin restorasyonunu tamamlamış, tekelleşme tandansı hızlanmış ve iktidar ilişkilerini »oligarşinin demirden yasaları« çerçevesinde kurmuş olan Rusya Federasyonu’nun emperyalizme alternatif oluşturduğu elbette söylenemez.

Ancak diğer taraftan, ki bu da resmin bir parçasıdır, Rusya Federasyonu’nun dış politikası, Ortadoğu’daki uzun vadeli askerî stratejisi, Çin Halk Cumhuriyeti ve diğer kapitalist eşik ülkeleri ile birlikte gelişme potansiyeli yüksek bir kutup oluşturuyor olması, nitel olarak emperyalist stratejiler ve ABD-AB çıkarları ile çelişmektedir. Bu açıdan Rusya Federasyonu’nun antiemperyalist olmadan antiemperyalist etkileri de olan politikalar uyguladığını söyleyebiliriz.

Aslına bakılırsa, çok kutuplu dünyanın karmakarışıkmiş gibi görünen ilişkilerinin, propaganda bombardımanının sislerinin ardına bakıldığında, hayli basit olduğu görülebilir. Belki yüzeysel olacak ama, bunu »Salisbury muharebesi« örneğinde açıklamaya çalışalım.

Öncelikle, ister Batı olsun, ister Rusya, tarafların tekelleşen burjuvazinin sınıf tahakkümü altındaki kapitalist ulus devletler olduklarını ve aralarındaki tüm ihtilafların egemen sınıfların çıkar çatışmalarına dayandığını unutmamalıyız. Bu çerçeveden baktığımızda da, güncel gerilimin iki tarafa da yaradığını görebiliriz.

Şöyle ki; Britanya ve diğer emperyalist ülkeler açısından bu gerilim hem silahlanmayı, militarizmi ve yayılcı siyaseti meşrulaştırmanın, hem de ülke içerisinde toplumsal rızayı yaratma ile aykırı-muhalif güçleri ehlileştirmenin aracı hâline gelmiştir. Bugün Avrupa’daki tüm burjuva basını zehirleme olayını sorgulayan herkesi neredeyse sosyal linçe maruz tutmaktadır.

Şaibeli olduğu her hâlimden belli seçimlerle iktidarını sağlamlaştıran Putin yönetimi ise, »yedi düvelin« saldırılarına karşı »Anacık Rusya’yı« koruyan güçlü lider görünümüyle, Rusya toplumunu arkasında toplayabilmekte ve iktidar ve mülkiyet ilişkilerini sürdürülebilir biçimde konsolide edebilmektedir. Kısacası, bu gerilim Soğuk Savaş taraflarına yeni egemenlik araçları sağlamıştır.

»Salisbury muharebesi« henüz yeni başladı ve ipleri daha ne kadar gereceği belli değil. Karar verici aktörlere baktığımızda, Soğuk Savaşın sıcak çatışmaya dönüşme tehlikesinin olası olduğunu da görebiliriz. İhtilafın nasıl bir yön izleyeceğini söylemek pek mümkün görünmüyor, ama nükleer cephaneleri düşündüğümüzde, son derece ürkütücü yöne girebilir. Ancak şimdiden belli olan tek sonucu, »fillerin« bu tehlikeli itişmesinde, her halükârda »çiçeklerin« ezilecek olduğudur...

... Toprakları kanlı Yemen

7 Nisan 2018

Suudi despotlarının öncülüğündeki askerî koalisyonun Yemen’de başlattığı savaş dördüncü yılını doldurdu. Savaş sadece 1990’da birleşik devlet hâlini alan Yemen’in bölünme tehlikesini artırmıyor. Aynı zamanda hem bölgedeki çatışmaları derinleştiriyor, hem de halkların içine itildiği faciayı genişletiyor.

UNICEF’in verdiği bilgilere göre Yemen halklarının durum tam anlamıyla felaket. 27,5 milyon nüfusu olan Yemen’de yaklaşık 17 milyon insan açlık çekiyor, ki bunların 8,4 milyonu ölüm sınırında. 2017 verilerine göre 22,1 milyon kişinin acil insanî yardıma gereksinimi var. Kolera salgını bir milyon insanı pençesine alırken, şimdi de difteri salgınıyla başa çıkmak zorundalar. Ve her on dakikada bir Yemenli çocuk savaş sonuçları ve hastalık nedeniyle yaşamını yitiriyor.

Yemen iç savaşını ve Suudi Arabistan’ın süregiden bombardımanlarını salt Suudiler ve İran arasındaki ihtilaf temelinde patlak vermiş »mezhep çatışması« olarak görmek yanıltıcı olacaktır. Elbette İran’daki Molla rejiminin bölgedeki etkinlik alanını genişletme çabaları ve Hint Okyanus’una karadan ulaşmak isteyen Suudi Arabistan’ın, İran’ın bu çabalarına karşılık vermesi, ayrıca Birleşik Arap Emirliklerinin İran’a karşı kendi çıkarlarını kollama çabaları iç savaş tetikleyen önemli faktörler.

Her ne kadar Suudiler ve BAE askerî saldırganlıklarını resmî olarak »İran’ı engelleme« ile gerekçelendirse de, Yemen’i yangın yerine çeviren ve bu yangını daha uzun bir süre körüklemeye devam edecek olan asıl neden, Suudi Arabistan’ın içinde bulunduğu derin iktisadî ve siyasî krizdir. Ekonomik nedenlerin BAE için de aynen geçerli olduğu söylenebilir.

Şimdiden fiili kral gibi davranan veliaht Muhammed Bin Selman’ın uyguladığı politikalar, özellikle rakiplerine yönelik baskı politikaları, Suudi despotlarının güçlü olduklarını değil, egemenliklerinin ne denli istikrarsız olduğunu gösteriyor. 318 akrabasını tutuklatıp, bunlardan zorla 106 milyar Dolar haraç alan Bin Selman, hem Yemen’deki savaşı derinleştirerek, hem de istihdam piyasasındaki ırkçı yasalar ve farklı toplumsal kesimlere yeni sübvansiyonlar dağıtarak ülke içerisinde olası toplumsal karşı çıkışların önünü almaya çalışıyor.

Ancak düşük petrol fiyatları nedeniyle devlet giderlerinin finansmanında zorluk çeken ve emperyalist ülkelerin desteğine giderek daha çok bağımlı hâle gelen Suudi Arabistan ekonomisinin göstergeleri, günde 66 milyon Dolar’a mal olan Yemen savaşını uzun süre taşıyamayacağına işaret ediyor. Bin Selman bu nedenle BAE’nin savaşta daha fazla yük alması için uğraşiyor.

Öyle ya da böyle; gerek Arap despotlarının, gerekse de emperyalist güçlerin petrol ve doğal gaz nakliyatı için yaşamsal jeostratejik önem taşıyan Yemen’de demokratik çözümünden herhangi bir çıkarları olmadığı için, Yemen topraklarının daha uzun bir süre kana bulanacağı şimdiden görülüyor. Belki de bu nedenle Yemen’in tekrar bölünmesi ve (eğer başarılabilirse) »Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti«nin yeniden kurulması, Yemen halkları için en hayırlısı olacaktır. Maalesef bu pek olası görünmüyor.

Diaspora psikolojisi

14 Nisan 2018

Resmen ilân edilmemiş Üçüncü Dünya Paylaşım Savaşının kızıştığı bugünlerde bir hayli analiz okumak mümkün. Elbette, emperyalist güçlerin ve bölgedeki diğer aktörlerin karar alma merkezlerinde hangi kararların alındığı, gizli diplomaside görüşmelerin nasıl yürütüldüğü kamuya açık olmadığından, olasılıklar üzerine tahmin yürütmek pek kolay değil. O nedenle, tahmini analiz yerine, yanıtlamamız gereken asıl soruya odaklanmak en doğrusu olacaktır.

Kürdistan ve Türkiye'deki devrimci-demokratik güçlere akıl vermeye çalışmadan, »burada ne yapmalıyız« sorusunu acilen yanıtlamamız gerekiyor. Bunun içinse, bugüne dek gerçekleştirilen eylem ve ittifak pratiğini masaya yatırmalıyız.

Yanlış anlaşılmacı için: Eleştirimiz aynı zamanda bir özeleştirmedir. Gerek örgütleyicilerin, gerekse de katılımcıların iyi niyetlerinden zerre kadar da şüphemiz yok. Ancak bilindiği gibi, »cehenneme giden yollar iyi niyet taşlarıyla döşelidir«. Türkiye'de açık faşist diktatörlüğün inşa edildiği, Kürdistan'a yıkımın dayatıldığı ve Suriye üzerinden ABD ve Rusya arasında sıcak çatışma riskinin arttığı bir dönemde iyi niyetli çabalar yeterli değildir.

Bir kere Avrupa'da da özsavunma mekanizmaları gözden geçirilmelidir. İster Kürt kurumları olsun, isterse de Türkiyeli devrimci örgütler, hiç birisi güvende değildir. AB'nin açık desteğini alan AKP-Saray-Rejiminin burada da, yargısız infaz dahil, çeşitli sindirme planları yaptığı bilinmektedir. Cinayet girişimlerinin Alman mahkemelerine konu olduğunu unutmayalım.

Aynı şekilde Türkiyeli göçmenler arasında kriminal yapıların örgütlenmesine hız verildiğini görüyoruz, ki »Osmanen Germania« vb. yapılar buz dağının görünen kısmıdır. Böylesi bir ortamda, »Avrupa'da buna izin verilmez« düşüncesine kapılmak büyük yanılgi olacaktır. Avrupalı hükümetlerin Paris Katliamındaki rolünü de unutmamalıyız.

Diğer yandan eylem ve ittifak pratiğine baktığımızda, »iş yapmış gibi görünmek için iş yapıldığı« görüntüsünü tespit etmek durumundayız. Kamuoyu çalışmaları, kendi kendimize ajitasyondan ileriye gidemiyor ne yazık ki. Deyim yerindeyse »platformlar enflasyonu« ile karşı karşıyayız. Aynı bileşenler, yeni »platformların« kurucusu oluyor ve aynı zamanda her eylemde birlik değil, bileşen değilmiş görüntüsü veriyorlar. Komisyonlar toplantı yoğunluğundan iş yapmaya vakit bulamıyorlar. Bilhassa HDK-Avrupa güdük kalıyor. Kürt kurumlarının bir türlü »HDK'lileşemeyen« kimi yöneticilerinin »diploması« zannedilen »ağabeylik« tavırları ve kimi devrimci bileşenin HDK'yi »eylem birliğinden« farklı görmemesi, bu güdüklüğe yol açan nedenlerden bazıları.

Halbuki bugün olması gereken, ortak hedefler için ortak mücadeleyi örmek, birlikteliği genişletmek, bilhassa yaşanan ülkelerin emek, demokrasi ve sosyalizm güçlerinin bir parçası olmak, birleşik mücadelenin ifadesi olan HDK-Avrupa'yı güçlü, kamuoyu oluşturabilen, Kürdistan ve Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmayı yükselten, Avrupa siyasetine müdahale edebilen bir yapı hâline getirmek için çaba göstermektir. Nihâyetinde bugüne kadarki pratiğin yetersiz olduğunu görüp, doğru ve gerekli bir strateji geliştirmektir. Ancak tüm bunların düşünülebilmesi için asıl ivedi olan ise, şu meşum diaspora psikolojisini aşmak ve günün gereğini yerine getirmektir.

»İdeolojisi olmayan savaş« mı?

21 Nisan 2018

Genelde dünya çapındaki, özeldense bölgedeki gelişmeleri tarihsel maddecilik temelinde açıklamaya çalışan analizler çeşitli itirazlarla karşılaşılıyorlar. Bu itirazları »günümüz dünyasını marksist jargonla açıklamak mümkün değil« cümlesiyle özetleyebiliriz. Bizce liberal bir okumadan ibaret olan bu yaklaşım Kürdistanlı aktivistler arasında da yaygın. Ancak »marksist jargon« olmayan analizlere baktığımızda, kültüralist açıklama çabalarının yanı sıra, bunların da »toplumsal sınıflar« veya »sermaye« gibi terimlere başvurmak zorunda olduklarını görmekteyiz.

Geçenlerde Duisburg'da gerçekleştirilen »Savaş, Göç ve Irkçılık« başlıklı panelde tarihçi Erdoğan Aydın benzer bir yaklaşım sergilemiş ve konuşmasını »klasik önderlerin dün söylediklerinden ziyade, birleştirici ve yeni bir dil kullanmak gerekir« mealinde sözlerle bitirmişti. Panel bittiğinden yanıt verememiştik, yazıyla yanıt verelim derken, gazetemizde köşe paylaştığımız arkadaşımız Aykan Sever'in yazısında »postmodern savaş geçmişten farklı olarak ideolojisiz bir savaştır« tespitini okuduk.

O nedenle birleştirerek soralım: Sahiden »ideolojisi olmayan« bir Dünya Paylaşım Savaşını mı yaşıyoruz? Ve sahiden bu durumda »yeni bir dil« mi icat etmemiz gerekiyor? Komünistlerin ve sosyalistlerin yanıtı açık: »Hayır!«. Çünkü, birincisi, ideolojisiz bir savaş tarih boyunca olmamıştır. Günümüz savaşlarının ideolojisi, burjuva ideolojisidir; savaşlar, dün olduğu gibi bugün de, egemen sınıfların çıkarlarını kollamak, yeni pazarlar fethetmek, egemenliklerini sürdürülebilir kılmak için yürütülmektedir. Çünkü, aksi kanıtlanmadığı gibi, »bugüne kadarki toplumların tarihi, sınıf mücadeleleri tarihidir«.

İkincisi, »yeni« bir söylem veya dil kullanılması, ne tarihsel koşulları, ne de maddi koşulları değiştirmektedir. Eğer günümüz dünyasında ezen ve ezilenlerin, sömüren ve sömürülenlerin varlığının, doğanın kâr hırsı nedeniyle talan edilmekte oluşunun, insanların ten rengi, cinsleri, dinleri, kökenleri veya cinsel eğilimleri nedeniyle ırkçılık ve ayrımcılık mağduru olduklarının aksini kanıtlayamıyorsanız, o zaman kapitalizm ve emperyalizm gerçeğinden bahsetmek zorundasınız. Ve eğer savaşızsız, sömürsüz, ayrımcılığın olmadığı bir dünya istiyorsanız, o zaman elbette mümkün olan »başka dünyanın« ne olduğunu söylemelisiniz.

Komünistler bu »başka dünyanın« ancak sosyalizmin güneşli dünyası olabileceğini söylüyorlar. Bunun için verili koşulları devrimle aşmak istediklerini de gizlemiyorlar. 150 yılı aşkın bir süredir bunu yapıyorlar, ama söyledikleri hâlâ »yeni« olandır. Eski olan kapitalizmdir, burjuva ideolojisidir. »Yeni dil« denilen ise, günümüzün tüm sorunlarının en temel kaynağı olan koşulları alaşağı etmek gerektiğini söylemediği müddetçe, eskinin tekrarı, egemen sınıf ideolojisini yeniden üretilmesinden başka bir şey değildir.

Peki, »marksist jargon« bugün ve burada çözümü yarına mı ertelemektedir? Hayır, tam aksine, kategorik olarak yarını inşa eden her adımı bugün ve burada atmak, olanaklı olan en geniş ittifakları kurmak, ortak çıkarlar için ortak mücadeleyi örmek zorunluluğunu dayatmaktadır. Çünkü insanlığın geleceğini güvence altına alacak olan yeni toplum eskisinin kucağında yeşerecektir. Asıl »yeni« olan, bunu söyleme ve gereğini yerine getirme iradesini göstermektir.

Şahinlerin ideolojik silahı: Antisemitizm suçlaması

28 Nisan 2018

Son bir kaç haftadır Almanya'daki burjuva medyasını takip edenlerin gözünden kaçmamıştır: Berlin'de olan bir olay üzerine, tam da İsrail'in 70. Kuruluş yılına denk gelen günlerde, Antisemitizm suçlaması Müslüman mülteciler bağlamında skandalize edilmeye başlandı. Müslümanlar arasında Yahudi karşıtlığının körüklendiğini, özellikle siyasal İslam'ın Yahudi düşmanı diskuru bilinçli bir biçimde siyasî amaçları için kullandığını biliyoruz. Filistin sorununu enstrümentalize eden ve antisemitik söylem kullanan siyasî İslam'ın hoş görülecek bir yanı yok elbette.

Ancak Holocaust'un anavatanında, 21. Yüzyıl'da en fazla Yahudi düşmanı ve antisemitik saldırının ırkçı-faşist Nazi gruplarınca yapıldığının belgelendiği Almanya'da, Antisemitizmi salt »Müslüman mültecilerin yarattığı sorun« olarak göstermek, absürt olduğu kadar, manipülatif bir propagandanın işaretidir. Günümüz Almanya'sında Antisemitizm kavramını içeriğini değiştirerek ve anlamını sınırlayarak kullanmanın tek bir nedeni var: İsrail devletine yönelik her eleştiriyi diskredite ederek, boşa çıkarmak.

İsrail devleti ve Netanyahu hükümetinin politikalarını, Apartheid uygulamalarını, gerçekleştirdiği yargısız infazları ve Filistin halkına yönelik askerî şiddetini eleştirenler bizzat İsrail yurttaşı Yahudiler dahi olsa, Antisemitizm suçlamasından muaf tutulmuyorlar, ki İsrail'de yaşayan Ortodoks Yahudiler arasında İsrail devletinin Siyonizmine yönelik sert eleştirilerin yaygın olduğu biliniyor. Buna rağmen Antisemitizm suçlamasının kendi devletlerini eleştiren Yahudileri de içermesi, bu suçlamanın manipülatif egemenlik aracına dönüşen bir ideolojik silah olarak kullanıldığını kanıtıyor.

Alman Faşizminin vahşetinden sonra İsrail devletinin kurulması kimilerince kurtuluşçu ve özgürlükçü yolu açan bir ileri adım olarak algılanmıştı. Almanya'da, kökleri bugüne dek silinmemiş olan Yahudi düşmanlığının telin edilmesinin devlet politikası olarak deklare edilmesi de, Alman Faşizminin deneyimlerinin bir sonucuydu ve antifaşist gelenek olarak görülüyordu. Ancak bu telin bugün içeriği boşaltılmış biçimde Alman emperyalizminin militarist propagandasının araçlarından birisi hâline getirilmiştir.

Nitekim Antisemitizm suçlaması, »Yahudilik=Siyonizm=İsrail« kurgusunu devlet aklına dönüştüren İsrail egemenlerinin sistematik işgal, baskı ve Apartheid politikalarının koruma kalkını hâline getirilmiştir. Bu şekilde İsrail devletine ve devlet ideolojisi olan Siyonizme yönelik her haklı eleştiri apriori »antisemitik söylem« suçlamasıyla henüz ifade edilmeden boğulmaya, Siyonist politikalar meşru kılınmaya çalışılmaktadır.

Aslına bakılırsa tam da bu şekilde Antisemitizme karşı verilmesi gereken mücadeleye, Antifaşizme, Filistinliler ile Yahudilerin gerçek çıkarlarına, hatta Antisemitizmin bugüne kadarki tüm mağdurlarının anısına ihanet edilmektedir. Faşizm, Nazizm ve Antisemitizm düşünce değil, insanlık suçlarıdır, hiç bir şekilde hoş görülmemelidirler. Aynı şekilde Antisemitizmi kendi egemenlik çıkarları ve politik amaçları için kullananlar da hoş görülmemeli, antifaşist mücadelenin hedefleri olmalıdırlar. Holocaust'un anavatanında bu gerçeği her gün anımsamak, anımsatmak gerekiyor.

Karl Marx 200 yaşında!

5 Mayıs 2018

Bugün, ezilen ve sömürülenlerin özgürlük mücadelesinde yepyeni bir çığır açan büyük kuramcı Karl Marx'ın 200'üncü doğum günü. Marx ve düşünceleri tüm postmarksist, liberal, küçük burjuva karalamacıların hezeyanlarına, yaygın burjuva medyasının iftiralarla değersizleştirme çabalarına rağmen capcanlı yaşamaya devam ediyor. »Hayaleti« hâlâ burjuvaziyi karabasanlara boğuyor; deyim yerindeyse, »gölgesinden« bile korkuyorlar.

Marx modern işçi sınıfının tarihsel bir kategori, yani tarihsel varoluş koşulları ve hareket yasaları olan kendiliğinden bir sınıf olduğunu tespit etti ve proletaryayı tarihsel görevine bağlayarak, yani sosyalist devrim ve devinimleri gerçekleştirmek üzere siyasî iktidarı ele geçirme göreviyle kendine sınıf hâline dönüştürdü. Materyalist tarih anlayışı ve kapitalist gelişme teorisiyle silahlandırarak bilinçli sınıf mücadelesi tabanına çektiği işçi sınıfını, kucagında çiçek açtığı kapitalist toplum düzeninin mezar kazıcısı yaptı.

Yoldaşı Friedrich Engels ile bugüne kadarki tüm toplumların tarihinin son kertede üretim ve mübadele ilişkilerinin tarihi olduğunu ve özel mülkiyet egemenliği koşulları altında bu tarihin siyasî ve sosyal alanda sınıf mücadeleleri biçiminde geliştiğini ortaya koyarak, insanlık tarihinin en önemli zembereğini, yani itici gücünü görünür kıldı. Böylelikle bilinç ile varoluş, insanın arzusu ve toplumsal tavrı ve bugüne kadarki tüm toplum biçimlerinin amaç ve sonuçları arasındaki oransızlık açıklanabilir oldu. Nihâyetinde insanlık Marx'ın düşünceleri sayesinde kendi toplumsal süreçlerinin sırrına erebildi.

Kapitalist gelişmenin yasallıklarını kanıtlayarak ise kendi tarihini yapan toplumun doğal, bilinçsiz evreden, bilinçli ve iradeli evreye geçişinin yolunu da göstermiş oluyordu. Ancak, Engels'in deyimiyle toplumun bütünü için sosyalist devinimlerle gerçekleşecek olan »hayvanlar aleminden insani özgürlüğe sıçrama« uzak bir günün değil, bugün ve burada, günümüzün toplum düzeni içerisinde verilen mücadelelerin özünü oluşturmak zorundadır. Çünkü günümüz toplumlarının tüm sorunları egemen mülkiyet ve iktidar ilişkilerinden kaynaklanmaktadır.

Bunu neden bu kadar kesinlikle söyleyebiliyoruz? Çünkü Marx toplumsal bilincin tüm biçimlerinin, sınıf ve grup çıkarlarının yarattığı anlaşmazlıklar, maddi yaşamın çelişkileri ve nihâyetinde »toplumsal üretici güçler ve üretim ilişkileri arasında var olan ihtilaf« üzerinden açıklanabileceği sonucunu ortaya çıkarmıştır. Ve Marx sayesinde, »sosyal, siyasî ve zihinsel yaşamı belirleyen maddi yaşamın üretim biçimidir« yasası temelinde tarihsel gelişmenin yönünü görmeyi, mücadele ve politikamızı yerel, bölgesel ve evrensel düzeyde ortaya çıkan yeni görüngülere uyarlamayı ve esas olanı söylemeyi öğrenebildik.

Uyarlama dediğimiz sonucunda devrimci reel politikadan başkası değil, yani Marx'ın anladığı ve kuramsallaştırdığı biçimde proleter sınıf politikasıdır. Ve Lenin'e dayanarak söyleyebiliriz ki, devrimci reel politika tarihsel gelişme tandansında tek gerçek ve bugün-buraya ait olan politikadır. Ve komünistler olarak iddia edebiliriz ki, Marx'ın öngördüğü gelecek, kapitalizmin Marx tarafından ortaya çıkarılan yasallıkları sayesinde gerçek olacaktır.

Perşembe'nin gelişi...

12 Mayıs 2018

Alman faşizmi, 1 Eylül 1939'da Polonya'ya saldırarak İkinci Dünya Paylaşım Savaşını başlatmadan önce propaganda savaşını başlatmış ve yalan haberleri devreye sokmuştu. Örneğin 30 Ağustos 1939 tarihli Wochenschau »Alman Rayh'ı Polonya'nın kısa zaman içerisinde Doğu sınırlarımıza saldırmasını beklemektedir ve bu nedenle güvenlik önlemlerini artırmıştır« haberini yayıyordu. Nitekim 1 Eylül sabah saat 5:45'de bizzat Hitler'in »ateş ederek karşılık verilmektedir« yalanyla 50 milyondan fazla insanın yaşamına mal olan büyük savaş başlamıştı.

Görüldüğü kadarıyla egemen sınıflar benzer biçimde davranmakta vazgeçmiyorlar. Yalan ve demagojiyle dünyayı yeni bir savaşın eşiğine getiren ülkenin, 1939-1945 büyük soykırımının kurbanlarının kurduğu İsrail olması, kaderin cilvesi değil, emperyalist-kapitalist dünya düzeninin bir sonucu. Ortadoğu'daki gelişmeleri eleştirel gözle okuyanlar, haftalar öncesinden böylesi bir gelişme olabileceğini tahmin ediyorlardı. İsrail'in saldırıya hazırladığından emin olmayanlar ise, Alman televizyonlarının 9 Mayıs'ta verdikleri »İsrail, İran'ın Kuzey sınırına saldırmasını beklemektedir ve bu nedenle güvenlik önlemlerini artırmıştır« haberiyle - herhalde - olayın vahametini anlayabilmişlerdir. Sonuçta, »Perşembe'nin gelişi Çarşamba'dan belli« olduğu biliniyor.

Elbette burada Alman faşizmi ile İsrail devletini eşitleme yanlışında bulunmuyoruz - sadece egemen sınıfların yalan ve demagojilerinin birbirlerine ne kadar benzediklerini ve her savaşın bir yalanla başladığı gerçeğinin altını çizmek istiyoruz. Kaldı ki İsrail devleti ve egemenlerine yönelik eleştirilerin, mutlaka Antisemitizm olmayacağını defalarca yazmıştık. Öküz altında buzağı arayanlar boşuna uğraşmasın.

İsrail'in 10 Mayıs'ta Suriye'deki İran hedeflerine saldırısının nedenlerini burada ayrıca yazmaya gerek yok. Biraz haberleri okuyanlar arka planı da görmüşlerdir. Ama emperyalist cephede İran konusunda ortaya çıkan görüş farklılıklarını irdelemek faydalı olacaktır. Çünkü çok açık bir şekilde ABD-İsrail-Suudi Arabistan ile AB'li emperyalist güçler arasında çelişkiler artıyor. Avrupa, İran ile varılan »nükleer uzlaşımın« iptal edilmemesini ve görüşmelerin devam etmesi taraftarı.

ABD emperyalizmi, İsrail-Suudi ortaklığının bölgesel hegemonya kurma planlarını destekliyor ve İran etkisini zayıflatmaya çalışıyor. Başta Almanya ve Fransa olmak üzere Avrupalı emperyalist güçler ise, bakir İran pazarından elde edemedikleri payların peşindeler. O nedenle İsrail'in sürekli Suriye'de, en son 9 Nisan'da yedi İran askerinin öldürülmesi gibi İran'a yönelik provokasyonlar gerçekleştirmesinden rahatsızlar. Bununla birlikte AB'nin giderek Ortadoğu'daki sürece etkide bulunamaması, Macron ve Merkel'i ABD stratejilerine karşı pozisyon almaya zorluyor. Nitekim onlar için de belirleyici olan temsil ettikleri sermaye kesimlerinin çıkarlarıdır.

Henüz resmiyete dökülmemiş olan savaş, bölgedeki yangını büyütme ve tüm dengeleri sarsmaya aday. Dolayısıyla bu gelişmelerden olumsuz etkilenen ülkelerden birisi de Türkiye olacak. Açık soru şu; mevzi kaybeden AKP-Saray-Rejimi bu gerilimi nasıl kullanacak – yeni bir maceraya atılarak mı?

»Çekirdeksizleştirme«

19 Mayıs 2018

Almanya’da kentlerin sosyal dokusunun değiştirilerek, kamusal alanların özel sermaye birikimine peşkeş çekilmesi biçiminde gerçekleşen kentsel dönüşüme yönelik tepkileri azaltmak için başvurulan araçlardan birisi, tarihi binaların »çekirdeksizleştirme« işlemidir. Binaların dış cephesi konserve edilirken, dış duvarlar haricinde tüm yapının yıkılıp, yeniden inşa edilmesine »Entkernung«, yani »çekirdeksizleştirme« deniliyor. Böylece tarihi dış cephe sayesinde, bina tamamen yenilenmesine rağmen, tarihin korunduğu görüntüsüne ve direncin kırılmasına neden oluyor.

Başta Almanya olmak üzere, »demokrasinin beşiği« Avrupa’da bu işlemin hızla siyasî yaşama uyarlandığına tanık oluyoruz. Burjuva demokrasileri, adları, yani dış cephesi konserve edilerek, baştan aşağı »çekirdeksizleştiriliyor«. Burjuva demokrasileri parlamenter sistem, burjuva özgürlükleri, kuvvetler ayrılığı vs. ile formel olarak varmış gibi gösterilip, içi boşaltılarak »demokratörlüklere« dönüştürülüyorlar. Emperyalist-kapitalist dünya düzeninin günümüzdeki koşulları, burjuvazinin sınıf tahakkümünü sürdürülebilir kılmak için, burjuva diktatörlüğünden başka bir şey olmayan formel demokrasinin içini tamamen oymaya zorluyor.

Demokrasinin »çekirdeksizleştirme« işleminin en önemli araçlarından birisi mülteci ve göçmen politikaları. Çünkü Batı toplumlarının en alttakilerinin, ötekileştirilerek toplumsal »tortu« hâline getirilmiş olanların üzerinden gerçekleştirilen tüm gerici tedbirler, zaman içerisinde herkesi etkileyecek şekilde genişletiliyor. Söz konusu mülteciler ve göçmen işçiler olunca, ırkçılığın vebalı nefesinden etkilenmiş yerli emekçi ve işçiler sınıfdaşlarına yönelik hukuksuzluklara ve antidemokratik uygulamalara ses çıkartmıyorlar. Mülteci ve göçmen işçilerin haklarını savunmanın, kendi çıkarlarını savunmak anlamına geldiğini göremiyorlar.

»Çekirdeksizleştirmenin« en rafine biçimini Almanya’da görebiliriz. Bugüne kadar sosyal ve demokratik haklarda ne kadar geri adım atıldı ve sertleştirme olduysa, istisnasız hepsi önce mülteci ve göçmenlere uygulanmış, karşı çıkan olmayınca, toplumun bütününe genişletilmiştir. Örneğin Hartz uygulamaları önce mülteciler üzerinde denenmiştir. Daha güncel bir örnek vermek gerekirse, Bavyera’ya bakmalıyız. Eyalet hükümeti yeni bir Polis Salahiyet Yasasıyla polis teşkilatının yetkilerini genişleterek, polis devleti uygulamalarına geçti. »Tehlike tehdidi« veya »tehdit olasılığı« gerekçesiyle, daha önceleri »terörle mücadele« denilerek mülteci ve göçmenlere yönelik tüm hukuksuzluklar, doğrudan herkese karşı uygulanacak.

Burjuva medyası toplumsal rızanın üretilmesi için olanaklarını seferber etmiş durumda. Çünkü, şimdilik Bavyera eyaletinde geçerli olacak bu gerici uygulamaya karşı etkin bir toplumsal direniş örgütlenemezse, kısa zamanda Almanya çapında ve dolayısıyla diğer Avrupa ülkelerinde de uygulamaya sokulmaya çalışılacak. Ve böylelikle burjuvazi, kendi demokratik devrimine olan tarihsel ihanetinde bir üst aşamaya geçmiş olacak, kapitalist emek sömürüsünü sürdürülebilir kılmanın yeni şiddet araçlarına kavuşacak. Rosa Luxemburg boşuna »Sosyalizm ya da barbarlık« dememiş...

Siyah, komünist, işçi...

26 Mayıs 2018

Gerici-faşist AKP-MHP ittifakının, içinde debelendikleri çoklu kriz ortamının yol açacağı çok önceden öngörülen tsunamisi öncesinde baskın seçim kararı alarak, tam neleri planladığını bilemiyoruz. Açık faşist diktatörlük inşasına ivme kazandırmak, iktidarı güvence altına almak istediklerini ancak tahmin edebiliriz. Yaptıkları ve söylediklerinden bu sonucu çıkartmak zor bir şey değil. Ama hiç istemedikleri bir gelişmeyi, HDP'nin ezilen ve sömürülen sınıfları kucaklayabilen bir çatı olarak, 24 Haziran'ın yegane demokratik alternatifine dönüşmesini tetiklerini söyleyebiliriz.

Selahattin Demirtaş'ın, bizce hayli »şık« bir şekilde hücresinden Cumhurbaşkanı adayı olması ve AKP çoğunluğunun sadece HDP'nin meclise girmesi ile engellenebileceği gerçeği, seçim sath-ı mailinde cepheleri netleştirdi ve sonunda – sosyal şovenlerin de elenmesini sağlayarak – Türkiye işçi sınıfının devrimci güçleriyle solcusundan, sol-liberaline kadar geniş bir kesimi HDP'nin yanında yer almaya yönlendirdi, iktidar blokunu tökezletme olanağını yarattı. Yani, bir »musibet« (baskın seçim) hayırlı bir işe yol açtı.

Türkiye işçi sınıfının devrimci güçlerinin, ki farklı akımlarının bugüne kadar yayınladıkları görüşlerini okuduğumuzda bunu görüyoruz, seçim beklentileri pek yüksek değil. Dahası, verili koşullar altında bu seçimlerin tartışmalı, antidemokratik ve gayrimeşru olduğunu söylüyorlar. Seçimlerin tek başına çözüm olmadığını, AKP-Saray-Rejiminin devlet terörüyle toplumu baskı altına alıp, hile ve hırsızlıklarla seçim sonuçlarını manipüle etmeye çalışacağını çok iyi biliyorlar.

Devrimcilerin, sosyalistlerin, komünistlerin buna rağmen HDP'nin barajı aşması ve Selahattin Demirtaş'ın ikinci tura kalması için uğraş vermeleri, herkesi HDP'ye oy vermeye çağrılmaları bir çelişki değil. Çünkü tersi, meydanı gericilere, faşistlere, milliyetçilere bırakma anlamına geliyor. Bunun için HDP'yi destekliyorlar, rejimin gerçek yüzünü gösterip, emek düşmanı iktidarı geri püskürtmeye omuz veriyorlar.

Aynı zamanda HDP'nin yanında yer alarak, ezilen ve sömürülenleri siyasete müdahale etmeye cesaretlendiriyor, Kürt Özgürlük Hareketiyle dayanışmayı örmenin, demokrasi, özgürlük ve barış mücadelesini güçlendirme ile eş anlamlı olduğunu gösteriyorlar. Çünkü biliyorlar ki, kurtuluş, tek başına değil, ezilen ve sömürülen sınıfların kendi eseri olduğunda gerçekleşecektir.

Nitekim siyah, komünist bir işçi, »Afro-Türk« Yalçın Yanık »sınırsız ve sınıfsız bir dünya istiyorum« diyerek, bunun için HDP adayı oluyor. Ve kendi bedeninde temel ve yan çelişkileri cisimleştirerek, demokrasi mücadelesinin işçi sınıfının iktidarını kurma yolunda »nefes almak« kadar önemli olduğunu bilince çıkarıyor. Yalçın Yanık'ın adaylığı kafası hâlâ karışık olan son devrimciye HDP'yi seçmesi için gerekli olan son gerekçeyi veriyordur herhalde. Bizlere ise, 24 Haziran'da sandıklara sahip çıkma, seçim akşamı sokakları doldurma, hilekârların ve hırsızların tepesine binme ve asıl mücadelenin başlayacağı 25 Haziran'a hazır olma görevini hatırlatıyor.

İşimiz zor, ama üstesinden gelinemeyecek kadar değil. Birinci adımı »Bir oy Demirtaş'a, bir oy HDP'ye«. Hepimize kolay gele!

Demokratik Konfederalizm - Daha iyi bir sosyalizm mi?

Abdullah Öcalan'ın tezlerine devrimci-eleştirel bir katkı denemesi

Türkiyeli komünistlerin Kürt Özgürlük Hareketi (KÖH) ile ilişkileri ilkesel olmak zorundadır, konjonktürel değil. Bu çerçevede Kürt halkının özgürlük mücadelesiyle dayanışma, komünist olmanın “olmazsa olmaz” koşullarından birisidir. Nihayetinde, milliyetler sorununun demokratik çözümünün sadece Türkiye’de değil, tüm Ortadoğu’da sosyalizm mücadelesi için daha iyi koşullar yaratacağının ve bu mücadeleye ivme katacağının bilincinde olan komünistler açısından Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını önkoşulsuz tanımak, KÖH’nin siyaseti, ideolojisi ve pratiğini eleştirel biçimde ele almanın temel şartıdır.

Dayanışma ve eleştiri asla birbirleriyle çelişmezler, aksine ilkesel tutumun çerçevesini oluştururlar. Bu ilkesel tutum aynı zamanda KÖH’nin ikili karakterini de göz önünde tutmak zorundadır. KÖH bir tarafta Kürt ulusunun tüm sınıflarını, yani varlıklı sınıflarını da içeren bir ulusal kurtuluş hareketidir. Ama aynı zamanda kurulduğu günden bu yana daha ileri giden özgürlükçü ve sosyalist talepleri de ifade etmektedir, ki bu nedenle Irak, İran, Suriye ve Türkiye sol güçlerinin bir parçası olarak görülmelidir.

Böylesi bir girizgahı yapışımızın nedeni, Abdullah Öcalan’ın “Demokratik Konfederalizm” üzerine olan görüşlerine tarihsel maddeci temelde devrimci-eleştirel bir katkı sunmak isteşimizdir. Gazetemizdeki yer darlığı bu çabaya şüphesiz belirli bir kısıt getirecektir, ama son dönemde Marksist çevrelerce benzer minvalde yayınlanan yazılarla birlikte ele alındığında, anlaşılır olacaktır. Ama eleştirimize başlamadan önce Öcalan’ın düşüncelerinin reel kazanımlarına yer vermeyi ihmal etmek istemiyoruz, çünkü Marx’ın dediğı gibi, “kitleleri etkileyen düşünce maddi güce dönüşür”. Burada bilhassa Rojava devriminin kazanımlarını, Öcalan’ın düşüncelerinin nasıl bir etki gücüne kavuştuğunu göstermek için öne çıkarmak anlamlı olacaktır. Rojavalı devrimciler Öcalan’ın düşüncelerine dayanarak Suriye’de, müthiş askeri, siyasi ve ekonomik baskıya rağmen kilit rol oynayacak duruma gelmişler ve kurtuluşçu, demokratik ve sosyal bir alternatifin olanaklı olduğunu ülke sınırlarının ötesine dahi gösterebilmişlerdir.

KÖH aynı şekilde Kuzey Kürdistan’da ve Türkiye’nin kimi bölgelerinde katılımcı-demokratik meclisler ve örgüt içerisinde cinsiyet eşitliğini - kısmen de olsa - gerçekleştirebilmiş ve gerek kendisinin, gerekse de HDK/HDP’nin önemli birer siyasi güç olarak yer edinmesini sağlamıştır. Aslına bakılırsa KÖH Kürdistan’ın dört parçasında da bölgesel ve uluslararası aktörlerin dikkate almak zorunda kaldıkları bir faktör haline gelmiştir. Bununla birlikte Öcalan’ın tezlerinin, sadece KÖH için değil, farklı devrimci güçler için de politikalarına ilham kaynağı olması ve mücadelelerinin stratejik klavuzu haline gelmesi göz ardı edilmemelidir. Öcalan’ın düşüncelerinin Bask ülkesi, Güney Afrika, Kuzey İrlanda ve Latin Amerika gibi farklı bölgelerdeki ulusal kurtuluş mücadeleleri arasında yankı bulması, bunu kanıtlamaktadır.

Konseptin temel yanlışları

Ancak Öcalan’ın kendisi tezlerinin dogmatikleştirilme ve yüzeysel yorumlanma tandanslarını görmekte, bunları eleştirmektedir. Bu tandansların temel kaynağı içerisinde farklı ve birbirleriyle çelişen liberal, varoluşçu, postmodernist, postpositivist, postmarksist, liberter-sosyalist ve anarşist argümentasyonları barındıran düşüncelerin kendileridir. Örneğin bir tarafta, esas itibarıyla baskıcı ve otoriter olarak görülen ulus devletinin karşısına, klasik liberal veya liberter düşünce figürlerinin doğal, demokratik toplum anlayışı çıkartılmaktadır. Bunu yaparken sınıf çelişkileri reddedilmekte, en azından önemsizleştirilmektedir. Ancak diğer yandan da kapitalist üretim tarzının karşısına, kooperatifler üzerine kurulu komünal ve ekolojik ekonomi modellerinin çıkartıldığını görmekteyiz. Öcalan bu şekilde, ona göre ulus devlet - sanayicilik - kapitalizmden oluşan “kapitalist moderniteye” karşıt model olarak “demokratik moderniteyi” yerleştirmektedir.

Her ne kadar PKK kendisinin ne Marksist, ne de antimarksist olduğunu ifade etse de, PKK-önderi Öcalan düşüncelerini topladığı “Savunma Yazılarında” - bizce haksız biçimde - hayli sert bir Marksizm eleştirisi yapmaktadır. Buradaki temel sorun Öcalan’ın Marksizm eleştirisinin kaynağının, PKK’nin de içinden çıktığı Türkiye sosyalist hareketinde yaygın olan kaba, dogmatik ve ekonomist, kısmen de kemalist-milliyetçi Marksizm anlayışları olmasıdır. Bu açıdan Öcalan’ın Marksizm eleştirisindeki yanlışlarının Türkiye sosyalist hareketinde yer edinen yanlış Marksizm anlayışının sonucu olduğu söylenebilir. Öcalan 20. Yüzyılın sosyalist ülkelerindeki hatalı gelişmeleri ve salt ekonomist bakış açısını haklı olarak eleştirmektedir, ama eleştirileri genelde görüntülerin yüzeyinde kalmaktan öteye gidememektedir.

Öcalan ve taraftarı olan Kürt aydınları reel sosyalizmin yenilgisini komünistlerin “devlet saplantısına” dayandırmaktadırlar. Bunu yaparken, sosyalizmin ilk denemelerinin son derece zor ekonomik koşullar altında ve iktisadi açıdan gelişmemiş-az gelişmiş ülkelerde gerçekleştirildiğini göz ardı etmektedirler. Halbuki reel sosyalizmin hatalarının, sosyalist demokrasinin bürokratikleşmesinin ve genel gelişme yanlışlarının temel maddi nedenleri burada yatmaktadır, iddia edildiği gibi komünistlerin “ulus devletçi zihniyetlerinde” değil.

Öcalan’ın “devlet, iktidar ve güç ötesinde daha fazla toplum ve daha az devletin olanaklı” olacağına ve “komünal özyönetimlerin aynı anda merkezi hükümetle beraber ve ondan bağımsız şiddet tekeli elinde tutabileceği ve böylelikle verili ulusal devlet sınırlarına dokunulmaksızın ulus devletin aşılacağına” dair tezlerini - nihai hedefte devletin sönmemesini hedefleyen komünistler olarak bunlara sempati ile baksak da - sorgulamak durumdayız.

Kapitalist ulus devletlerin verili koşulları altında, şiddet tekeline dokunmadan ve egemen iktidar ve mülkiyet ilişkilerini esaslı biçimde değiştirmeden, verili devlet sınırları içerisinde “devlet dışı, komünalist, ekolojik-ahlaki özyönetim yapılarının” oluşturulabileceği ve ayakta tutulabileceği iddiası, bir illüzyondur. Kapitalist ulus devletin sınırları içerisinde, komünal ve ekolojik ekonomiyi uygulayan “devlet dışı, ekolojik-ahlaki özyönetimlerin” kapitalist ulus devletle barış içinde yan yana yaşamaları olanaksızdır. Sınıf çelişkilerinin reddedilmesi veya önemsizleştirilerek göz ardı edilmeleri, kapitalist olmayan ilişkilerin ancak kapitalizmin aşılmasıyla kurulabileceği gerçeğini değiştirmemektedir.

Öcalan’ın “demokratik özerklik” üzerine olan komünalist konsepti, genel hatlarıyla ABD’li eko-anarşist Murray Bookchin’in görüşlerine dayanmaktadır. Nitekim bu konsept ilk ciddi imtihanını Kuzey Kürdistan’da vermek zorunda kalmıştı. Anımsanacağı gibi, bizce KÖH’ni ehlileştirme ve eklemlenme planı olarak yürütülen “barış sürecinde”, silahların susmasının da etkisiyle 2013-2015 arasında çeşitli düzeyde halk meclislerinin oluşması sağlanmıştı. 7 Haziran 2015 seçim sonuçlarının AKP-Saray-Rejimince boşa çıkartılmasının ardından yapılan “özerklik açıklamaları” bizzat Erdoğan’ın ilan ettiği “topyekûn savaşa” gerekçe gösterilmişti. Sonuçları biliniyor: Kürt kentleri yerle bir edildi, yüzlerce insan ya operasyonlarda vurularak, ya da 2016 Şubat’ında Cizre’de olduğu gibi, bodrumlarda diri diri yakılarak katledildi. Deneyimsiz ve hafif silahlı gençlerden oluşan sivil savunma birliklerinin bunu önleyebilme şansı yoktu. Yarım milyon insan yerlerinden sürüldükten ve kentlerin son kalıntıları da yok edildikten sonra, sömürge pratiği olan kayyumlar yerel idareyi ele geçirdiler. DBP’li belediyelerin kurdukları kadın evleri, kültür merkezleri, akademiler peş peşe kapatıldı. Kısacası, “devlet ve iktidar ötesinde”, ama gerçekte NATO’nun ikinci büyük ordusunun kuşatması altındaki radikal-demokratik özyönetim denemesi başarısızlıkla sonuçlandı.

Aynı konseptin Rojava’da belirli bir oranda başarılı olmasının bir nedeni, Rojava devriminin farklı emperyalist güçler ve bölge egemenlerinin aralarındaki çelişkileri ustaca kullanarak gelişmiş olmasıysa, diğer ve asıl nedeni de, Kuzey Kürdistan’dan farklı olarak, ‘düşman devlet’ Suriye rejiminin 2012’den itibaren kendisini geri çekmek zorunda kaldığı koşullar altında, adalet sistemi, asayiş güçleri, halk meclislerince üstlenilen idare ve YPG/YPJ’nin profesyonel ordu olması biçiminde “devletsel” yapıların oluşmalarıdır. Rojava’da kurulan özerk yapılar ile Kantonların farklı etnik ve dinsel grupların ortaklaşa ve doğrudan katılımı ile yasama, yargı ve yürütmeyi, ulus devlet biçiminde örgütlenmeden üstlenmiş olmaları, bu kurulu yapıların “devletsel” oldukları gerçeğini değiştirmemektedir.

21. Yüzyılda ve emperyalist-kapitalist dünya düzeninin koşulları altında, bir kapitalist ulus devlet içerisinde toplumun belirli bir kesiminin - burada ezilen Kürt ulusunun - egemen iktidar ve

mülkiyet ilişkilerini kökten değiştirmeden, bu ulus devletin belirli bölgelerindeki “komünalist-ekolojik yapılardan” oluşan bir federasyonu kuramayacağını ve böylelikle ulus devleti sönmümlendiremeyeceğinin tarihsel ispatına gerek yok (Zaten komünistler bu nedenle devletin ancak komünizmde sönmümleneceğini ve o ana kadar bir realite kalacağını, ama sosyalizmde egemen sınıf olan proletaryanın iktidarı altında organize edileceğini savunmaktadırlar). Hiç kuşku yok ki, kapitalist ulus devlet koşulları altında da milliyetler sorununun demokratik çözümü, örneğin ezilen ulusun anadilinin kabul görmesi, ana dilde eğitim ve öğrenimin olanaklı kılınması, kültürel hakların tanınması ve geniş demokratik özerklik statüsünün verilmesiyle, olanaklıdır - eğer uğruna toplumsal mücadeleler verilir ve güçler dengesi değiştirilebilirse. Ama egemen sınıflar ulus devlete ve bürokratik-askeri devlet aparatına hakim oldukları, her türlü şiddet tekeli istedikleri biçimde kullanabildikleri müddetçe kapitalist ulus devlet ile “devlet dışı demokratik özerk yapıların” barış içinde yan yana yaşamaları olanaklı değildir. Bu Öcalan’ın sıkça tekrarladığı gibi, bir “zihniyet” sorunu değil, günümüz ulus devletlerinin sınıflı toplumlarının sıradan gerçekliğidir. İşte ne bu banal realite, ne de herşeyin belirleyicisi olan emek ve sermaye arasındaki temel çelişki, yok oldukları düşünülerek yok olmazlar.

Zihniyet değil, sınıf çıkarları

Öcalan’ın tezlerinde, ama özellikle Kürt aydınlarının bu tezlerin kuramsallaştırma çabalarında Kürt ulusal sorunu - ayn Ortadoğu’daki savaş politikaları gibi - basit bir biçimde “ulus devlet zihniyetine” indirgenmektedir. Böylelikle ulus devletlerin ortaya çıkışı ile kapitalist gelişme süreci arasındaki kopmaz bağlantı tümünden göz ardı edilmekte, kimi yazılarda Türk devletine “kendi keyfine ve arzusuna göre ulus yaratıyor” biçiminde insani özellikler atfedilmektedir. Devlete insani özellikler atfedilerek, ulusal baskının kapitalizmden veya burjuvazinin sınıf çıkarlarından değil, “ulus devlet zihniyetinden” kaynaklandığı iddia edilmektedir. Benzer biçimde burjuva ideolojisi milliyetçilik de “zihniyet” sorununa indirgenmekte ve zihniyetin değiştirilmesiyle, içerisinde burjuvazi ile sömürülen sınıfların barış içinde ve çelişkisiz yan yana yaşayabilecekleri bir “ahlaki toplumun” kurulabileceği, yani özcesi bilincin varoluşu belirleyebileceği savunulmaktadır. Marx’ın “varoluş bilinci belirler” tespitinin bilimsel olarak çürütülemediği çağımızda ulus devletin ve milliyetçiliğin toplumsal, tarihsel ve sınıfsal temellerini reddederek her şeyi “zihniyet” ile açıklamaya çalışmak, bilimsel olmayan bir savunudur.

Ulusal kurtuluş hareketlerinin sınıf çelişkilerini, sınıfsal farklılıkları arka plana atmaları son derece doğal bir sonuçtur. Aynı şekilde bu hareketlerin liberal iktisadi çözümler önermeleri, coğrafi özellikler nedeniyle sadece belirli bir coğrafyada geçerli olan çıkış yollarına ağırlık vermeleri de şaşırtıcı değildir. Örneğin Rojava’da, Kuzey Suriye Kantonlarında Öcalan’ın komünalist meclis ve kooperatifsel ekonomi çözümleri uygulanmaktadır. Koşullar bu çabaları kısıtlamaktadır. Söz konusu olan 170 kooperatiften yaklaşık dört milyonluk nüfusun sadece 100 bini faydalanabilmektedir. Bununla birlikte “sürekli savaş durumu” merkezi kontrol altında tutulan ve özellikle temel gıda maddelerinin fiyatlarını sınırlayan bir ekonomi yönetimini dayatmaktadır. Gene de üretim ve tüketim kooperatiflerinin kurulması ve genişletilmesi, Kuzey Suriye Kantonları gibi gelişmemiş tarım toplumları için anlamlı ve realist çözümler olarak görülebilir.

Ancak bu çözümün sanayileşmiş toplumlara uyarlanamayacağını Kuzey Kürdistan’da görmekteyiz. Model proje olarak Kürt kadın hareketince kurulan bir kaç düzine kooperatif, geleneksel zanaatkar ve tarım üretimi ile bölgedeki yüksek işsizliğe ve sosyal sorunlara yeterince merhem olamamaktadır. Nihayetinde alternatif bir iktisadi yönelim, siyasi güvenceye sahip olmayınca “devede kulak” olmaktan ileri gidememektedir. Rojava’da, özyönetimler gene halkın elindeki asker ve polis gücüyle korunduklarından, böylesi bir siyasi güvence söz konusudur. Ama bu gerçek de, Rojava’da “daha iyi bir sosyalizmin” kurulduğunu kanıtlayamamaktadır. Kaldı ki “Kuzey Suriye Demokratik Federasyonu Toplum Sözleşmesi” 42. ve 43. maddelerinde özel sermaye birikimini ve özel mülkiyet hakkını “garanti” etmektedir.

Sonuç itibarıyla Abdullah Öcalan’ın “Demokratik Konfederasyon, Demokratik Özerklik ve Demokratik Ulus” konseptinin, radikal-demokratik içeriğine ve kapitalist olmayan veya daha doğru bir deyimle antitekelci unsurlarına rağmen, sosyalizme alternatif bir model, “daha iyi bir sosyalizm” olmadığını tespit etmek durumundayız. Toplumsal grupların kolektif biçimde organize olmaları ve onların siyasi karar alma mekanizmalarına doğrudan katılımlarının sağlanması, demokratik bir toplum için şüphesiz yaşamsal önem taşımaktadır. Ancak üretim ilişkilerinin

rolünü ve genel anlamda ekonominin yasalarını önemsizleştirerek göz ardı eden, burjuva-kapitalist özel mülkiyetin toplumsallaştırılmasını ve sömürüye yol açan koşulların ortadan kaldırılmasını öngörmeyen bir konsept, ne kapitalizm ve ulus devletin aşılması için gerçekçi önkoşulları yaratabilir, ne de sosyalizmin alternatifi olarak işlev görebilir.

Öcalan'ın görüşlerini eleştirmek, Öcalan'ın yaklaşık 20 yıldır ve çoğunlukla izole edilmiş biçimde İmralı'da tutulduğu, kitap ve yayınlara ulaşımının son derece sınırlı olduğu ve hapis hane dışındaki insanlarla entelektüel etkileşim içine girmekten mahrum bırakıldığı koşullar göz önüne alındığı takdirde anlamlı olacaktır. O nedenle Öcalan'ın düşüncelerinin tarihsel doğruluğunu, günümüze uyarlanabilirliğini ve gerçekçiliğini irdeleme, tezlerinin geliştirilmesini sağlama görevi, dışarıda özgür koşullarda yaşayan taraftarlarına ve dayanışmacı eleştiride bulunanlara düşmektedir. Bu görev dogmatikleştirme, mutlaklaştırma ve yüzeyselleştirmeye izin vermeyen bir biçimde ve geniş kesimlerin katılımıyla yerine getirilmelidir.

HDK/HDP içerisinde Türkiye işçi sınıfının devrimci güçleri ile Öcalan taraftarlarının ortak mücadeleyi örmeleri, aynı şekilde çeşitli komünist kümelerin Rojava savunmasına katılmaları, karşılıklı görüş alış-verişi için uygun koşulları yaratmıştır. Özellikle devrimci güçler KÖH'nin örgütlenme deneyimlerinden ve mücadeledeki reel kazanımlarından öğrenmekten çekinmemelidirler. Karşılıklı olarak birbirinden öğrenmek, gerek devrimci güçleri, gerekse de KÖH'ni, sosyal mücadelelerin birbirlerinden kopukluğunu, kültüralist ve örgütsel egoizm yaklaşımlarının yol açtığı bölünmeleri nihayet aşabilecek bir konuma getirebilir. Kimliklerin, sömürülenler olarak ve ezilmelerine yol açan özgün durumlarının özellikle dikkate alınarak aynı çatı altında ortaklaşmaları, kimlikçi mantık ile tekil çıkarların arka plana itilmesi, bu konuma ulaşmanın anahtarı olabilir.

Türkiye işçi sınıfının devrimci güçlerine düşen özel görev ise, Türkiye solunun kimi kesimlerinde yaygın olan Kemalizm ile sosyal şovenizmi aşmak, Türkiye işçi sınıfının muhafazakar kesimlerine ulaşan köprüyü inşa etmek için, farklı direniş odakları arasındaki bağlantıyı kurmak ve sosyal mücadeleler alanında birleşik cephe taktiklerini uygulamaktır. Açık faşist diktatörlük inşasının hız kazandığı böylesi dönemlerde devrimcilere düşen, hem emek sorununu mücadelelerinin merkezine yerleştirmek, hem de ayrımcılık, ırkçılık, cinsiyetçilik gibi diğer ezilme biçimlerine karşı amansız mücadele vermektir. Radikal demokratik talepleri yadsımadan sosyal ve ekonomik talepleri birbirleri ile bağlantılı hale getirmesi gereken devrimci güçler, verili güç dengelerini işçi sınıfı lehine değiştirmek ve sosyalizm mücadelesine ivme katmak için, milliyetler sorununun eşit, barışçıl ve adil çözümüne, demokrasinin ve burjuva demokratik hak ve hürriyetlerin yeniden tesis edilmesine katkı sağlamakla yükümlüdürler. Bugüne kadarki gelişmeler, hem Türkiye işçi sınıfının devrimci güçlerinin, hem de Öcalan önderliğindeki Kürt Özgürlük Hareketinin gerekli olan cesareti, deneyimi ve basireti gösterebileceklerine işaret etmektedir. Eleştirilerimiz, bu umudumuza dayanmaktadır.

Meşruiyet krizi ve sonuçları

Almanya örneğinde emperyalist güçlerin egemen bloklarındaki çelişkiler üzerine

Burjuva medyası, marksist ekonomistlerin uzun zamandır dikkat çektikleri ve derinleştiğini söyledikleri sermaye birikim krizini teyit ediyor, alarm zillerini çalıyor. Birikim krizi, özellikle hâlâ devam etmekte olan 2007 krizi, sadece eşik ülkelerini değil, emperyalist ülkeleri de cenderede tutmaktadır. Emperyalist-kapitalist dünya düzeni süregelen bir yapısal birikim fazlası krizinin yükleri altında debelenirken, emperyalizmin merkez ülkelerindeki iktidar yapıları meşruiyet krizi ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Emperyalist merkezlerde burjuva demokratik kurumlarının işliyor olması, parlamenter sistemin çok partili yapısı ve hâlen periyodik seçimlerin yapılması, meşruiyet krizini hafifletmiyor, aksine seçmeni siyasî karar alma merkezlerinin oluşmasından giderek uzaklaştırdığını göstermesi nedeniyle daha derinleştiriyor. Bu durum hem merkezi kapitalist devletlerin egemen bloğu içerisinde, hem de emperyalist güçler arasında çıkar çatışmalarını ve çelişkileri körüklüyor.

1989-1990 karşı devriminden sonra reformist solun, aynı zamanda devrim ve sosyalizme olan inancını yitirmiş oportünizmin büyük katkılarıyla yaygınlaşan »kapitalizmin yenilmezlik« efsanesi ve »küreselleşme ile refah yaygınlaşacak« masalı, artık tüm inandırıcılıklarını yitirmek üzereler. Yoksulluk, perspektifsizlik, adaletsizlik ve güvencesizlik salt »küresel Güney'in« sorunu olmaktan çıkmış ve görece refah coğrafyalarının da gündelik yaşamının korkulu rüyası hâline gelmiştir. Burjuva toplumları, dünyanın en zengin ülkelerinde olsalar ve dünya çağındaki karşılaştırmada yüksek gelir elde etseler de, korku toplumlarına dönüşmüş durumdadır ve burjuva demokratik devrimlerinin evrenselleşmiş tüm değer ve kazanımlarını ardı ardına korkularına kurban ediyorlar.

Diğer tarafta ise, yaratılan zenginliklerin müthiş bir hızla küçük bir kesimin elinde yoğunlaşmasına tanık olmaktayız. Bu yoğunlaşma tüm krizlere, derinleşen çoklu kriz ortamına ve ekonomik durgunluğa rağmen hız kazanıyor. Dört temel araç buna yol açmaktadır: Birincisi, sosyal devlet erozyonuyla aynı anda kamu bütçelerinin özel sermaye birikimine peşkeş çekilmesidir. İkincisi, satın alma gücünün görece yüksek seviyede kalmasını ve tüketimin artırılmasını garanti altına almak amacıyla tüketim kredileri faizinin düşük tutulmasıdır. Üçüncüsü, malî piyasalarda dizginsiz spekülasyonun önünün açılması ve dördüncüsü, daha fazla militaristleştirme politikalarıyla silah ve askerî araç-gereç sektöründeki birikimin teşvik edilmesidir.

Ancak tam da bu yoğunlaşma burjuva toplumlarındaki güvencesizlik hislerini, yoksulluğa itilme kaygılarını ve nihâyetinde hükümet ve parlamentolara yönelik hiddetin artmasına, iktidar yapılarının, bilhassa geleneksel muhafazakâr, liberal, sosyal demokrat ve yeşil siyasî formasyonların sorgulanmasına yol açmaktadır. Yaşam ve çalışma koşullarının kötüleşmesi, sosyal devlet giderlerinin kısıtlanması, özelleştirmeler ve düzensizleştirmelerle yerel yönetimlerin karar alma mekanizmalarının kırılması ve her alanda adaletsizliğin yaygınlaşması, farklı toplumsal katman ve sınıflar arasında neoliberal politikalara yönelik öfkeyi artırıyor. Sermaye birikim krizinin diğer yüzü olan sefaletin birikimi herkes için görünür oluyor. Reformist solun çözümsüzlüğü, emek örgütlerinin bürokratik aparatlarının teslimiyetçi hantallığı, alternatifsizlik görüntüsü, gerek burjuva toplumunun bütününde, gerekse de zaten bölünmüş olan emekçi sınıflar arasında büyüyen öfkenin, kapitalist sömürü koşullarını güçlendirmekten ve direniş potansiyellerini boşa çıkartmaktan başka işlevi olmayan ırkçı-faşist partilere oy tabanı olarak kanalize edilmesine yol açıyor. Egemen bloktaki çıkar çatışmalarının doğrudan yansıdığı burjuva medyasının haber politikaları, toplumdaki güvencesizlik ve korku hislerini körükleyerek iktidar yapılarının meşruiyetini sorgulayan sürecin ivme kazanmasına neden oluyor.

Almanya siyasetinde kardeş kavgası mı?

Merkezî kapitalist devletlerin hemen hepsinde benzer biçimlerde görülen bu süreci Almanya özelinde irdeleyelim.

Almanya'daki egemen blok içerisinde Federal Parlamento seçimlerinden bu yana ciddiyeti her gün artan çelişkiler yaşanıyor. İktidarın büyük ortağı olan Hıristiyan Birlik Partilerinde devam

eden »kardeş kavgası« çeşitli zorluklarla ve uzun bir uğraştan sonra kurulabilmiş olan Federal Hükümette büyük sarsıntılara yol açıyor. İnsafsızca »mülteci krizi« olarak adlandırılan insanlık dramı üzerine yürütülen bu kavga, egemen bloğu oluşturan farklı sermaye fraksiyonları arasındaki çıkar çatışmasının bir yansımasıdır – kavga her ne kadar Şansölye Merkel (CDU) ile Federal İçişleri Bakanı Seehofer (CSU) arasında sürüyormuş gibi görünüyorsa da!

Aslına bakılırsa iki tarafın arasında pek büyük bir fark yok: »Mülteci akınını durdurmak« ikisinin de ilân ettiği hedef. Seehofer ve temsil ettiği damar, mültecilerin ülkeye girmelerini »ulusal sınırları güçlendirerek ve gerektiğinde AB'ne rağmen« biçiminde dile getirilen milliyetçi-şoven bir politikayla engellemek istiyor. Avrupa'daki diğer milliyetçi, sağ popülist ve ırkçı-faşist partilerle aynı noktaya gelen Seehofer ve partisi CSU »kendi çıkarlarımızı kendimiz savunmalıyız« vurgusu yapıyor. Merkel ise, »sorunun AB içinde ortak karar ve tavır ile çözülebileceğini« savunuyor. Merkel'in en önemli gerekçesi, »Almanya'nın dünya siyasetinde elde ettiği öncü konumu, dünya çapındaki gelişmelere ve meydan okumalara AB çatısı altında yanıt geliştirmemizi zorunlu kılıyor« açıklamasıdır.

Bu iki uzlaşmaz pozisyon, ihracatı temel alan tekeli burjuvazi ile önceliği yurt içi pazar olan küçük ve orta ölçekli işletmelere sahip olan sermaye fraksiyonları arasındaki çatışmanın tercümesidir. Almanya'da bulunan yaklaşık 6.000 KOBİ, toplam katma değer yaklaşık yarısını yaratmaktadır. KOBİ'lere sahip olan sermaye fraksiyonları, »mülteci sorununun« AB kurumlarınca ve AB üyesi ülkelerin ortak kararıyla çözülmesinin, ancak Almanya'nın iktisat ve Euro politikalarında diğer ülkelere büyük tavizler vermesiyle olanaklı olacağını ve bu tavizlerin kendi çıkarlarını zedeleyeceğini iddia ediyorlar, ki haklılar da. Bu nedenle Seehofer'in çıkışlarını destekliyor ve giderek daha milliyetçi, daha ırkçı ve faşizan konuma kayıyorlar.

Büyük sermaye grupları ise çok açık bir biçimde Merkel'e destek çıkıyorlar. Merkel-Seehofer tartışmasının kızgınlığı bir anda, 2018 Temmuz'unda Alman Sanayi Federal Birliği (BDI), Federal İşverenler Birliği (BDA), Alman Sanayi ve Ticaret Odası (DIHK) ve Alman Zanaatkarlar Merkezi Birliği (ZDH) ortaklaşa yaptıkları bir açıklamada, Seehofer'i sert bir dille eleştirdiler ve »Alman iktisadının çıkarına uygun bir yapıya kavuşmuş olan Euro Bölgesinin egoist çıkışlarla zedelenmemesi gerektiğini« vurguladılar. Kendi açılarından haklılar, çünkü Alman emperyalizminin patronajını üstlendiği Avrupa Birliği, tüm kurumları ve yapılarıyla Almanya'nın »ekonomik başarılarına« hizmet etmektedir. Son 20 yıl içerisinde Alman tekellerinin kırdığı tüm ihracat rekorlarının temelinde, Almanya tekeli burjuvazisine emsalsiz bir yapısal avantaj sağlayan AB durmaktadır. Almanya'nın en önemli sermaye fraksiyonları böylelikle Seehofer ve temsil ettiği damarın milliyetçi-şoven egoizminin bu avantajı tehlikeye sokmasına izin vermeyeceklerini göstermiş oldular.

Sırtan çelişkiler

Merkel-Seehofer tartışmasıyla gün yüzüne çıkan bu ihtilaf konstellasyonu aslında yeni bir olgu değil. Egemen bloktaki bu çelişkiler uzun zamandır Alman »ekonomik mucizesinin« pırıltıları arasından sırtılmaktaydı. Benzer bir çıkar çatışması Yunanistan krizinin patlak vermesinde görünür olmuştu: Yunanistan'ın borçlarının yeniden yapılandırılması söz konusu olduğunda, KOBİ'lere sahip olan sermaye fraksiyonları ile bunların siyasî temsilcileri, Yunanistan'ın »Euro Bölgesinden ve gerekirse AB'nden çıkartılmasını« savunurlarken, büyük sermaye gruplarının temsil edildiği kurumlar ve siyasetçiler, Euro Bölgesinin krizdeki AB üyesi ülkelere tasarruf politikaları dayatılarak, »Almanya'nın çıkarlarına« uygun biçimde yeniden düzenlenmesi gerektiğini savunuyordular. Nitekim bu çıkar çatışmasının galibi ihracat politikalarını belirleyen büyük tekeller olmuştu.

Ancak o günlerdeki çıkar çatışmaları ve çelişkiler, KOBİ'lere sahip olan sermaye fraksiyonlarını temsil eden kimi siyasetçinin CDU ve CSU'dan ayrılarak, ırkçı-faşist AfD partisinin kuruluş sürecine katılmalarına yol açtı. Benzer bir durum, ayrışma olmamasına rağmen, sosyal demokratlar arasında da baş göstermişti. Eski Berlin Maliye Bakanı Thilo Sarrazin'in başını çektiği bir SPD'li grup, »göçmen ve mültecilerin, bilhassa Müslüman olanların, kültürel eksiklikleri nedeniyle Alman toplumuna entegre olamadıklarını ve bu nedenle, AB'ne rağmen Almanya'nın daha sert tedbirler uygulaması gerektiğini« savunuyorlardı. SPD içerisinden çıkan bu sesler, sonuç itibarıyla korumacı ekonomik politikalar isteyen sermaye fraksiyonlarının temsilcilerinin

sesleriydi. Böylelikle bu sermaye fraksiyonları, orta katmanların refah şovenizmini teşvik ederek ve bunları sokağa da çıkartarak, burjuva partileri üzerinde milliyetçi-şoven bir baskı uyguladılar. Nihâyetinde böyle oluşturulan toplumsal iklim, diğer Avrupa ülkelerinde olağanlaşan bir durumu, geleneksel merkez burjuva partilerinin sağında duran ırkçı-faşist formasyonların parlamenter başarılarının, Almanya'nın da siyaset sahnesinde »olağan olgu« hâline gelmesine neden oldu. O açıdan tekil çıkarlarını milliyetçi-şoven talepler çerçevesinde ifade eden sermaye fraksiyonlarının bugün Federal Parlamento'da üçüncü büyük grup hâline gelen ırkçı-faşist AfD'nin kurucu iradesi oldukları rahatlıkla söylenebilir. Bu sermaye fraksiyonlarını temsil eden »Aile Şirketleri Vakfı« isimli kurumun, henüz AfD kurulmadan önce bazı refah şovenisti sağcı ekonomi profesörlerin Euro karşıtı konferanslarına ve AfD'nin kurulu sürecine politik ve maddî destek çıkması ve hâlen çıkıyor olması, bunu kanıtlamaktadır.

Çelişki ve çıkar çatışmalarının sadece iki homojen grubu yok elbette: karşıt kutupların içerisinde de benzeri çelişkiler yaşanmaktadır. Örneğin Almanya'nın çıkarlarının AB çatısı altında savunulmasından yana olan büyük sermaye grupları arasında bilhassa uluslararası siyaset alanında önemli çelişkiler yaşanıyor. En bariz örneğini Rusya Federasyonu'na yönelik olan politikalarda görmekteyiz: Her ne kadar Almanya'nın emperyalist-kapitalist dünya düzeninin belirleyici aktörü hâline gelmesi hedefinde ortaklaşan sermaye grupları olsalar da, Rusya söz konusu olduğunda »Transatlantikçi« ve »Avrupacı« sermaye fraksiyonları arasında önemli farklılıklar ortaya çıkmaktadır. ABD ile ortak hareket edilmesinin savunan »Transatlantikçi« grup, bilhassa askerî-sınâî kompleks temsilcileri, finans tekelleri ve »güvenlik politikalarının« bileşeni hâline gelmiş olan enformasyon teknolojisi tekelleri Rusya'ya karşı kuşatmacı ve agresif politikaların uygulanmasını talep ederlerken, Doğu Avrupa ve Rusya pazarlarına açılmış, Rusya'nın etki alanındaki coğrafyalara ihracat yapan »Avrupacılar«, bilhassa enerji tekelleri, ABD'nden bağımsız ve Rusya ile işbirliğine dayalı bir politikanın gerçekleştirilmesini talep ediyorlar. Örneğin eski Şansölye, SPD'li Gerhard Schröder bu ekibi temsil etmektedir.

Alternatif tasavvurlar ifade edilmeyince...

Egemen blok içerisinde çelişkilerin böylesine ayyuka çıktığı dönemlerde, Merkel gibi farklı sermaye fraksiyonları arasında denge sağlayan siyasî aktörler de sorgulanır olmaktadır. Burjuva toplumu ve egemen iktidar ve mülkiyet ilişkileri için yaşamsal önem taşıyan dengenin (veya başka bir deyim ile istikrarın) bozulması, sosyal krizlerin çoğalması, geleceğe dair güvensizliğin artması ve geleneksel siyasî partilerin genel anlamda benzeşir olmaları, kurulu iktidar yapılarına olan güvenin hızla yok olmasına yol açmaktadır. Merkez kapitalist ülkelerde, ama öncelikle Batı dünyasının lideri olan ABD'nde yabancı düşmanı, ırkçı ve refah şovenisti egoist söylemler kullanan »önderlerin« seçim başarıları elde etmeleri, karşılıklı olarak diğer ülkelerdeki burjuva toplumlarını da etkilemekte ve ırkçı-faşist partilerin seçimlerde oy patlaması yapmalarına neden olmaktadır.

Başta göçmen ve mülteciler olmak üzere, güvencesiz işlerde istihdam edilen kalifiyesiz iş gücü, kiralık işçiler, gündelik işlerde çalıştırılan emekçiler ve yeniden iş bulma ümidini yıllar öncesinde kaybetmiş olan milyonlarca işsiz, burjuva toplumunun her türlü haktan mahrum bırakılan »tortusu« hâline dönüştürülüyorlar. Ama salt bu da değil: içinde buldukları perspektifsiz ve güvencesiz konumlarıyla işçi sınıfının ve her türlü ücretli emeğin ehlileştirilmesi, boyun eğmesi, mücadelelerle elde edilmiş haklarının ardı ardına ellerinden alınmasına ses çıkarmaması için masif bir baskı unsuru olarak kullanılıyorlar.

Aynı şekilde düşük ücret sektörünün genişlemesi (örneğin Almanya'da tam gün çalıştırılmaya rağmen sosyal yardım almak zorunda kalan kitle, 1 milyon sınırını aşmış durumda), ödenebilir konut kıtlığı, savaş ve krizler döngüsü, burjuva medyasının hemen her gün manşetlere taşıdığı »İslamî terör tehdidi« ve gerçekleşen terör saldırıları, dünyanın muhtelif bölgelerindeki çatışmalar, ekolojik felaketler ve yeni ekonomik kriz beklentileri, insanları »dünyanın çivisi çıktı« psikolojisine sokuyor. İktidar politikacılarının benzer korkuları popülist söylemlerle ifade etmeleri ve mültecilere, göçmen işçilere karşı ırkçı yaklaşımları körüklemeleri, ancak yıllardan beri bu »tehditleri« bertaraf etmekten aciz kalmaları, egemen siyasetin meşruiyet krizini derinleştiriyor. Refah şovenizminin ve ırkçı korkuların esaretinden kurtulamayan kitleler, öfkelerini hem göçmen ve mültecilere, hem de geleneksel siyasî partilere yönlendiriyorlar.

Egemen blok içerisindeki çelişki ve çıkar çatışmalarının, kapitalizme içkin krizlerden ve neoliberal dönüşümün yönetilemez hâle gelişinden kaynaklandığı bilinmesine ve farklı toplumsal sınıf ve katmanların hoşnutsuzluğunun artmasına rağmen, alternatif toplum ve ekonomi tasavvurlarının yeterince ifade edilememesi, kitlelerin burjuvazinin manipülasyonlarından sürekli ve daha fazla etkilenmelerine yol açıyor. Reformist Avrupa solu sadece kapitalizmin sivriliklerini törpülemekle yetindiğinden, koşullar elverişli olmasına rağmen, kitleleri arkasında toplamaktan aciz kalıyor.

Emperyalizm hâli hazırda kendi yurdunda tehdit edici bir karşı koyuşla karşı karşıya değil. Ama buna rağmen savaş ve militarizmi sadece dış politikanın değil, aynı zamanda iç politikanın da aracı hâline getirmeye çalışıyor, demokratik hak ve özgürlükleri »güvenlik« gerekçesiyle kısıtlıyor, parlamenter sistemin içini boşaltıyor ve askerî-polisiye baskı enstrümanlarını güçlendiriyor. Çünkü sermayenin ekonomi politikası ile işçi sınıfının ekonomi politikası arasındaki uzlaşmaz karşıtlığın, günün birinde milliyetçi-şoven-ırkçı manipülasyonların dahi engelleyemeyeceği sosyal ihtilaflarla sınıf mücadelesini körükleyeceğini çok iyi biliyor. Henüz işçi sınıfı ve emekçi kitleler bu gerçeği bilinçlerine çıkaramamış olsalar da, asıl tehdidin işçi sınıfının sistem sorusunu sorduğu anda ortaya çıkacağı tüm sermaye fraksiyonlarının bilgisi dahilinde. Aslolan şimdi var olan toplumsal, ekonomik, ekolojik ve politik sorunlar için kapitalist bir »çözümün« olmayacağını, çözümün »Ya Sosyalizm, ya barbarlık!« sorusuna yanıt verilmesiyle bulunabileceğini bıkıp usanmadan dile getirmektir. Ve bunu komünistlerden başkası yapmayacaktır.

»Gurbetçi« oyları

2 Haziran 2018

Baskın seçim sath-ı mailinde – özellikle Almanya için – son 15 güne girmiş bulunuyoruz. 19 Haziran'a kadar partiler, yeniden hatırladıkları »gurbetçilerden« oy alabilmek için çaba gösterecekler. Elbette burada »gurbetçi« kavramını ironi olarak kullanıyoruz, yurt dışı oylarının Türkiye seçimlerindeki etkisini küçümsemek maksadıyla değil. İki taraflı bir »kritik« de içeren ironiye daha sonraları değiniriz.

7 Haziran 2015'den bugüne yapılan seçimlerin sonuçları, bazı araştırmaların da teyit ettiği gibi, genelde AKP ve HDP'nin lehine, CHP ve MHP'ninse aleyhine etki göstermektedirler. 24 Haziran 2018 baskın seçiminde de benzer bir gelişme ile karşılaşmamız olası – her ne kadar ittifak durumları bazı oynamalara yol açacak olsalar da. Kesin olarak söyleyebileceğimiz ise, yurt dışı oylarının, daha önceki seçimlerde olduğu gibi, bu sefer de HDP açısından diğer partilere nazaran çok daha büyük önem taşıdığıdır.

Sayılarla baktığımızda, bu önemin ne denli yaşamsal olduğunu görebiliriz: Yurt dışı oyları 7 Haziran'da HDP'nin toplam oy oranının yüzde 12,96'dan yüzde 13,12'ye çıkmasını sağlarken, 1 Kasım 2015 seçimlerinde HDP'nin oy oranını yüzde 10,6'dan yüzde 10,8'e yükseltmişti. Kimileri bu binde ikilik oy artışını küçümseyebilir, ancak bugün karşı karşıya olduğumuz durumda binde bir dahi her şeyi değiştirebilir. Şöyle ki; HDP'nin 24 Haziran'da yurt içinde toplam yüzde 9,9'luk bir oy oranına ulaştığını varsayalım. Yurt dışı oyları sayesinde binde birlik bir artış dahi AKP-MHP gerici-faşist ittifakının tüm planlarını altüst edebilir, rejime ciddi bir darbe indirerek, yeni mücadele olanaklarının önünü açabilir.

Gene sayılara baktığımızda, Almanya'daki seçimlere katılım oranının 1 Kasım 2015'de yüzde 40,8, 2017 Referandumunda ise yüzde 46,2 ile ortalamanın hayli altında olduğunu görebiliriz. Referandumda Almanya'daki »Evet« oylarının yüzde 63 ile hayli yüksek olduğunu savunanlar, nedense bu yüzde 63'ün toplam seçmen sayısının sadece yüzde 28'ine eşit olduğunu söylemiyorlar. Yani en iyi ihtimalle AKP-MHP gerici-faşist ittifakının Almanya'daki çekirdek oy oranının en fazla yüzde 25 ile yüzde 30 bandında olduğunu tahmin edebiliriz.

Almanya'daki AKP seçmeninin genel profiline baktığımızda, uzun zamandır burada yaşayan, çoğunlukla güvenceli istihdama sahip, gelir durumu ortalama göçmen işçi gelirinin üstünde olan ve en önemlisi AKP-Saray-Rejiminin Türkiye'de sağladığı rant olanaklarından pay alabilen bir kesimi görmekteyiz. Bu duruma Almanya'nın ırkçı-ayırımçı politikalarının tetiklediği »inadına« psikolojisini eklediğimizde, AKP dışında bir partiye oy vermeleri olasılığının hayli düşük olduğunu tespit edebiliriz.

Peki bu gerçekler, HDP'nin barajı geçmesini ve Selahattin Demirtaş'ın ikinci tura kalmasını isteyenler olarak, bizler için hangi anlama geliyor? Öncelikle geriye kalan yüzde 70'lik seçmen potansiyeline ulaşmaya çalışmanın, »cepte keklik« sayılan tek bir oyun dahi heba edilmemesini sağlamanın, önce aile ve yakın çevremizden, komşularımızdan başlayarak, bilhassa kararsız kitlelerle doğrudan ilişki geliştirerek, onları HDP ve Demirtaş'a oy vermeye ikna etmenin - Alman vatandaşı olsak dahi - hepimiz için ne denli önem taşıdığını kavrayarak, bunun gereğini yerine getirmek zorunda olduğumuzun. »Bir oy nedir ki« demeden, önümüzdeki 15 gün içinde göstereceğimiz özverinin değerini 25 Haziran'da görebileceğiz.

Değişim rüzgârı mı?

9 Haziran 2018

AKP-Saray-Rejimi için son dönemecin alındığı yorumlarını daha sık duyar olduk. Sahiden de gerek rejimin sözcülerinin, gerekse de burjuva partileri dahil, muhalefetin performansına baktığımızda, bir değişim rüzgârı estiği kanısına varılabilir. 7 Haziran 2015'den sonra ikinci kez rejimi tökezletme olanağı ortaya çıktığı tespitine katılıyoruz. Ancak tökezleme ne kendiliğinden olacak, ne de dirençle karşılaşmayacak bir eylem değildir. Rejimin düşmemek için elinden geleni ardına koymayacağını en azından son üç yılda acı şekilde deneyimledik. Buna rağmen rejimi tökezletme, açık faşist diktatörlük inşasını geri püskürtme fırsatı, son üç yılda ilk kez bu denli reel hâle geldi.

Bir kere egemen sınıflar arasında küçümsenemeyecek çelişkiler mevcut. Her ne kadar farklı sermaye fraksiyonları ve onların siyasî temsilcisi olan burjuva partileri, Afrin işgalinin de etkisiyle, AKP-Saray-Rejiminin arkasına sıralanmış olsalar da, kör gözlerin dahi görebileceği çoklu kriz ortamı aynı tekne de olanları karşı karşıya getiriyor. Elbette bu karşı karşıya geliş, sosyal adaleti, demokrasiyi, barışı tesis etme anlamında değil, sermaye çıkarlarının sürdürülebilir biçimde kollanması anlamında bir konumlanmadır. Çünkü, kriz yönetiminde ortaya çıkan kontrol kaybı görüntüsü öncelikle (Ümit Akçay'ın tespit ettiği gibi) birikim rejimi krizinde debelenen sermaye fraksiyonlarını tedirgin etmektedir.

Ancak değişimin egemen sınıflar arasındaki çelişkilerle gerçekleşeceğini ummak, büyük yanlışlara sebep olabilir. Nihâyetinde aralarında ne kadar çelişki ve çıkar çatışması olursa olsun, aynı teknededirler ve teknenin alabora olmasını hiç birisi istemez. Kaldı ki MHP destekli AKP-Saray-Rejiminin son kertede sermaye fraksiyonları arasında irade birliğini sağlamak için bir restorasyon programını bile kabul etmesi söz konusu olabilir.

Şu an için böylesi bir görüntü yok. Burjuva partileri, kendi programları için meşruiyet sağlama ve toplumsal rıza oluşturabilmek için seçmen karşısında rekabet içerisindedir. Uluslararası mali piyasaların temsilcileriyle – hangi bedele bilemiyoruz – uzlaşabilmiş olan rejim, döviz kurları üzerindeki baskıyı hafifleterek, kriz yönetimini tekrar kontrolü altına aldığı göstermeye çalışıyor, ama asıl kıyametin seçim sonrasında patlak vereceğini gizleyemiyor. Seçim sonrasında ülkeyi her halükârda derinleşen bir kriz ortamı bekliyor.

Bu krizi ezilen ve sömürülen sınıflar lehine derinleştirmek hâlâ olanaklıdır. 24 Haziran sonrasında da olanaklı olacaktır muhakkak. Ancak şimdi söz konusu olan ivedi görev, AKP-Saray-Rejimini sandıkta durdurmak, HDP'nin kilit parti olarak mecliste temsil edilmesini sağlamaktır. İşte bu başarılırsa, gerçek değişim rüzgârını estirme olanakları ortaya çıkacak, halkların yeni bir kurucu irade oluşturmasının yolu açılacaktır. Gerisi devrimci-demokratik güçlerin becerisine bağlıdır, ancak rejimi tökezletmek bizlerin elindedir. Tek bir oy dahi »devenin sırtını kıran saman çöpü«, bir »son damla« ağırlığında olabilir.

Avrupa'daki »Bizler«, oy kullanma hakkımız olmasa da, yakın çevremizden başlayarak, »bir oy nedir« demeden, son güne kadar »Bir oy HDP'ye, bir oy Demirtaş'a« sağlamak için #Yedi24HDP çalışmasını gerçekleştirmeliyiz. Asıl rüzgâr olabilmek için!

»Demokrasi, Kürtler sayesinde gelecek!«

16 Haziran 2018

Almanya'da yaşayan ve Kürt Özgürlük Hareketine son derece mesafeli yaklaşan bir sosyalist arkadaşımızı, 2009 yılında Amed'de ilk kez gerçekleştirilen Mezopotamya Sosyal Forumuna katılmaya ikna edebilmiştik. Arkadaşımız bir tanıdığı sayesinde konaklayabileceği bir aile bulmuş, hatta Amed'de bir kaç gün daha kalmıştı. Daha sonra tesadüfen İstanbul'da bulduğumuzda, henüz merhaba bile demeden, »ya ağabey, bu ülkeye demokrasi gelecekse Kürtler sayesinde gelecek« demişti.

Yıllardır çeşitli vesilelerle arkadaşımızın sözlerini başka sohbetlerde anlatıp durduk. CHP'ye yakın duran veya Kemalizmden etkilenmiş dostlarımızdan hep aynı yanıt alıyorduk: »Yok canım, olur mu öyle şey«. Bugün ise o dostlarımızın çoğu kendi çevrelerine aynı sözleri söylemekte, hatta bazıları buldukları yerlerde »Bir oy HDP'ye, bir oy Demirtaş'a« diyerek, seçim çalışmalarına katılmaktalar.

Öyle, aklın yolu bir. Artık açık faşist diktatörlük inşasını durdurmanın, MHP destekli AKP-Saray-Rejimini geri püskürtmenin yolunun HDP'nin antidemokratik seçim barajını aşılıp, parlamentoya girmesinden geçtiğini herkes biliyor. Bilmeyen, Erdoğan'ın kamuya kapalı toplantıda sarf ettiği sözlerden sonra bunu anlamıştır. Hesap çok açık: HDP yüzde 9,99 oy alırsa AKP-Saray-Rejimi kazanıyor. Yüzde 0,01'lik bir oranla ise bu engellenebilir. O nedenle her kim gerici-faşist ittifakını durdurmak, yeniden nefes alınabilecek bir ortama kavuşmak istiyorsa, en başta HDP'nin parlamentoda temsil edilmesi için var gücüyle çalışmalı, sandığa sahip çıkmalı, oy hırsızlığını engellemek için son ana kadar uyanık durmalıdır.

Gerçeğin bu kadar yalın, ivedi güncel görevin bu denli basit olmasına rağmen, seçimlere »bağımsız« adaylarla katılan veya kimi kastettiklerini söylemeden »ilerici adayları destekleme« çağrısı yapanlar var. »Derdimiz devrim, bu düzen değişmeli« diyorlar. İyi hoş laflar da, asıl dertlerinin bu olduğuna inanmakta güçlük çekiyoruz.

Rosa Luxemburg, »neyin ne olduğunu söylemek, en devrimci eylemdir, en devrimci eylem kalacaktır« der. Rosa'ya sadık kalarak neyin ne olduğunu söylediğimizde, devrimciliklerine toz kondurmayanlar bozulmasınlar. Kemalizmin etkisi altında olunduğunu, elitist ve latent Kürt düşmanı duruşu gizlemek için söylem radikalizmiyle gerekçeler yaratmak, »sınıf, devrim« kelimelerini bolca içeren açıklamalar yapmak, devrimcilik değil, sosyal şoven lafazanlıktır. Devrimcilik en başta işçi sınıfının çıkarlarına, sınıf mücadelesine, halkların barışçıl geleceğine hizmet eden en ufak adımı atma cesaretini gösterme, en küçük fırsatı kullanma becerisidir.

»Seçimle düzen değişmez« sözü doğru olmakla birlikte, ezilen ve sömürülen sınıfların yanında durmaktan imtina etmenin, fildişi kulelerinde ahkam kesmenin, yumurta küfesini sırtına almadan sosyalizm edebiyatı yapmanın gerekçesi olamaz. Hele hele her gün kitlelerin içinde devrimci çalışma yaparak, seçimleri devrim derdi için bir manivela hâline getirmeye çalışanlara, »Kürtlere teslim olanlar« muamelesi yapmak, egemenlere hizmet etmekle eş anlamlıdır.

Komünistim denilince komünist, devrimciyim denilince devrimci olunmuyor. Baskın seçim musibetinin bir iyi yanı, kimin gerçekte »ne« olduğunu gösteriyor olmasıdır. Bizce bu bile önemlidir.

Cesur olalım, sonun başlangıcıdır!

23 Haziran 2018

Yarın akşam son oy kullanıldıktan, sandıklar açıldıktan sonra şimdiden belli olan teyit edilmiş olacaktır: Gerici-faşist ittifak geri püskürtülecek ve AKP-Saray-Rejimi darbe alacak. Evet, henüz geleceği gören gözlükler icat edilmedi, ama görünen köy de kılavuz istemiyor nitekim. Endişe ve kaygılar var kuşkusuz. Gerici-faşist ittifak bunun için yeterince neden veriyor. Ancak enseyi karartmaya da hiç gerek yok.

Anketler ve hissedilen toplumsal iklim belirgin bir değişim beklentisine işaret etmektedir. Değişimin ancak ve ancak HDP'nin barajı aşarak parlamentoya girmesiyle olanaklı olacağı artık herkesin malumu ve görüldüğü kadarıyla değişim isteyen her seçmen oyunu buna göre kullanacak. Bu nedenle seçime katılım oranının rekor düzeyde olacağından hareket edebiliriz. Sandıklara sahip çıkılması durumunda HDP'nin barajı aşacağını, yenilmezlik tılsımı çoktan bozulmuş olan Erdoğan'ın ikinci tura kalacağını görmemiz son derece olası.

AKP-Saray-Rejiminin seçim sonuçlarını kabul etmeyip, şiddet sarmalına sarılma olasılığına gelince... Evet, bu mümkün, hem de fazlasıyla. AKP-Saray-Rejimi, ki son seçimlerdeki pratiği bunu gösteriyor, sandıklarda ve oy sayımında her türlü hileye başvuracaktır. Sadece o da değil, kontrolü altındaki devlet aparatını ve şiddet unsurlarını kullanıp, iktidarını sürdürme yoluna da girebilir. Çünkü rejimin ve bilhassa kişisel olarak Erdoğan'ın – özgürlüğü de dahil olmak üzere – kaybedeceği çok şey var. O nedenle ellerinden geleni artlarına koymayacaklarından hareket etmeliyiz.

Peki ama, o zaman ne olacak? Muhalefetin eli »armut toplasa« bile, muhtemelen bir ya da iki yıl daha iktidarını koruyabilecek, terör rejimiyle ayakta kalmaya çalışacaktır. Ancak gerek toplumsal rızanın bundan itibaren sadece zor kullanılarak oluşturulabilir olması, gerekse de her an derinleşmek üzere olan çoklu kriz ortamı, rejimin mezarını daha hızlı kazacak koşulları yaratacak, anayasa referandumundan bu yana seçimleri kazanabileceğini gören burjuva muhalefetinin de katılımıyla, toplumsal muhalefetin genişletilmesi olanaklı olacaktır. Öyle ya da böyle; AKP-Saray-Rejimi son demlerini yaşamaktadır.

Ama Post-AKP döneminin güllük-gülistanlık olmayacağını, salt iktidar değişimiyle burjuva demokrasininin ve hukukun üstünlüğünün yeniden tesis edilmesinin otomatikman gerçekleşmeyeceğini söylemek için de kâhin olmaya gerek yok. Asıl değişim mücadelesi 25 Haziran'dan itibaren başlayacaktır. Kaldı ki, yeni hükümet müflis bir devleti ve iflas ekonomisini yönetmek zorunda kalacaktır. Ama açık faşist diktatörlük inşasının engellenmesiyle, ezilen ve sömürülenler lehine, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin önü açılacaktır. Önemli olan budur.

Tüm bunlara rağmen: bugünün ivedi görevi, parlamenter sisteme geri dönüşü sağlamak için tek bir oyun dahi kaybolmamasını sağlamak, sandıklara sahip çıkmak ve gerektiğinde sokağı boş bırakmamaktır. 16 Nisan akşamı evlerinden çıkmak için haber bekleyen kitleler, tek bir kıvılcımla sokakları dolduracak kıvama gelmişlerdir. Kof tehditlerden korkmayalım, cesur olalım. Gördüklerimiz, rejim için sonun başlangıcıdır. Hızlandırmak elimizdedir.

Cesur olalım, hâlâ sonun başlangıcıdır!

30 Haziran 2018

Son köşe yazımızı »Gördüklerimiz, rejim için sonun başlangıcıdır. Hızlandırmak elimizdedir« cümleleriyle bitirmiştik. Tespitimizin hâlâ geçerli olduğu iddiasındayız. Seçim sonuçlarını tuhaf bir naiflikle okuyanlardan itiraz geleceğinden, biraz baştan başlayarak bunu gerekçelendirmeye çalışalım.

Seçimler adil ve demokratik değildi. Bunu herkes kabul ediyor. 2010 Anayasa Referandumu ve bilhassa 16 Nisan 2017 sonrasında rejimin diktatoryal karakteri fiiliyat kazandı. Bu koşullar altında demokratik bir seçim, dolayısıyla diktatörlüğün seçimle gitmesi olanaklı değildir. Zaten komünistler bu nedenle boykotu tartışmış, ama başta HDP ve CHP'nin seçimi kabul etmeleriyle, bunun olanaksızlığı görmüşlerdir.

Gerici-faşist ittifakın seçim zaferini manipülasyon ve hile suçlamalarıyla açıklamak yeterli değildir. Diktatörlük elbette hileye başvurmuştur, ancak ekonomik krize rağmen hem geniş seçmen tabanını mobilize etmeyi, hem de sermaye fraksiyonlarını neoliberal düzenin istikrarını koruyabileceğine ikna etmeyi başarmıştır. Gerici-faşist ittifak nihâyetinde diktatörlüğe toplumsal rıza yaratabilmiş ve aynı zamanda burjuva muhalefetine deklase edebilmiştir. Her türlü baskıya rağmen barajı aşabilen HDP ise, rüştünü kanıtlamıştır.

Rejim, baskın seçimle emperyalist güçler karşısında kaybettiği itibarı yeniden kazanmayı ve kırılğan iktidar ilişkilerini stabilize etmeyi hesaplamıştı. Şimdilik bunu gerçekleştirebildi. Şimdilik diyoruz, çünkü gerici-faşist ittifakın iktidarı hâlâ kırılğan. Yeni hükümet uluslararası mali piyasalara seçim öncesi verdiği sözleri yerine getirmek zorunda. Bunlar ise, AKP ve MHP'nin nispeten iyi gelirlili taraftarlarını dahi olumsuz etkileyecek sert tedbirler gerektiriyor. Yoksulluğu ve iflasları yaygınlaştıracak ekonomik tedbirleri uygulamak içinse, devletin baskı ve şiddet aparatının güçlendirilmesi zorunlu. Kürt sorunundaki çözümsüzlük ile Ortadoğu gerçeklerini saymıyoruz bile.

Evet, gerici-faşist ittifak seçimden güçlenerek çıktı, ama bir – iki yıl nasıl ayakta kalabileceği belli değil. Çoklu kriz ortamının derinleşeceği gün gibi ortada ve kriz yönetiminin, iktidar tabanının da katılacağı büyük protestolara yol açması hayli olası. O nedenle, rejim son demlerini yaşıyor diyoruz.

Evet, devrimci-demokratik güçler için koşullar ağırlaşacak, ama yeni fırsatlar da doğacak. Seçim öncesinde Fırat'ın Doğusu ve Batısı arasında belirginleşen dayanışma tavrı daha fazlası için umut yaratıyor. Burada görev devrimci güçlere ve Kürt Özgürlük Hareketine düşüyor: direniş odakları arasında köprüler kurmak, modern-kentli katmanları demokratik mücadele içine çekmek, sermayenin çoktan ilân ettiği sınıf savaşını kabul ederek, çoğunluğu sömürülenlerden oluşan Sünni-muhafazakâr kesimlerle sınıfsal ilişkiler geliştirmek ve sokağı harekete geçirmek. TEKEL ve Gezi deneyimleri, barikat yoldaşlığının yaşanmış olması, CHP ve HDP tabanlarının birbirlerine yakınlaşması ve her şeye rağmen milyonlarca seçmen bu görevi yerine getirmek için küçümsenemeyecek bir temel oluşturmaktadırlar. Yeter ki basiretli olalım, tek çıkış yolu olan sınıf mücadelesi geliştirelim. O nedenle »rejimin sonunu hızlandırmak elimizdedir« diyoruz. Bu hâlâ mümkündür, tek engel kendi basiretsizliğimiz olacaktır.

Kapitalizmin çirkin surati

7 Temmuz 2018

Burjuva medyasının »Mülteci krizi« diye adlandırdığı insanlık dramı – çünkü her gün onlarca insanın yaşamını yitirdiği bir olgu kriz değil, dramdır – genel anlamıyla burjuva toplumlarının gerçek yüzünü, kapitalist üretim tarzının çirkin suratını ortaya çıkartıyor. Yaşam biçimleri, tüketim alışkanlıkları, üretim ilişkileri ve egemenlerine sağladıkları rıza ile burjuva toplumları dünyanın canına okunmasını destekliyor, ekolojik felaketleri tetiklemeye devam ediyor ve her türlü insanî değerın gün be gün yok olmasına göz yumuyorlar. Destekledikleri rant ve kâr anlayışını temel alan politikaların sonuçları ise hâlihazırda 65 milyon insanı mülteciliğe zorlarken, dünya çapında yaratılan zenginliklerin küçük bir azınlığın elinde toplanmasına neden oluyor.

Bu saydıklarımızın hiç biri tanrı vergisi değildir. Gökten zembille inmediler. Hepsi kapitalist üretim tarzının yasallık kazanmış krizlerinin, insan emeği ile doğanın, üretim araçlarının özel mülkiyetine sahip sermaye sınıfınca sömürülmesinin ve emperyalist yayılmacılığın doğal sonuçlarıdır. 229 yıl önce »özgürlük, eşitlik, kardeşlik« şiarıyla feodal vahşeti sonlandıran burjuva toplumları, bugün burjuva demokratik devrimlerinin evrensellik kazanmış tüm değerlerini çoktan çöpe atmış durumdadırlar. Burjuva toplumlarının vicdanı artık körelmiş, ruhları kirlenmiştir. Çeper coğrafyalarda varlığından bile söz edilemeyen burjuva demokrasileri, doğdukları coğrafyada, Avrupa'da kapitalizmin çirkin suratını örtmekten dahi aciz kozmetik bir mask hâline gelmişlerdir.

Yozlaşan parlamenter sistemleri ile tüm AB'nde, bilhassa Almanya'da, Avusturya'da, Fransa'da, İtalya'da, Macaristan ve Polonya'da hükümet partileri ve ırkçı-faşist partiler arasında meşum bir aynılışma süreci yaşanmakta ve mülteci dramı ırkçı-faşist söylemlerin meşrulaştırılmasına gerekçe gösterilmektedir. Açık denizlerde insan kurtarmak kriminalize edilmekte, göçmenleri boğulmaktan kurtaran gemiler limanlara sokulmamakta, kapitanları tutuklanmaktadır. Yaşama hakları tehdit altında olan siyasî mülteciler ya despot rejimlere teslim edilmekte, ya da henüz tutuklanmamış olanlar bu tehdit ile pasifize edilmeye çalışılmaktadır.

Kapitalizmin krizlerinin derinleştiği ve emperyalist güçler arasındaki rekabetin böylesine arttığı günümüzde, burjuva toplumları emek sömürsünün çekilmez bir hâl alışına refah şovenizmi ve ırkçılık ile reaksiyon göstermektedirler. İrkçı-faşist partilerin Avrupa genelinde toplumsal tabanlarını genişletmeleri, muhafazakâr-liberal-sosyaldemokrat-yeşil burjuva partilerinin ve destekledikleri hükümetlerin daha da sağa kaymasına yol açarken, reformist Avrupa toplumsal ve siyasî solu bu gelişmeye yön değiştirebilecek bir yanıt verememekte, hazırladığı, sivrilikleri törpülemekten öteye gidemeyen reçeteler ile direnç potansiyellerini zayıflatmaktadır.

Mültecilerin yaşadıkları dramlar, ne Avrupa'nın daha fazla içine kapanmasıyla, ne de Avrupa dışında toplama kamplarının kurulmalarıyla sonlandırılabilir. Bunlarla sonlandırılacak olan, burjuva demokrasilerinin son demokratik kırıntılarıdır. Hastalığın ilacı bellidir: bu drama yol açan tüm koşulların alaşağı edilmesi! Ve bu, hâlâ mümkündür!

Yıkıcı yenilik: »Uberizasyon«

4 Ağustos 2018

Türkiye'deki »taksici-Uber« ihtilafı bir yandan genel anlamıyla ulaşım sorununu, taksi plakalarındaki müthiş rantları, mafyavari ilişkileri ve sömürüyü gün yüzüne çıkartırken, diğer yandan teknolojik gelişmenin artan hızını, yaratılan yenilikleri ve bunların gündelik yaşama olan etkilerini ifşa ediyor. Bilhassa kentli modern kesimlerin Uber'i tercih ettikleri görülüyor. Bu kesimler hükümetlerin (salt Türkiye'de değil) Uber'e karşı tavır aldıklarında, »teknolojik innovasyon« olarak gördükleri Uber'i hararetle savunduklarına tanık oluyoruz. Ne dersiniz, haklılar mı? Hadi bunun arka planına bir bakalım.

2009'da New York'ta kurulan Uber basit bir sistemle, internet sitesi ve akıllı telefon uygulamaları üzerinden araç paylaşımını örgütüyor. Yani bir müşteri ile bir araç sahibi arasında ilişki kuruyor, mesafeye ilişkin bir ücret belirliyor, ücretin ödenmesine aracılık ediyor ve ücret üzerinden komisyon alıyor. Görünürde alan-veren memnun.

Tek bir taksiye sahip olmayan Uber teknolojik innovasyonu sayesinde 70 ülkede »hizmet« veren ve (2017'de) 70 milyar Dolar değerindeki dünya tekeli hâline geldi. Ancak innovasyonu yıkıcı bir yenilik. Çünkü, birincisi, Uber sürücülerini hiç bir hakka ve güvenceye sahip değil ve tüm riskleri kendileri taşıyorlar. İkincisi, Uber hiç bir ülkenin yasalarına uymuyor ve vergi bildirimini yapmıyor. Paraları vergi cennetlerinde kurduğu sayısız şirket üzerinden dağıtıyor. Üçüncüsü enformel sektörü yaygınlaştırıyor ve sürücü ile müşteriyi otomatik kontrol sistemiyle gözlemleyerek, alışkanlıklar üzerine yeni algoritmalar geliştiriyor. Ve bununla bağlantılı olarak, dördüncüsü, toplumsal tüketim ve kullanım alışkanlıklarının daha yoğun biçimde sermaye birikim süreçlerinin boyunduruğu altına sokulmasını sağlıyor.

Diğer taraftan ise ulaşımında dünya çapında bir tekelleşme sürecini hızlandırıyor. Şöyle ki; Uber mesafe ücretini belirli bir süre için sübvansiyon ediyor. Sübvansiyon uluslararası yatırım tekellerinin kaynaklarından finanse ediliyor. Grev veya doğal felaket gibi durumlarda ulaşım aksayınca, ücretler üç-dört katına çıkartılıyor, ama buna rağmen Uber 2016'da 3 milyar, 2017'de de 4,5 milyar Dolar zarar yapıyor.

Tekelleşme süreci salt malî spekülörlerin değil, otomotiv tekellerinin de ilgi odağında. Örneğin Daimler kendisine ait »MyTaxi« uygulaması üzerinden taksi çağırınların ödediği ücretin yarısını finanse ederken, VW yeni kurduğu »Moia« adlı şirketin 230 bin minibüsle dolmuşçuluğa başlamasını sağlıyor. Nihâyetinde mesafe ücretleri ve sübvansiyonlar üzerinden rekabet kontrol altına alınıyor ve kısa vadeli bilanço zararlarına rağmen uzun vadeli kâr olanakları sağlayacak olan tekelleşme sürecine giriliyor.

»Uberizasyon« olarak adlandırılan bu gelişme sadece ulaşım alanında yaygınlaştırılmıyor tabii ki. Alışverişten, yemek siparişine, neredeyse her tüketim alanında »paylaşım ekonomisi« tanımlamasıyla şirinleştirilen tekelleşme süreçleri dünya çapında geliştiriliyor. »Talep üzerine işçilik« gibi kavramları dolaşıma sokan bu süreçler, özünde bir yenilik değil, emek sömürüsünün daha güvencesiz ortamda daha yoğunlaştırılmasının ve neoliberal çılgınlığa toplumsal rıza üretmenin başka bir biçimidir. Yoksa siz uluslararası sermaye gruplarının hayır işleri yaptığını mı düşünüyorsunuz?

Mesele »sarı taksi-Uber kavgası« değil

Emperyalist tekellerin yeni sömürü metotları üzerine

New Yorklu taksi şoförü 61 yaşındaki Douglas Schifter 2018 Şubat ayında bir gün sosyal medya hesabına »Politikacılar beni de yeni esaretin zincirlerine bağlamaya çalıştılar. Diredim, ama iflas ettim« diye yazdıktan kısa bir süre sonra belediye binasının önüne gidip intihar etti. Taksi plakası satın alabilmek için yüklü bir kredi yükünün altına giren ve artık borçlarını ödeyemez durumda kalan Schifter'in intiharı, binlerce taksicinin Uber ve Lyft gibi şirketleri protesto etmek için sokaklara dökülmelerine ve sadece New York'ta sayıları 80 bini geçen Uber kullanıcılarına sınırlama getirilmesini talep etmelerine neden oldu.

Türkiyeli okura »sarı taksici-Uber kavgası« olarak tanıdık gelen bu hikâyeyi bugün dünyanın farklı bölgelerinde, bilhassa metropollerde dinlemek mümkün. »Fikir basit – Uygulama muazzam« diye pohpohlanan Uber uygulaması, kimi siyasetçi tarafından »mahşerin beş atlısı« diye eleştirilen Apple, Microsoft, Facebook, Amazon ve Google tekellerinden daha agresif bir politika izleyen ve uluslararası finans tekellerine yeni »yatırım« olanakları sunan bir sömürü metodundan başka bir şey değil.

Bilindiği gibi »Mahşerin beş atlısına« gerek tüketici tavırları, gerekse de yasal yaptırımlarla sınırlamalar getirilirken, Uber ve benzeri tekeller daha kuruluş aşamasında hiç bir yasayı, yönetmeliği, kuralı ve geleneği tanımayacaklarını, hatta bunları yıkacaklarını ilân ediyorlar. »Share economy«, yani paylaşım ekonomisi adı ile şirinleştirilen sömürü metodu, »her şeyi paylaşıyoruz« şiarı ile ideolojileştiriliyor ve gerçekten basit bir teknolojiyle »herkes katılabilir, herkes kazanabilir« görüşü yaygınlaştırılmaya çalışılıyor. Özellikle sol-liberaller ve küçük burjuva aydınlar »temiz hizmet« ve »çalışma özgürlüğü« safsatasıyla bu demagojinin yaygınlaşmasına katkı sunuyorlar. Konuyu yakından irdeleyelim ve hizmetin denildiği kadar »temiz« ve »özgür« olup olmadığına bir bakalım.

Yıkıcı yenilik

Sol-liberal ve küçük burjuva aydınların »teknolojik yenilik« diye sattıkları gelişme son derece yıkıcı etkilere sahip. Avrupalı marksist araştırmacıların »Uberizasyon« adını taktıkları bu sistem, internet üzerinden tüketiciler ile hizmet ve ürün satıcıları arasında arabuluculuk yapan sektörü tanımlıyor. Türkiye'de Uber, Yemek Sepeti veya Booking.com gibi isimlerle tanınan şirketlerin en büyükleri olan Uber (ulaşım hizmetleri), Airbnb (otel veya özel oda kiralama hizmetleri), Deliveroo (yemek siparişi), Netflix (internet yayıncılığı) veya Parship/Elite Partners (çöpçatanlık servisleri) gibi isimlerle farklı alanlarda ve dünyanın çok sayıdaki ülkesinde faaliyet gösteriyorlar.

Bu tip şirketlerin en önemli birinci ortak özelliği, belirli bir büyüklüğe kadar riziko yatırımcılarından, belirli bir büyüklüğe eriştikten sonra ise uluslararası bankalar ve finans kurumlarından, Facebook veya Google'den ve uluslararası sanayi tekellerinden kredi ve hissedar almalarıdır. İkinci ortak özellikleri ise, uzunca bir süre – rakiplerini düşük fiyatlarla alaşağı etmek ve dünya çapında yayılmalarını sağlamak için – yüksek seviyede borçlu olmayı kabullenmeleridir. Bunları önce Uber örneğinde açalım:

2009'da New York'ta kurulan Uber basit bir sistemle, internet sitesi ve akıllı telefon uygulamaları üzerinden araç paylaşımını örgütüyor. Yani bir müşteri ile bir araç sahibi arasında ilişki kuruyor, mesafeye ilişkin bir ücret belirliyor, ücretin ödenmesine aracılık ediyor ve ücret üzerinden komisyon alıyor. Görünürde alan-veren memnun.

Kendisine ait tek bir ticari taksisi olmayan Uber, 70 ülkeye yayıldı ve 2017 yılında yaklaşık 70 milyar Dolar değerindeki bir dünya tekeli hâline geldi. Hissedarları olan bankaların desteğiyle oluşturulan şirketler ağı sayesinde vergi ödemeleri neredeyse sıfırlandı. Uber Technologies Inc. adını taşıyan holdingin merkezi, ABD vergi cenneti Delaware'de iken, ABD içinde ve dışında

kurulan toplam 135 şirket üzerinden para akışları örgütlenerek, Hollanda'nın haricinde hiç bir ülkenin vergi yasalarına uyulmuyor. Örneğin İstanbul'da Uber aracına binen bir kişi kredi kartıyla ödeme yaptığında, bu para Amsterdam'daki Uber tahsilat şirketine gidiyor. Ödenen ücretin yüzde 80'i Amsterdam'daki şirket tarafından Uber şoförünün hesabına gönderiliyor. Geri kalan para ise çeşitli Uber şirketleri üzerinden buharlaştırılıyor. Sadece yüzde 1 vergi alan Hollanda devletinin yardımıyla Uber'in gelirleri diğer ülkelerin maliyeleri için görünmez kılınıyor.

Diğer yandan, taşıma ücretinin yüzde 80'ini alan Uber şoförünün şirket karşısında hiç bir hakkı yok. Herhangi bir sözleşme olmadığından, kendisine ait olan Uber'e kayıtlı aracın tüm masraflarını ve sorumluluğunu karşılamak zorunda. Uber, şoföre ödenen ücret payını, şoförün bulunduğu ülkenin maliyesine bildirmiyor; nihâyetinde Uber şoförünün de genellikle aldığı paraları bildirmemesi söz konusu olduğundan, müthiş bir enformel istihdam büyümesi yaşanıyor. Örneğin New York'taki 80 bin Uber şoförü tüm giderlerini ve sosyal sigorta ödemelerini kendileri karşılamak zorundalar. Bu, diğer ülkeler için de aynen geçerli. Sonuçta güvencesiz, düşük ücretli ve haklardan mahrum istihdam Uber ve benzeri tekeller üzerinden dünya çapında yaygınlaştırılıyor.

Dahası, Uber araçları Microsoft'un geliştirdiği »Cognitive Services« programı ile 24 saat gözlem altında tutuluyor. Uber bu şekilde sadece şoförlerin rakip şirketler adına çalışmalarını engellemekle kalmıyor, aynı zamanda hem sürücüyü, hem de müşteriyi sürekli gözlemleyerek, rantları artırmak amacıyla alışkanlıklar üzerine yeni algoritmalar geliştiriyor ve toplumsal tüketim ve kullanım alışkanlıklarının daha yoğun biçimde kapitalist sermaye birikim süreçlerinin boyunduruğunun altına sokulmasını hızlandırıyor.

Holdings bünyesinde dünya çapında sadece 7 bin civarında personel çalıştıran Uber, gerek kendi personelinin, gerekse de Uber şoförlerinin herhangi bir örgütlenmeye gitmelerini engellemek için görevlendirdiği uluslararası avukatlık firmalarına milyonlarca Dolar ödüyor ve canlı emek faktörünü azaltmak için, şoförsüz araç gelişimine büyük yatırımlar yapıyor. Nakliyat sektörüne girebilmek için kurulmuş olan Uber Freight şirketi şu an şoförsüz kamyon projesi üzerine çalışıyor.

Uber'in açtığı kapı...

Uber'in cirosuna ve açıklanan zararına (2017: 4,5 milyar Dolar) bakılınca, borsa değerinin neden bu denli yüksek olduğu sorusu akıllara gelebilir. Ancak Uber ve benzeri tekellerin değerlerini belirleyen, yıllık ciro veya bilançoları değil, dünya çapındaki tekelleşme süreçlerini hızlandıran özellikleridir. Örneğin Uber, yatırımcı olarak kazandığı uluslararası sermaye gruplarının desteğiyle mesafe ücretlerini sübvans ediyor. Böylelikle Uber müşterileri aynı mesafe için ticari taksi müşterilerinden daha az ücret ödüyorlar. Plaka parası, maaşlar, sigorta, bakım masrafları, vergi vs. ödemek zorunda olan ticari taksi sahipleri ve çalışanlarının böylesi bir rekabete uzun süre dayanma şansları kalmıyor. Nitekim New York'taki şoför gibi iflasa ve hatta intihara sürükleniyorlar.

»Ulaşım ucuzluyor« çığırkanlığı yapan sol-liberal ve küçük burjuva aydınları, bu sübvansiyonların aslında bir teslim alma hareketi olduğunu göremiyorlar. Sınıfsal körlük güvencesiz istihdamın yaygınlaşmasına katkı sağladığı kadar, »ulaşım zorlukları« söz konusu olduğu durumlarda Uber ve benzeri tekellerin mesafe ve hizmet ücretlerini aniden bir kaç katına çıkarmalarını da meşrulaştırıyor. Örneğin 2014 yıl sonunda Sydney'de gerçekleşen bir rehine olayı nedeniyle yurttaşların tahliyesi zorunlu olunca, Uber mesafe ücretlerini aniden üç katına çıkartmıştı. Benzer uygulamalar, daha doğrusu fırsatçılıklar başka ülkelerde grev veya doğal felaket gibi durumlarda da ortaya çıkıyor.

Sermayenin sürekli yayılma içgüdüğü, tekellere Uber'in rantlara ve kârlılığa ivme kazandıran bir kapı açtığını hissettiriyor. O nedenle Uber'e hissedar olan Wellington, Blackrock, Goldman Sachs, Morgan Stanley, Saudi Public Investment ve Springer gibi büyük sermaye gruplarının yanı sıra, uluslararası otomotiv tekelleri de bu tekelleşme sürecine dahil oluyorlar.

Buna Almanya'dan iki örnek verelim: Birincisi Daimler tekeli. Daimler bir tarafta Uber ile şoförsüz araç gelişimi için işbirliği sözleşmesi imzaladı. Halihazırda Dallas, Los Angeles ve Dubai'de test sürüşlerinin yapıldığı bildiriliyor. Bu konu gazetelerde en son Tesla şirketinin

şoförsüz araçlarının ABD’nde kaza yapmalarıyla haberleştirilmişti. Daimler diğer taraftan ise akıllı telefonlar için geliştirdiği »MyTaxi« uygulamasını yaygınlaştırmaya çalışıyor. »MyTaxi« uygulaması zerinden araç çağırınlar, mesafe ücretlerinin yarısını ödüyorlar. Geri kalan kısım Daimler tarafından taksi şirketine ödeniyor. 2018 Mart’ında Almanya’nın en üst mahkemesi BGH bu sübvansiyonu onaylayarak, Daimler’in önünü açtı.

İkinci örnek Volkswagen tekeli: VW 2018 Temmuz’unda yaptığı bir açıklamayla, kısa bir süre önce kurduğu »Moia – Ulaşım Hizmetleri« adlı şirketinin minibüslerle dolmuşçuluğa başladığını ilân etti. Şimdilik sadece Hannover kentinde test edilen ve »Shuttle-Service« olarak da adlandırılan dolmuşçuluk, aynı Uber veya »MyTaxi«de olduğu gibi, internet üzerinden (»Moia App) yürütülüyor. Müşteriler, akıllı telefon uygulaması (kredi kartı bağlantısı) ile ücreti ödüyorlar, ancak sabit bir ücret yok, çünkü mesafe ücretleri güne, saate ve talebe bağlı. Moia’nın tek farkı, şoförlerine – şimdilik – saatte 12,00 Euro maaş ödemesi ve sosyal güvence vermesi. Uzun vadede Almanya’nın bütün kentlerine yayılmayı planlayan Moia, şimdiden ticari taksi şirketlerinin protestolarıyla karşılaşılıyor.

Sadece ulaşım sektörü mü?

Yukarıda bahsettiğimiz gibi, tekelleşme süreçleri için sadece ulaşım sektörüne değil, diğer sektörlerde de dadanılıyor. Sektörler farklı olsa da, metotlar aynı »Teknolojik yenilik«, »internet üzerinden sipariş«, »kolaylık« veya »teslimat yaparak para kazanın« gibi yaldızlı söylemlerle proleterleşme ve güvencesizliğin yaygınlaştırılması üzerinden rant sistemleri kuruluyor. Türkiye gibi kentleşme tandansları hızlanan, akıllı telefon sahibi ve tüketim açlığı çeken genç nüfusu olan eşik ülkeleri ise bu süreçler için ideal koşulları sağlıyor.

Konuyu internet üzerinden yemek siparişi sektöründe küresel tekel hâline gelmiş olan »Delivery Hero« şirketi örneğinde irdelemeye devam edelim. Dünya çapındaki şirketlerinde sadece 6 bin personel çalıştıran tekel, aynı ABD’li »Deliveroo« şirketi gibi, uluslararası büyük sermaye gruplarının desteğiyle kurulup, genişledi. Delivery Hero’nun kendi açıklamalarına göre, hâlen 40’dan fazla ülkede on binlerce bisiklet kuryesi internetten sipariş edilen yemekleri müşterilere götürüyor. Kendi deyimiyle »yemek siparişinin birleşmiş milletleri« olan şirket, Türkiye’de faaliyet gösteren »Yemek Sitesi« adlı portalin de sahibi.

Çalıştırılan kuryeler, örneğin İngiltere’de, sipariş başına ödeme alıyorlar. Bekledikleri süreler ödenmiyor. Bisikletleri, telefonlarını, sigortalarını kuryeler kendileri karşılamak zorunda. Örneğin Deliveroo kendi bisikleti olmayan kuryelere günlüğü 5,00 Euro’dan bisiklet kir alıyor. Benzer koşulları, Almanya’ya baktığımızda da görebiliyoruz: Kuryelerin çoğunluğu ayda 450,00 Euro civarında para kazanabiliyorlar. Buna karşın şirket yönetimlerine milyonlar ödeniyor. Örneğin Deliveroo’nun İngiltere şefi geçen yıl maaşına yüzde 500’lük zam aldı – maaşı 212.000,00 GBP’dan 1,14 milyon GBP’a çıkartıldı ve »bonus« olarak belirli bir oranda hisse senedi verildi.

Ancak tüm bunlar, uluslararası sermayenin tekelleşme süreci içerisinde orta ve uzun vadede elde edeceği rantlar ve kârlar karşısında »devede kulak« misalidir. Bununla birlikte önemli olan bir başka husus ise, toplumsallaşma yerine bireysel egoizmlerin yaygınlaştırılması ve »kendi hesabına« çalıştırılan şoför, kurye ve hizmet sunucularının örgütsüzlüğü üzerinden kolektif hak arama yollarının kapatılmasıdır. Nihâyetinde hizmet ve ürün satıcılarının akıllı telefon uygulamalarını geliştiren tekellere komisyon ödemek zorunda kalmaları, bilhassa küçük işletmelerin iflasına yol açarak, yaşamın her alanında büyük tekellerin hakimiyetinin sağlanmasıdır.

Sonuç yerine

Geçen Mart ayında »Gazete Duvar« adlı sitede Funda Başaran’ın »Uber memleket meselesi« başlıklı yazısı yayınlanmıştı. Başaran, Uber’in »hem teknolojik hem de örgütsel bir yenilik olarak« taksi taşımacılığında »yeni bir rasyonelin varlığına« neden olduğunu tespit ederek, yazısını şu cümlelerle bitiriyor: »Artık bir yerden bir yere giderken nasıl bir araç, nasıl bir sürücü istediğimizi biliyoruz. Yani herkesin şikayetçi olduğu sarı taksilerin zorunluluk olmadığını, işlerin nasıl farklı olabileceğini biliyoruz. Bugün sarı taksi-Uber ikileminde açık ara Uber desteğinin bir anlamı var.

O halde sanırım bu anlamı, yani ulaşımın dair toplumsal talepleri açığa çıkarmanın ve Uber'i savunduğumuz kadar hararetle savunmanın zamanıdır«.

Bu pozisyon, ciddi bir liberal yanlıdır. Bir kere ulaşımın dair toplumsal talepler, Uber'i pohpohlayarak değil, hararetle bu tekelleşmeye karşı çıkarak, kitle ulaşımının ücretsiz olmasını, ekolojik çözüm olarak bisiklet kullanımının teşvik edilmesini, kamusal kitle ulaşım araçlarının yaygınlaştırılmasını, (sarı) taksi şoförlerinin adil ve insanca yaşamı olanaklı kılmak üzere maaşlara kavuşmasını ve ulaşım hizmetlerinin her alanda toplumsal kontrol altına alınmasını savunarak ileri sürüldüğünde bir anlamı olacaktır.

Dayatılan »yeni rasyonel« yeni değil, bildiğimiz eski kapitalist sömürü mantığının mükemmelleştirilmesidir. Ulaşımın ileri adımların atılmasını sağlamak için mutlaka devrimi, sosyalizmi beklemeye gerek yok. Bakın emperyalist Almanya yeni bir proje geliştirerek, kitle ulaşımını günde 1,00 Euro'ya (şimdilik 5 metropolde) indirdi. Yani kent içi ulaşım 24 saat boyunca günde 1,00 Euro'ya halledilebilecek. Kimi kent yönetimi ekolojik kaygılardan hareketle, kamusal ulaşımın ücretsiz olmasını tartışıyor. Yani bu kapitalizm koşullarında dahi olanaklıdır.

Olanaklı olan başka bir şey ise, tüketim alışkanlıklarımızı değiştirmek, toplumsal dayanışmaya katkı sunan alışkanlıklar edinmektir. Örneğin yerel lezzetleri sunan lokantalara gitmek, McDonalds'dan değil, mahalledeki dönerciden atıştırmalık almak, taksiye binilmesi durumunda, taksi şoförüne bahşiş bırakmak, en azından günde 14 saat çalışan bu emekçilere güler yüzle davranmak vs. vs. Bunlar ve benzeri şeyler hemen bugün ve burada olanaklıdır. Komünistler devrimin önce insanın kendi içinde başladığını savunurlar. Daha iyi bir ulaşım, daha iyi ve adil hizmetler istiyorsak, önce kapitalizmin bize aşıladığı alışkanlıkları »detokslamalı« ve toplumsal dayanışma anlayışını yaygınlaştırmalıyız. Tekellerin Uberizasyonu varsa, ezilen ve sömürülen sınıfların da dayanışması vardır. Rosa Luxemburg'un dediği gibi, »dayanışma, halkların sevecenliğidir«.

Almanya'nın Türkiye ilgisinin nedenleri

8 Ağustos 2018

Almanya'daki burjuva basınında Türkiye söz konusu olduğunda iki konu öne çıkıyor: Türkiye'nin içine düştüğü ekonomik kriz ve Erdoğan'ın planlanan devlet ziyareti. Haberlerde krizin derinleşmesi ve Erdoğan'ın Almanya ziyaretinin »kutuplaştırıcı« etkisinden kaygılandığı bildiriliyor. Her ne kadar bugünlerde ABD ve Türkiye arasında süren gerilim önem kazanmış gibi görünse de, satır aralarında Alman emperyalizminin »ellerini ovuşturduğunu« okumak pek âlâ mümkün. Görüldüğü kadarıyla Kaiser Wilhelm döneminden bu yana süren »Alman-Türk kardeşliği« gücünden hiç bir şey kaybetmemiş.

Türkiye ekonomisinin içine düştü kriz girdabının Alman burjuva basınını bu denli kaygılandırmasında anormal bir durum yok. Ne de olsa 6.500'ü aşkın Alman tekeli Türkiye'de üretimlerini sürdürüyorlar. Gerçi Alman tekelleri de, aynı Türkiye'nin büyük sermaye fraksiyonları gibi, Lira'nın değer kaybetmesi ve enflasyon artışı olarak kendisini gösteren konjonktürden ve karşılıklı yaptırımlarla keskinleşen ABD-Türkiye geriliminin ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerinden pek hoşnut değiller, ama 24 Haziran'la resmileşen yönetim biçiminin işlerine geldiğini de göstermekten geri kalmıyorlar. Nihâyetinde Türkiye düşük ücretleri, iş yasaları, yatırım kolaylıkları ve vergi politikalarıyla yabancı sermaye için cennet kıvamında.

Yalnız Alman burjuva basınının Türkiye ilgisinin ardında iki farklı neden yatıyor. Birincisi iç politikayla ilgili: 1990'dan bu yana ivmesi artırılarak uygulanan neoliberal dönüşüm politikaları, yıkıcı sonuçları sebebiyle Alman toplumunun tepkisiyle karşılaşılıyor ve egemen sınıflar lehine toplumsal rıza üretmek zorlaşıyor. Haklı tepkileri zararsızlaştırmanın bir yolu, bunları on yıllardır sistematik olarak teşvik edilen İslam düşmanlığı ve Türkiye karşıtlığına kanalize etmekten geçiyor ve başarılı olunuyor da. Örneğin Erdoğan, aynı Putin veya Venezuela başkanı Maduro gibi hedef tahtasına konarak, tepkiler bu hedefe yönlendiriliyor. Sonbaharda Erdoğan'ın Almanya'ya devlet ziyareti tapacağı söylentisi bile tartışmalara yol açıyor, muhafazakârından liberaline, sosyal demokratından yeşiline kadar, kamerayı gören her politikacı »demokrasi havarisi« kesiliyor.

Ancak bu ucuz popülist söylemin kendisi ikilemini hemen dışarıya vuruyor: Bir tarafta politikacısından gazetecisine »Erdoğan gelmesin« veya »Türkiye'nin AB'nde yeri yok« derlerken, koydukları virgülün hemen ardından, »ama Türkiye bizim için çok önemli bir partner« deyiveriyorlar. Şansölye Merkel de Türkiye'deki uygulamaları eleştirirken, aynı anda »Türkiye'nin, ki NATO partnerimiz, bizden uzaklaşması dış, güvenlik ve jeopolitik çıkarlarımıza aykırıdır« diyor.

Merkel bunları söylerken aklında sadece AB ve Türkiye arasında imzalanan mülteci anlaşması yok elbette. Merkel'e bunları söylettiren ikinci nedendir, yani Türkiye askerî-sınai kompleksinin hem Alman silah tekelleri, hem de emperyalist-kapitalist dünya düzeninin öncü güçlerinden olma hedefini güden Alman emperyalizminin stratejileri açısından taşıdığı yaşamsal önemidir. Alman silah tekelleri ihracat yönetmeliği nedeniyle ihtilaf bölgelerine doğrudan Almanya'dan yapamadıkları ihracatı, Türk askerî-sınai kompleksi üzerinden ve herhangi bir kontrol olmaksızın gerçekleştirebiliyorlar. Ve gerçekten de, Türkiye'nin son yıllardaki ihracat artışı kaydedilen sektörlerine baktığımızda, asıl ağırlığın »savunma ve güvenlik ürünlerinde« olduğunu görebiliriz. Pek »yerli ve milli« olan Türkiye »savunma sanayiinin« ne kadar bağımsız (!) olduğu, bir kaç gün önce Pakistan'a satılmayan Atak helikopterinde görüldü zaten.

Biraz argo olacak ama, gene de o deyimi kullanalım: Bakmayın siz birbirlerine »atarlanmalarına«, hepsi aynı sınıfın »kankasıdır«.

Rejim krizde: Neden? Ve ne yapmalı?

Türkiye'deki gerici-faşist ittifakın 24 Haziran baskın seçimlerinden kırılğan iktidar ilişkilerini stabilize ederek çıkmasından bu yana muhalif kesimlerde hâlâ belirli bir kafa karışıklığı hakim. Bilhassa kentli laik orta katmanlar hayal kırıklığından ve gerici-faşist ittifaka oy veren Sünni-muhafazakâr yoksul kesimlere duydukları derin öfkeden kurtulamıyorlar. Bu kesimlerdeki hayal kırıklığının en büyük nedeninin parlamentodaki burjuva muhalefetinin salt propagandadan ibaret söylemlerine bakarak, iktidarın değiştirilebileceği hüsnükuruntusuna kapılmaları olduğunu söyleyebiliriz. Komünistler, reel güç ilişkilerini ve siyasal rejimin karakterini göz önünde tutarak, »büyük olasılıkla ya diktatörlük ya da demokrasiye açılacak yol için bir dönemeç« tespitini yapmışlar ve gerici-faşist ittifakın geri püskürtülüp, AKP-Saray-Rejimine darbe indirilmesinin olanaklı olduğunu vurgulamışlardı.

Nitekim komünistlerin öngörüsü büyük oranda gerçekleşti. Zaten otokratik rejimlerin meşruiyeti şüpheli, adil olmayan ve antidemokratik koşullarda yapılan seçimlerle iktidarın alaşağı edilemeyeceğini söylemek için, komünist olmaya gerek yok. Gerçekçi olunması yeterlidir. Kaldı ki 2010 Anayasa Referandumu, 15 Temmuz 2016 darbe girişimi ve nihâyetinde 16 Nisan 2017 Referandumu ile diktatörlüğü kökleştiren rejim, elindeki olanaklarla, özellikle KHK'ları kullanarak, gerici-faşist ittifakın parlamento çoğunluğunu kaybetmesi durumunda dahi iktidar değişikliğini engelleyebilirdi. Bunun ötesinde, gene gerici-faşist ittifakın çoğunluğu kaybetmesi durumunda, iktidar değişimini sağlayabilecek bir siyasî çoğunluk söz konusu dahi değildi. Burjuva partilerinden ve HDP'den oluşan parlamenter muhalefet sadece koltuk çoğunluğunu almış olurdu, ki bu da siyasî çoğunluğu sağlamaya yeterli değildi – hele CHP'nin Kemalizmi ile İyi Parti'nin neofaşist MHP'den kopan aşırı sağ – ultra milliyetçi ve ırkçı yapısı düşünülürse.

O açıdan 24 Haziran seçimlerinin rejimin diktatoryal karakterine meşruiyet sağladığını, gerici-faşist ittifakın seçmen tabanını mobilize ederek rejime toplumsal rıza yaratma, burjuva muhalefeti deklase etme ve emperyalist güçler karşısında kaybedilen itibarı yeniden bir nebze kazandırma olanağını verdiğini söyleyebiliriz. Egemen bloğun hükümette olmayan kanadı olan burjuva muhalefeti antidemokratik seçimin sonuçlarını kabul ederken, her türlü baskıya rağmen rüşünü kanıtlayan HDP, şüphesiz hâlâ var olan geniş toplumsal muhalefet dinamiğine öncülük edebilecek, böylesi bir muhalefetin merkezi olabilecek konuma gelemedi.

Peki, bu reel durum tamamen ümitsiz mi? Sol liberallerin yaptığı gibi, yıldınlığa mı düşeceğiz, ya da burjuva liberali kesimlerin »ekonomik kriz kapıda, rejim dayanamaz, Batı müdahale eder« söylemlerine aldanarak, umutlarımızı gelecek olan yıkıcı krize mi bağlayacağız? Veya Veysi Sarısözen'in nicedir yaptığı ve kanımızca son derece anlamlı »parlamentodan çekilin« çağrısına CHP ve HDP'li milletvekillerinin nihâyet uyarak, sokağı örgütlemelerini mi bekleyeceğiz? Kısacası, ne yapmalıyız?

Yorumlamak yetersiz, ama değiştirmek için zorunlu

Ne yapmalı? Günümüzün ivedi sorusu budur. Ancak yanıtını vermek için, salt rejim siyasetçilerinin söylemlerine ve görüngülere dayanan, devlet aparatı içerisindeki koalisyonlar ile kurum yapılarındaki bürokratik değişimleri değerlendirmekle yetinen ve ajitatif söylemden ibaret analizlerin ufkunun çok ötesine açılmalı ve önce »neyin, neden ne olduğunu« söylemeye çalışmalıyız. Ki, çoklu kriz ortamında debelenen, ama baskın seçimle hedeflerini şimdilik gerçekleştirebilen gerici-faşist ittifakı ve iktidar ilişkilerinin ne denli kırılğan olduğunu ve bu durumun hangi potansiyelleri barındırdığını görebilelim, olası çıkış yollarının nasıl açılabileceğini araştıralım.

Öncelikle egemen bloğun, bilhassa belirleyici parçası olan AKP'nin büyük bir hegemonya krizi içerisinde olduğunu tespit etmek durumundayız. Erdoğan'ın başkan seçilmesi, gerici-faşist

ittifakının parlamentoda çoğunluğa sahip olması ve tüm yetkilerin tek elde toplanması bu gerçeği değiştirmemektedir. Önce TEKEL, ardından Gezi Direnişi ile başlayan hegemonya krizi bugün daha da derinleşmiştir. Farklı siyasi eğilim ve katmanların, metal işçilerinin, genel olarak emek hareketi ile toplumsal grupların tüm baskılara rağmen hep yeniden alevlenen direniş ocakları, Kürt halkının özgürlük mücadelesi, kozmetik rötuş ve küçük tavizlerle susturulamadıklarından, egemen bloğun hegemonik sınırlarını zorlamakta ve iktidarı toplumsal direnişi hep daha fazla baskı altına alıp, baskı tedbirlerini artırmaya itmektedir. Bu ise yeniden direniş mekanizmalarını tetiklemede, »Hayır« kampanyasında, »Adalet Yürüyüşünde« veya 24 Haziran seçimlerinde olduğu gibi, farklı toplumsal muhalefet gruplarını birbirlerine yakınlaşmaya ve sokaklara çıkmaya motive etmektedir. Toplumsal muhalefetin farklı kesimlerinin her yan yana gelişi hegemonik sınırların daha da zorlanmasına ve hegemonya krizinin derinleşmesine yol açmaktadır.

AKP iktidarının beş yılı aşkın bir süredir devam eden bu hegemonya krizine, ırkçı, milliyetçi ve şoven yönelimlerle siyasetini ve toplumsal tabanını daha radikalleştirerek yanıt veriyor olması ise, egemen blok içerisindeki çelişkileri derinleştirmekte ve blokta çatlaklar açmaktadır. Uzun bir süre kendisi de koalisyon olan AKP'de »Erdoğan-Gülen-Çatışması« olarak kendini ifade eden ve 15 Temmuz darbe girişimiyle zirve yapan çelişkilerin ardında, egemen blok içerisindeki bazı kesimlerin bu radikalleşmeyi ekonomik çıkarlarına yönelik büyük bir tehdit olarak algılaması yatmaktadır.

Egemen blok hiç bir kapitalist ülkede monolitik değildir. Egemen bloğu oluşturan güçler – hükümet, siyasi formasyonlar, askerî ve sivil bürokrasi, sermaye fraksiyonları ve desteğini aldıkları toplumsal sınıf ve katmanlar, farklı çıkarlara, beklentilere ve hedeflere sahiptirler. Egemen güç ve mülkiyet ilişkilerinin, sermaye birikim koşullarının ve kapitalist üretim tarzının sürdürülebilirliği ve ülke ekonomisinin emperyalist-kapitalist dünya düzenine entegrasyonu konusunda genel bir uzlaşmaya sahip olsalar da, aralarındaki çıkar çelişkileri ortadan kalkmış değildir ve bu çelişkiler kriz dönemlerinde çatışmalara dönüşmektedir.

Bunu, Korkut Boratav ve Ümit Akçay gibi bilim insanlarının AKP'nin iktidara gelmesinden bu yana uygulanan ekonomi politikaları ve ekonomik kriz süreçleri konusundaki sayısız yazılarına atıfta bulunduktan sonra, farklı sermaye fraksiyonlarını ve aktör olarak AKP'nin rolünü irdeleyerek açmaya çalışalım: Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu ve muhtemelen sonbahardan itibaren derinleşecek olan ekonomik kriz, aslında 2007 krizinin devamı. Her ne kadar 2007/2008 krizi Türkiye'yi, Erdoğan'ın deyimiyle »teğet geçerek« diğer eşik ülkeleri kadar etkilememiş olsa da, kriz tedbirleri ve uygulamaya sokulan politikaların bugünü hazırladığını söyleyebiliriz.

İktidara geldiği andan bugüne dek neoliberal politikaların savunucusu olan AKP, ki AKP 12 Eylül'ün asıl tarihsel mirasçısı ve devamıdır, 2007 krizinden sonra ikili strateji izlemeye başladı. Bir tarafta, başta AB olmak üzere, uluslararası kurumlarla yapılmış olan anlaşmalara ve sert neoliberal tedbirlere sadık kaldı, ama diğer tarafta devlet aparatı içerisinde kurumsal değişiklikler gerçekleştirerek ve tek merkeze (Erdoğan'a) bağlı paralel yapılar oluşturarak, taraftarı olan küçük ve orta ölçekli sermaye fraksiyonlarının faydalandığı büyük proje yatırımlarına ağırlık verdi. Bu ikili strateji, bilhassa büyük projelerle yandaş sermaye gruplarının teşvik edilmesi ve 2007 krizinin yol açtığı yıkımın – diğer eşik ülkelere nazaran - »hafif« kalması, AKP ve Erdoğan'ın toplumsal tabanını genişletti. Ancak, ekonominin yeniden büyümeye başlamasına rağmen yandaşlara peşkeş çekilen büyük projeler (yeni havalimanı, üçüncü köprü, Kuzey Ormanları, nükleer santral vs.) ve genel anlamda neoliberal tedbirler ve gündelik yaşamın her alanında artan muhafazakârlaşırma baskısı dirençle karşılaştı, aynı zamanda toplumsal kutuplaşmayı hızlandırdı. Tüm bunlar 2011 sonrasında dış politikanın iflasıyla birleşince, ikili stratejinin uygulanabilmesi için hep daha otoriter politikalar gerekli oldu.

Bu siyasetin sürdürülemeyeceği belliydi. Nitekim bugünkü – kendisini Türk Lirasının değer kaybı, faiz sorunu, büyüyen cari açık vs. olarak gösteren – kriz ortamı, hem derinleşme tandansı, hem de yönetilemez olması ile bunu kanıtlamaktadır. Ufukta, egemen blok içerisindeki çelişkileri derinleştirecek ve gerici-faşist ittifakın toplumsal tabanında erozyona yol açacak yeni bir »Stand by antlaşması« çoktan görünür olmuştur. Böylelikle gerici-faşist ittifak ve bizzat Erdoğan ağırlığı gün be gün artan bir baskı altına girmiştir.

Türkiye'nin jeostratejik, jeopolitik ve jeoekonomik konumu emperyalist güçler ve uzun vadeli emperyalist hedefler açısından yaşamsal önem taşımaktadır. O açıdan emperyalist güçlerin

ve uluslararası sermaye kurumlarının, Erdoğan'ın ısrarla sürdürmek istediği ikili stratejiye uzun süre göz yumamayacaklarından ve müdahale etmek zorunda kalacaklarından hareket edebiliriz. Muhtemelen IMF üzerinden yeni bir yapısal uyum programı dayatılacaktır.

Böylesi bir program öncelikle uluslararası sermaye ile iç içe geçmiş olan büyük sermaye gruplarının lehine olacak. TÜSİAD'da örgütlenen tekelci burjuvazi, AKP taraftarı küçük ve orta ölçekli sermaye fraksiyonlarının tüm devlet destekleri ve büyük projelerle teşvik edilmelerine rağmen ulaşamayacakları sermaye gücüyle Türkiye ekonomisinin emperyalist-kapitalist dünya düzenine daha sıkı entegre edilmesini istemektedir. Dış ticaretin neredeyse tümünü kontrol eden tekelci burjuvazi, uzun zamandır erkin tek merkezde yoğunlaşmasından ve AKP'nin ikili stratejisinin rekabet dışı taraftar teşviki ayağından rahatsız olmaktadır. Uluslararası tekelleri de temsil eden TÜSİAD şu an için doğrudan siyasî ihtilafa girmekten imtina etmektedir. Çünkü yasama-yürütme-yargıyı tek merkezde toplamış olan AKP gerek toplumsal desteği, gerekse de elindeki yasal olanaklarla kendisini savunabilecek bir konumdadır. »FETÖ« suçlamasıyla el konulan holdingler, şirketlere kayyum atamaları ve varlık Fonu gibi araçlar nihâyetinde aba altından sopa göstermeye yeterli olmaktadır.

Bununla birlikte büyük sermaye grupları AKP'nin neoliberal uygulamalarından, OHAL'den ve baskı ortamından faydalanmakta, vergi politikalarından, emek örgütlerinin kısıtlanmasından ve uluslararası silah tekellerinin desteğiyle büyümekte olan askeri-sınai komplekse daha çok entegre edilmekten hoşnut kalmaktadırlar. Ancak Erdoğan'ın uygulanmakta olan ikili stratejinin taraftar teşviki ayağına daha fazla önem atfetmesi, Merkez Bankası gibi kurumlar üzerinde baskı uygulaması ve sermaye fraksiyonları arasındaki çelişkileri salt devlet aparatı üzerinden çözmeye izin vermesi, emperyalist tekellerin ve Türkiye'deki büyük sermaye gruplarının itirazına yol açmaktadır.

Diğer tarafta, uzunca bir süre »Yeşil sermaye« olarak adlandırılan AKP yandaşı sermaye fraksiyonları da önemli çelişkiler yaşamaktadırlar. TÜSİAD üyeleri gibi büyük sermaye gücüne sahip olmadıklarından ve uluslararası tekellerle olan rekabette devlet korumasına gereksinimleri olduğundan, ikili stratejinin taraftar teşviki ayağının güçlendirilmesini istemektedirler. Ancak bununla birlikte »büyüme tuzağından« da kurtulamamaktadırlar. Yani büyüdükçe çıkar ilişkileri TÜSİAD'da örgütlü ve belirleyici olan sermaye fraksiyonlarının çıkarlarına yakınlaşmaktadır. Bu da egemen blok içerisindeki güç ilişkilerinde kaymalara yol açmaktadır.

Egemen blok içerisindeki çıkar çatışmaları ve çelişkilerin derinleşmesi, karar mekanizmalarının merkezileştirilmesi, toplumsal kutuplaşmanın büyümesi, kriz beklentileri ve dış baskılar, iktidar ilişkilerini sarsmakta ve siyasî istikrarsızlık tehlikesini artırmaktadırlar. Çoklu kriz ortamının oluşturduğu bu maddi gerçeklik, seçim zaferine ve Erdoğan'ın elinde toplanan tüm olanaklara rağmen, AKP-Saray-Rejimini zayıflatmakta, egemen blok içerisindeki çatlakları büyütmektedir. Rejim, artık yönetmekten aciz kaldığı müthiş bir ikileme karşı karşıyadır: Ekonomik realite ve belirleyici olan sermaye fraksiyonlarının çıkarları, aynı zamanda emperyalist güçlerin beklentileri, Türkiye'nin yeni bir yapısal uyum programına başlamasını gerekli kılmaktadır. Ancak bu AKP'nin ikili stratejisinin, toplumsal desteği ayakta tutmaya yarayan taraftar teşviki ayağının aleyhine olacaktır. Büyük çoğunluğu zaten yoksul olan AKP tabanı, yapısal uyum programlarının karakteristik yıkıcı etkilerinden olumsuz etkilenecek ve gerici-faşist ittifakın toplumsal rıza üretme olanaklarını zayıflatacaktır. Yapısal uyum programını kabul etmemesi durumunda ise, kapıda bekleyen büyük ekonomik, mali ve borç krizinin etkileri çok daha yıkıcı olacaktır. Sonuç itibarıyla rejim köşeye sıkışmış durumdadır. »Rejim için hâlâ sonun başlangıcıdır« tespitimizi bu gerçeğe dayandırmaktayız.

Peki, biz ne yapmalıyız?

Rejim için »son«dan bahsederken, bunun ne egemen blok içerisindeki çelişkilerden dolayı kendiliğinden, ne de emperyalist güçlerin dışarıdan herhangi bir müdahaleleriyle gerçekleşeceğinden bahsetmiyoruz elbette. Ne emperyalizmin, ne Türkiye tekelci burjuvazisinin, ne de AKP yandaşı sermaye fraksiyonlarının antidemokratik uygulamalarla, kurumsallaştırılan OHAL durumu ile, Kürdistan'daki kirli savaş ile veya İslamileştirme çabalarıyla, hatta açık faşist diktatörlük inşasıyla esas itibarıyla herhangi bir sorunları yoktur. Aksine, kapitalist sömürü koşulları ve sermaye birikim süreçleri engelsiz sürdürülebildiği müddetçe Erdoğan ve AKP'nin

arkasında duracaklardır. Emek hareketi ve toplumsal gruplar üzerindeki baskılar, otoriter hükümet şekli işlerine yaramaktadır. Nihâyetinde sınıflı toplum gerçeği, egemen sınıfın tahakkümü üzerine kuruludur.

O açıdan gerici-faşist ittifak sayesinde başkanlık sistemini kurumsallaştırabilen Erdoğan iktidarını »tek adam diktatörlüğü« veya »Bonapartizm« olarak nitelendirmek, önemli bir yanlıdır. Emperyalist güçlerin ve Türkiye'deki egemen sınıfın açık desteğiyle iktidara gelen ve iktidarını sürdüren Erdoğan ne »sınıflar üstü bir varlık«, ne de bir Sultandır. Burjuva diktatörlüğüne »Tek adam diktatörlüğü« demek, Erdoğan'a olağanüstü güçler tanımak anlamına gelir. Marx, »Louis Bonaparte'ın on sekizinci Brumaire'i« adlı yapıtının 1869'da yayımlanan ikinci baskısına yazdığı önsözünde, Victor Hugo ile Pierre-Joseph Proudhon'un benzer yaklaşımlarını eleştirerek, şunları vurgular:

»Victor Hugo, devlet darbesinin sorumlusuna yönelik acı ve zeki bir hicivle yetiniyor. O, olayı bulutsuz havada düşen yıldırım misali betimliyor. Bireyi, ona dünya tarihinde emsalsiz biçimde girişimin kişisel gücünü yükleyerek, küçülteceği yerde büyüttüğünü fark edemiyor. Proudhon ise, devlet darbesini daha önce gerçekleşen tarihsel gelişmenin sonucu olarak göstermeye çalışıyor. Ancak devlet darbesinin tarihsel konstrüksiyonu, elinin altında devlet darbesi kahramanının tarihsel savunusuna dönüşüyor. Böylelikle *nesnel* tarih yazıcılarımız olarak anılanların hatasını tekrarlıyor. Ben ise buna karşın, Fransa'daki *sınıf mücadelesinin* vasat ve tuhaf bir kişiliğe kahraman rolünü oynattırın koşulları ve şartları nasıl yarattığını kanıtıyorum«.

O nedenle, Marx'a dayanarak, Erdoğan'ın merkezinde durduğu iktidar ilişkilerinin, kişi olarak Erdoğan'ın iyi veya kötü insan olmasına veya öznel isteklerine bağlı olarak oluşmadığını, aksine Erdoğan'ın temsil ettiği egemen sınıfların tahakkümünün tarihsel koşullar ve maddî şartların zorlamasıyla aldığı biçim olduğunu tespit etmek durumundayız. Devlet aparatının, askerî ve sivil bürokrasinin tek merkezden kontrol ediliyor olması, bu gerçeği değiştirmemektedir.

Bununla birlikte iktidar ilişkilerinin »olağan« koşullar, yani işleyen parlamenter sistemiyle burjuva demokrasisi koşulları altında da her zaman kırılğan olduğunu, egemen bloğun egemenliğini her defasında toplumsal rıza yaratarak yeniden üretmek zorunda kaldığını ve kriz dönemlerinde kırılğanlığın artarak, değişim dinamiklerine alan açabileceğini de unutmamalıyız. Toplumsal rızanın yaratılmasının zorlaştığı ve dirençle karşılaştığı kriz koşullarında egemen güç ilişkilerinin korunması isteği otoriterleşme tandansının artmasına neden olmaktadır. Kaldı ki, emperyalist-kapitalist dünya düzeninin günümüzdeki koşulları, bilhassa eşik ülkelerinde diktatoryal, otoriter ve faşizan/faşist yönetimlerin oluşturulmasında teşvik edici rol oynamaktadır.

Beş yılı aşan bir süredir hegemonya krizi yaşayan ve aynı zamanda dış politika itibarını büyük ölçüde yitiren rejim, toplumsal rıza üretme süreçlerini gerici-faşist ittifak üzerinden kutuplaşmayı derinleştirme ve faşizmin toplumsal tabanını yaratan radikalleşme stratejisiyle sürdürmek istemektedir. Ancak bu kutuplaşma ve radikalleşme stratejisi, hem ekonomi politikalarındaki ikili stratejinin dengesini bozduğundan, hem de çoklu kriz ortamının derinleşerek sınıfsal ve toplumsal muhalefet dinamiklerini tetiklediğinden, büyük sermaye fraksiyonlarının itirazına yol açmaktadır. Çünkü bu durum en başta Türkiye ekonomisinin emperyalist-kapitalist dünya düzenine entegrasyonunu zorlaştırmakta ve neoliberal uygulamaların garantörü olan kurumsal yapılar (Merkez Bankası, AB bütünleşme adımları, Rating ajansları vs.) üzerinde baskı kurarak, kırılğanlığı artırmaktadır. Ama şu an için tekelci burjuvazinin itirazının siyasal ifadesi olabilecek formasyonlar – CHP ve İyi Parti – gerici-faşist ittifak karşısında yetersiz kalmaktadırlar.

Egemen blok içerisindeki çelişkilerin ve çıkar çatışmalarının artması, otomatikman demokratikleşme süreçlerinin ve devrimci mücadelenin önünü açması anlamına gelmemektedir tabii ki. Aksine, koşulların daha da ağırlaşacağından, ırkçı-milliyetçi, faşist-şoven saldırıların yoğunlaşacağından, içeride ve dışarıda savaş koşulları yaşanacağından hareket etmek durumundayız. Köşeye sıkışmış olan rejim, bilhassa işçi sınıfına karşı en gerici yöntemleri, başta Kürt halkı ve Aleviler olmak üzere, tüm etnik, dinsel ve cinsel kimliklere karşı en şoven asimilasyon ve kimliksizleştirme saldırılarını kullanacak ve açık faşist diktatörlük inşasını hızlandıracaktır.

Bu gidişatı durdurmanın, egemen bloğun yaşadığı krizleri derinleştirmenin ve demokratikleşme yönünde bir zaman penceresinin açılmasını sağlamanın tek yolu, çok yönlü örgütlenme ve direnişten geçmektedir. Türkiye işçi sınıfının devrimci güçleri ve Kürt Özgürlük

Hareketi ortak mücadele hattını genişleterek, hangi siyasî tercihi kullandıklarına bakılmaksızın, ülkenin her köşesinde işçilerin, emekçilerin ve yoksulların içinde buldukları durumun farkına varmalarını ve bu koşullara isyan etmelerini sağlamakla mükelleftirler. Aynı şekilde sınıf güçlerinin dışında olan ve farklı tekil çıkarlar için direnç gösteren kimliklerin ve muhalif toplumsal grupların da bu ortak mücadele temelinde hareket geçmelerini kolaylaştıracak, cesaretlendirecek koşullar yaratılmalıdır. Nihâyetinde günümüz Türkiye'sinin koşulları, sınıf ve kimlik mücadelelerinin iç içe geçmiş olduklarını her gün yeniden kanıtlamaktadır.

Komünistler böylesi bir örgütlenme ve direniş stratejisinin tek bir yöntemi olmayacağından hareket ederler. Kürdistan ve Türkiye'deki koşullar, devrimci ve komünist kümelerin devrimci cephede bir araya gelip, ortak mücadeleyi örmelerini zorunlu kılmaktadır. Açık, yarı-açık ve konspiratif alanlarda, her türlü savaşım yöntemlerine uygun ve uzun soluklu bir mücadele, istisnasız tüm komünist kümelere gerekliliğini dayatmaktadır. Bu çerçevede, ezilen ve sömürülenlerin rejime karşı tepkilerini zor kullanma yöntemleriyle, direniş ve işgallerle dışa vurmaları, haklı hesap sorma ve özsavunma eylemleri, artık hiç bir şekilde yadırganmamalıdır.

Bununla birlikte, kısıtlı olsa da, parlamenter olanakların sonuna kadar kullanılması, gerektiğinde »Sine-î millet« tartışmasının geniş kesimleri içerecek biçimde örgütlenmesi, sivil itaatsizlik eylemleri, fabrikalarda ve mahallelerde, okullar ve üniversitelerde, yaşamın her alanında gündelik sorunların çözülmesine destek olacak, karşılıklı yurttaş yardımlaşmasını, üretim ve tüketim kooperatiflerinin oluşturulmasını, alternatif sağlık ve eğitim hizmetlerinin verilmesini sağlayacak meclis yapılanmalarına gidilmesi de yadsınmamalı, camisinden cem evi ve kilisesine, kentinden köyüne, fabrikasından AVM'si, bankası, sigortasına ve mahallesinden sokağına her yer mücadele alanına dönüşmelidir. Bu tür açık çalışmalar, Gezi Direnişinde olduğu gibi, özgürlük alanları olmalı, güven vermeli ve gereken yerlerde özsavunma güçlerinin koruması altına alınmalıdırlar. Her ne kadar küçük burjuvazinin, sol-liberal kesimlerin ve burjuva demokratlarının sınıfsal karakteri biliniyor olsa da, Saray'ın cephesine karşı en geniş demokratik muhalefet çevrelerini ve toplumsal katmanları kapsayan bir Halk Cephesi oluşturulmak zorundadır. Böylesi bir cephenin potansiyeli, gerek »Hayır« kampanyasında, gerekse de 24 Haziran seçimlerinde kendisini göstermiştir.

Türkiye işçi sınıfının devrimci güçleri ile Kürt Özgürlük Hareketinin ivedi görevleri, bu potansiyeli harekete geçirmektir. Çünkü devrimcilerden başka hiç kimse bunu yapmayacaktır. Faşizmi döktüğü kanda boğmak, elimizdedir. Yapmamız gereken ise, bunun koşullarını yaratacak basireti göstermektir!

Avrupa'da sağ neden güçleniyor?

11 Ağustos 2018

Avrupa'nın hemen her ülkesinde aşırı sağcı, ırkçı-faşist ve milliyetçi-şoven siyasi formasyonlar güçleniyor ve aynı zamanda geleneksel burjuva partilerinde de genel anlamda bir sağa kayış yaşanıyor. İtalya'da ırkçı-faşistler iktidar ortağı olurlarken, Almanya'da ırkçı-faşist AfD partisi kimi eyalette ikinci parti durumuna geliyor ve oy oranlarını mütemediyen artırmaya devam ediyor. Neden? Burjuva demokrasininin görece iyi işlediği refah coğrafyası Avrupa'da nasıl oluyor da bu partiler güçlenebiliyorlar?

Sermaye lehine çalışmalarıyla tanınan Bertelsmann vakfının 2017'de yaptırdığı bir ankette bazı ipuçlarını bulabiliriz: Ankete göre ülkesindeki genel gidişattan hoşnut olmayanların oranı İtalya'da yüzde 87, Fransa'da yüzde 64 ve Almanya'da yüzde 41. Batı Avrupa'daki yaşam standardı, dünyanın diğer bölgelerine nazaran bir hayli yüksek ve Avrupalıların çoğunluğunun maddi durumu gayet iyi. Buna rağmen Avrupalıların büyük bir çoğunluğu yaşam koşullarının gelecekte giderek daha kötüleşeceğine veya en azından daha iyi olmayacağına inanıyor.

Gerçekten de, tarihsel gelişmeye kabaca bakıldığında bile, bu duygularında haklı olduklarını görebiliriz: 1950-1970 yılları arasında hızlı bir şekilde yükselen yaşam standardı, 1980 ve özellikle 1990 sonrasında yerinde saymaya başladı ve şimdi gerileme tandansı gösteriyor. Reel ücretlerde artış olmazken (ki en güçlü ekonomiye sahip olan Almanya'da 25 yıldır reel ücret artışı olmadı), sosyal devlet giderek daha hızlı bir şekilde erozyona uğrattılıyor ve nüfusun, sayısı her yıl artan bir kesimi, yedek işgücü ordusuna dahi sokulmayacak şekilde, ekonomik, toplumsal, kültürel ve siyasal yaşamdan dışındalanıyor (Exclusion). Sadece insanlar değil, Yunanistan örneğinde olduğu gibi, bütün bir ülke bir kaç yıl içerisinde yoksullaşabiliyor.

Avrupalıların korkuyla izlediği bu gelişmeye karşın, ekonomide durgunluk ve kriz süreçleri birbirlerini takip ederken, zenginler daha zenginleşiyor, siyasi ve toplumsal »elitler« daha arsızlaşıyor ve burjuva parlamenter sisteminin »oy ver, değişsin« vaadi inandırıcılığını yitiriyor. Güvencesizliğin artması, bilhassa orta katmanların korkularını artırarak, refah şovenizminin yaygınlaşmasına yol açıyor. Sosyal devlet erozyonu ile reel ücretlerin gerileme tandansının, her alanda »rakip« olarak görülen göçmen ve mülteci sayılarının artışıyla birleşince, tüm hiddetli bakışlar daha zayıf olanlara yöneliyor. Kurumsal ırkçılık ve kapitalist sisteme içkin alt sınıflar arasındaki imtiyaz hiyerarşileri, haklı tepkilerin ve öfkenin sorunları yaratan asıl hedefe, yani sisteme değil, daha zayıf olanlara yönelmesine neden oluyor.

Kapitalizmin ve bilhassa neoliberal uygulamaların tüm meşruiyetini yitirmesine rağmen, kitleleri ırkçı-faşist formasyonların popülist söylemlerle hareket geçirmesini kolaylaştıran faktör ise, reformist solun kararlı bir devrimci duruş ve direniş gösterememesidir. Dahası, asıl sorunun egemen sistem olduğunu kitlelerin bilincine çıkartmak ve onları örgütlemeye çabalamak yerine, elitist ve halktan uzak bir tavır sergilemektedir. Dolayısıyla, »sistem« diyerek, sadece geleneksel partileri hedef alan ve sistemi stabilize etme işlevi olan ırkçı-faşist formasyonlar kitleleri etkileri altına alabiliyorlar. Görünen o ki, sol, olması gerektiği kadar radikal ve devrimci olmadıkça, bu gidişat değişmeyecek.

Paranoya ve »Allah'ın lütfu«

15 Ağustos 2018

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak hafta sonundaki hengameden sonra Pazartesi günü Alman Ekonomi Bakanlığından yapılan »Türk ekonomisinin istikrarlı olması bizim de çıkarımıza« açıklamasından »memnuniyet duyduğunu« belirtmiş. Bakan Albayrak Alman burjuva medyasında çıkan diğer haber ve yorumları okumamışa benziyor. Çünkü okusaydı, »Türk hükümetinin paranoyasından« bahseden ve Ankara'da ABD başkanının yaptırımlarını, asıl sorunların üstünü örtmeye yarayan bir »Allah'ın lütfu« olarak okunmasını eleştiren ekonomi yorumlarından pek hoşnut kalmazdı.

Almanya'nın Türkiye'nin içine düştüğü krizden kaygı duyması ve »Türk ekonomisinin istikrarını kendi çıkarlarıyla eşitlemesi« yeni bir şey değil. Nihâyetinde Türkiye'deki birikim krizi ve sonuçlarının yarattığı girdap, başta İspanya bankaları olmak üzere Avrupa bankalarını da etkilemeye başladı ve Türkiye krizi diğer eşik ülkelerini de zora sokacak. Eşik ülkelerinin benzeri krizlere girmesi orta vadede Almanya'nın da başını ağrıttacak. O nedenle Avrupa'daki burjuva ekonomistleri Türk hükümetinin »uluslararası piyasaların güvenini tekrar kazanmak için« gerekli (!) adımları atmak zorunda olduğu konusunda hem fikirler.

Bunun ötesinde, krizin sadece »papaz Brunson« meselesi olmadığı, yüksek enflasyon ve düşük faiz gerçeğinin rantların seviyesini düşürdüğünden, yabancı sermayenin Dolar bölgesine aktığını gayet iyi biliyorlar. Aynı şekilde uluslararası mali sermaye ile kavgaya tutuşan Türk hükümetinin kazanma şansının olmadığını ve Türkiye'nin Almanya'nın yardımına muhtaç kaldığını da.

Yapılan yorumlarda Türkiye'nin halihazırda, Dünya Bankası ve IMF'nin olası yardımlarını bloke eden ABD'nden yardım alamayacağı, zaten »Erdoğan'ın böylesi bir adımdan iç politik nedenlerden dolayı imtina edeceği« vurgulanıyor. IMF'nin yapacağı yardımlar (Yapısal Uyum Programı) Erdoğan'ın kabul edemeyeceği tedbirlerle bağlantılı olacak. Almanya, Türkiye'nin yardım için Rusya Federasyonu, Çin Halk Cumhuriyeti ve Katar'a da başvuramayacağı, en azından bu ülkelerin Türkiye'yi kurtaracak güçleri olmadığı görüşünde.

Bu durumda Türkiye'deki bazı ulusalcı akli evveller »ulusal güvenlik« gerekçesiyle hükümetin, aynı Venezuela'nın yaptığı gibi, para basabileceğini, sermaye trafiğini kontrol altına alabileceğini ve döviz bozdurma zorunluluğu getirebileceğini ileri sürebilirler. Ancak Türkiye'nin bunu yapabilmesi için ne gerekli altyapısı, ne de petrolü var. Geriye bir tek Almanya kalıyor. NATO üyeliği, AB Yakınlaşma Süreci, Gümrük Birliği ve en önemlisi Mülteci Antlaşması nedeniyle Alman emperyalizminin Türkiye'ye yardım etmeye hazır olacağından hareket edilebilir.

Kentleşme tandansı hızlanan Türkiye'nin genç ve tüketime hazır bir nüfusa sahip olması, borçlanmalarına rağmen Türk tekelleri ve bankalarının hâlen kâr yapıyor oluşları ve şişirilmiş sayılar temizlendikten sonra bile reel yüzde 3,5 – 4 arası olan büyüme, Türkiye'yi diğer eşik ülkelerinden daha çekici hâle getiriyor. Askerî-sınai kompleks ile son derece önemli olan jeostratejik konum da işin cabası. O açıdan, »Türkiye Erdoğan'dan ibaret değildir« diyen Alman sermayesi, temsilcisi olan Merkel hükümetini yardımların »cömert« olmaları konusunda ikna edebilecektir.

Böylesi bir »yardımın« faturasının kimin sırtına yükleneceğini ayrıca vurgulamaya gerek yok herhalde. »Yardımlar« Erdoğan'ın Eylül sonundaki Almanya ziyaretini bekleyebilecek mi, yoksa Almanya da IMF'yi mi devreye sokacak, onu göreceğiz, ama giderek derinleşen bu krizin yükleri ülkeyi ve daha da önemlisi ülke nüfusunun ezici çoğunluğunu daha da ezecek. Alman emperyalizmini kaygılandıran, ancak iştahını da kabartan işte bu gerçektir.

Emperyalizmden medet umanının sonu...

18 Ağustos 2018

Erdoğan'ın Eylül sonunda yapacağı Almanya ziyareti bir taraftan Alman kamuoyunu meşgul ederken, diğer taraftan da Almanya'daki Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimci-demokrat kesimleri harekete geçirdi. »Demokratik Güç Birliği« platformunun yaptığı açıklamaya göre, farklı kesimlerden insanlar 29 Eylül'de Berlin'de »Erdoğan not welcome« diyecekler. Protestolardaki eleştiri okları sadece Erdoğan'a değil, »kirli politikalara destek çıkan Batılı hükümetlere« de yönelik. Öyle ya, devrimciler Alman emperyalizminden medet umacak değiller...

Alman emperyalizminden medet umanlar Türkiye tekeli burjuvazisi ve gerici-faşist ittifaktır. Hoş, 150 yıllık »Alman-Türk silah kardeşliği« hâlâ sürüyor ve Alman egemenleri Türkiye'deki sınıfaşlarına her daim ve her alanda destek çıkmaya devam ediyorlar, ama gerek onlar için, gerekse de diğer emperyalist güçler için belirleyici olan kendi çıkarlarıdır. Hiç kuşkusuz, bu çıkarlar temelindeki »yardımlarının« bedelini de ödetirler.

Daha kısa bir süre öncesine kadar »ey Almanya...« diye başlayan cümleler ve »Nazi« benzetmelerinden sonra Merkel'in kapısının çalınması her ne kadar Alman burjuva medyasında alay konusu olsa da, Türkiye'nin döviz, borç ve ekonomi krizi altında ezilmesi, Alman sermayesinin işine pek gelmiyor. Merkel'in »Türkiye'nin istikrarı çıkarımızdır« biçiminde açıklaması boşuna değil. Krizin derinleşmesi dolaylı olarak Almanya'yı da etkileyecek.

Şöyle ki, öncelikle Türkiye'de Alman tekellerinin korunması gerekiyor. Ama asıl baş ağrısını Türk özel sektörünün AB'ne olan borçları yapıyor. Örneğin İspanya bankalarının Türkiye'deki toplam angajmanı 83 milyar Euro, ki bu 258 milyar Dolarlık borcun önemli bir kesimine eşit. Sadece İspanyol bankaları değil, diğer sektörler de bocalıyor, çünkü Türkiye İspanyol ürünleri için dördüncü büyük pazar. Hakeza Almanya, Fransa, Hollanda ve İngiltere bankaları da çeşitli biçimde yatırım ve kredilerle Türkiye'de aktifler. Yani krizin katlanılabilirlik sınırını aşmasının engellenmesi Almanya için önemli.

Aynı şekilde diğer eşik ülkeleri de etkileniyorlar. Örneğin Güney Afrika para birim Rand değer kaybetmeye başladı bile. Türkiye'deki krizin yaratacağı türbülanslar önce eşik ülkelerini, ardından AB üyelerini ve Euro Bölgesini vuracak. O nedenle Almanya'da »G7 grubu IMF ile birlikte ivedi yapısal uyum programı hazırlamalı« talepleri yükseltiyor.

Gerçi Eylül'e kadar neler olur belli değil, ama Alman hükümetinden gelen sinyaller Erdoğan'a bir biçimde IMF programının dayatılacağını gösteriyor. Görüldüğü kadarıyla gerici-faşist ittifak köşeye sıkıştırılmış durumda. Öyle, ama bedeli ödeyen hep yoksul halklar olur. Bu nedenle emperyalistlerin Türkiye egemenlerini köşe sıkıştırmasından da medet umamayız. Krizden ve bu sistemden kurtuluş, ancak ezilen ve sömürülen sınıfların eseri olursa gerçek olabilir. Son yıllardaki gelişmeler Türkiye'de küçümsenemeyecek bir toplumsal direnç potansiyelinin olduğunu gösterdi. Bu potansiyeli harekete geçirmek, Türkiye işçi sınıfının devrimci güçleri ile Kürt Özgürlük Hareketinin ivedi ve ortak görevi. Ancak bu görev, vitrini özeleştiriden köşe bucağın kaçan sol-liberallere bırakılarak kotarılamaz, devrimci çıkış yolu aranmadan üstesinden gelinemez. Bizden söylemesi...

Burjuvazinin kucuğına d6nen 68liler...

25 Ağustos 2018

Hazır Erdoğan'ın Almanya ziyareti ile ilgili yazılabileceklerin 6u yazılmışken, Mayıs ayında yapmak istediğimizi, 1968'in Almanya'daki 50. yıldı6n6m6 6zerine bir iki kelam etmeyi, şimdi yapalım. 1968 6đrenci hareketi Almanya'da uzun zamandır liberal ve demagojik bir okumayla ele alınıyor. Burjuva basını ve reformist sol 1968'i »Federal Cumhuriyetin başarı hik6yesinin bir par6ası« h6line getirerek, o g6nlerde g66l6 ve radikal bi6imde ifade edilen kapitalizm ve emperyalizm eleştirisini unutturmaya, Alman faşizminin vebalı kokusu sinmiş c6ppelerin 6zerindeki »bin yıllık tozları« silkelemek i6in sokakları canlandıran devrimci gen6lerin izlerini, egemen sisteme eklemelenmiş s6zde 68liler ile eşitleyerek, tarihten silmeye 6alışıyorlar.

Bu 6aba, bilhassa neoliberalizme ivme kazandıran 1998 se6imlerinden bu yana her fırsatta tekrarlanmaktadır. Alman devletininde »genlerine« işlemiş olan azgın antik6m6nizmin k6rs6ye 6ağırdığı şahitler hep aynı kişiler: 68'in »gen6 sosyalisti« Gerhard Schr6der ve deri ceketli Joseph Fischer! 1998'den beri tekrarlanan terane, »68'in 6đrenci liderleri, Federal Cumhuriyetin liderleri oldular« s6yleminden ibaret. Ve bu s6ylem »kapitalizmin kendisi ilerici d6zeltmeler yapabilmektedir« demagojisinin dayanağı. Burjuva basını bu 6er6evede 6zg6rl6k ve devrim m6cadelesini »gen6liğimizin romantik naifliği« diye nitelendirip, değersizleştiren Schr6der ve Fischer 6zerinden, 1970'lerden beri kariyer basamaklarını hızla tırmanan k66k burjuva z6ppeleri »6zg6rl6k6 ve 6ağdaş Almanya'nın kurulmasına katkı sağlayan isimler« diye pazarlamaktadır.

Schr6der ve Fischer gibi g6ya »devrimci kadrolarında« egemen bloka entegre edilmelerinden sonra yaptıkları hafızalarda olsa gerek. 6nemli ikisini anımsatalım: 1945 sonrasında muhafazak6rlarında dahi dokunamadığı savaş tabusunu yıkararak, Yugoslavya'yı par6alayan NATO savaşına katılmak ve on yıllarca verilen 6etin m6cadelelerle elde edilmiş sosyal devlet kazanımlarında sermaye yanlısı »Ajanda 2010« politikalarıyla yok ederek, en saldırgan neoliberal d6n6ř6m adımlarında atmak! Kariyer a6ısından Schr6der ve Fischer'in 6ok başarılı oldukları su g6t6rmez ger6ek: ikisi de devlet g6revlerinde biriktirdikleri bilgi ve ilişkileri şevkle sermayenin hizmetine sunuyorlar.

İlgin6tir, Almanya'daki 6nde gelen 68lilerin yaşam hik6yelerine baktığımızda, burjuvazinin kucacına koşarak d6nenlerin istisnasız sol-op6rt6nist yapıardan gelenler olduklarını g6rmekteyiz. 1968'de s6zel radikalizmleri emsalsiz olan bu »otoritarizm ve elitizm karşıtları«, kısa zaman i6erisinde yıkacaklarını (!) iddia ettikleri emperyalist devletin hizmetine girdiler ve o zamandır antik6m6nist zehirlerini y6ksek sevilerden kusmaya devam etmekteiler.

1968'in Almanya devrimci kuşağını genellemeye tutmak doğru değil elbette. Gen6liklerindeki devrimci heyecanı h6l6 yitirmemiş onlarca »gen6 kalan« devrimcininde isimlerini sayabiliriz. Ancak Schr6der ile Fischer veya Daniel Cohn-Bendit ile bug6n Baden-W6rttemberg başbakanı olan Winfried Kretschmann gibi sembolleşmiş isimlerin, belki naif ve hayalperest, ama her hal6k6rda 6zg6rl6k6, kurtuluş6u, enternasyonalist ve devrimci 1968'in mezar kazıcıları olarak g6rev yapmaya devam ettiklerini s6ylememek i6in tek bir neden yok.

Emperyalist ticaret savaşı ve Multilateralizm

29 Ağustos 2018

Trump'ın ABD başkanı seçilmesi ve 2017 Ocak'ında göreve başlamasından bu yana emperyalist güçler arasındaki çelişkiler derinleşiyor. Özellikle Alman emperyalizmi, »Avrupacıların« Federal Hükümette ağırlık kazanmalarıyla, Trump'ın politik adımlarından mustarip olan diğer Batılı ülkeleri ABD'ne karşı yanına çekme çabalarına ivme kazandırdı. Her ne kadar Şansölye Merkel ön planda durmasa da, ABD ile »balanslı partnerliği güvence altına almak için, bir Çok Tarafılık İttifakına ihtiyacımız var« diyerek atağa geçen Dışişleri Bakanı Maas'ı desteklediğini vurguluyor.

Maas'ın görevdeki selefi ve Maas gibi »Avrupacı« sermaye fraksiyonlarına yakın duran Sigmar Gabriel de geçen Haziran ayında »emperyal esneme fazlalığı« gösterdiğini söylediği ABD'nin »siyasî ve iktisadî öncü rolünü korumak için diğer Batılı ülkeleri ekonomik açıdan zayıflatmaya çalışıyor« suçlamasını yapmıştı. Geçen Temmuz ayında Japonya ve Güney Kore'yi ziyaret eden Maas, en son Pazar günü Kanadalı meslektaşı Freeland ile Berlin'de bir araya geldi. Görüşme sonrasında verdiği demecinde, kurulması planlanan »Çok Tarafılık İttifakına« Güney Kore, Japonya ve Kanada'nın yanı sıra Meksika, muhtemelen de Arjantin, Avustralya ve Güney Afrika'nın katılacağını açıkladı.

Almanya'nın bu girişiminin ardında Trump yönetiminin çelik ve alüminyum ithalatı için yürürlüğe soktuğu gümrük cezaları ve otomobil ithalatı için düşündüğü yüksek gümrük vergileri duruyor. Sahiden de Berlin'in ilişkiye geçtiği ve AB üzerinden oluşturulması planlanan ittifaka sokulması düşünülen ülkeler istisnasız bu uygulamalardan olumsuz etkilenmektedirler. Kanada ve ABD arasında NAFTA tartışmaları sürer ve Japonya »Transpasifik Serbest Ticaret Antlaşması« TPP'nin feshedilmesiyle sorunlar yaşarken, başta Almanya olmak üzere önde gelen AB ülkeleri ABD'nin Rusya ve İran'a yönelik yaptırımları nedeniyle ciddi zararlarla karşı karşıyalar. Trump yönetimi bir yandan Çin Halk Cumhuriyeti'ne, diğer yandan Rusya Federasyonu'na vururken, diğer yandan AB'nin patronu Almanya'yı da zayıflatmaya çalışıyor. İran yaptırımları Alman tekellerinin Ortadoğu'ya yayılma perspektiflerine sınırlama getirirken, Rusya Federasyonu'na ve Çin Halk Cumhuriyeti'ne yönelik yaptırımlar Almanya'nın geleneksel »Doğuya yayılma« politikasını sekteye uğrattırıyor.

ABD'nin gerek Çin Halk Cumhuriyeti'ne, gerekse de Rusya Federasyonu'na yönelik girişimleri Berlin'de »ABD'nin Almanya'ya yönelik dolaylı yaptırım çabaları« olarak okunuyor. Berlin aynı şekilde Trump'ın Türkiye'ye karşı geliştirdiği tavrı da eleştiriyor. Aslına bakılırsa Alman ekonomisinin atar damarları olan enerji, makina, silah ve otomotiv sanayii ile yüksek teknoloji ürünleri ve hammaddelere ulaşım konusunda yaşamsal önem taşıyan bu üç ülkeye yönelik ABD yaptırımları, Alman tekellerini dolaylı değil, doğrudan olumsuz etkiliyor. Maas bu nedenle ABD'nin farklı ülkelerle yaptığı ikili ticaret antlaşmalarının »AB'ni« (Almanya'yı kastediyor) »serbest dünya ticaretinden dışlama aracı« olduğunu söylüyor, ki AB'nin merkezi kararlarına giderek daha az uyan Polonya ve Macaristan örnekleri ABD'nin AB üyeleri arasına »nifak soktuğunu« gösteriyor.

Alman emperyalizmi, ABD otomotiv sektörünün »biz de zarar görebiliriz« itirazları nedeniyle Trump'ın tekrar çekmeceye soktuğu otomotiv ithalatı gümrüklerinden şimdilik kurtuldu. Ancak AB Komisyonunun yardımıyla AB'ndeki tekellere »ABD'nin İran boykotuna uymayı yasaklama« girişimi boşa çıktı. Çünkü AB tekelleri İran ile olası ticareti, hâlen ABD ile sürmekte olan milyarlarca Dolarlık ticarete yeğlemek istemiyorlar. Berlin bunun yanı sıra Trump yönetiminin, Rusya ile »Nord Stream 2« boru hattını inşa eden ve BASF tekeline ait olan Wintershall'e karşı yaptırım getirmesinden de çekiniyor. O açıdan, Trump'ın saldırgan korumacı politikalarından en fazla Alman tekellerinin zarar gördüğünü tespit edebiliriz.

Alman emperyalizminin derdi elbette sadece ABD'nin yaptırımları ve korumacı iktisat politikaları değil. Asıl stratejik hedef hâlâ AB çatısı altında emperyalist-kapitalist dünya düzeninin yönlendirici gücü olmak ve deniz aşırı piyasalar ile hammadde kaynaklarına engelsiz ulaşmak. Bu stratejik hedef, Türkiye'nin devamla Almanya'nın yanında kalmasını zorunlu kılıyor. 1915'de Rayh şansölyesi Theobald von Bethmann Hollweg, »Önemli olan Türkiye'yi savaşın sonuna kadar yanımızda tutmaktır, bu uğurda Ermeniler mahvediliyor olsalar da« demişti. Bugünkü Alman egemenlerinin emperyalist ticaret savaşında benzer bir söyleme tutunduklarını, Almanya'daki Kürt kurumlarına ve aktivistlerine yönelik politikalarında görüyoruz.

Marx, Chemnitz ve faşizm

1 Eylül 2018

1989-1990 karşı devrimine dek »Karl-Marx-Stadt« adını taşıyan Chemnitz kenti bugünlerde (yeniden) ırkçı-faşist saldırılar nedeniyle Alman burjuva basınının manşetlerinden düşüyor. Koca Karl Marx heykeli önünde toplanmış ırkçı ve faşist güruhun fotoğrafı, şimdiden bir sembole dönüştü. Eğer karşı devrimin tarihsel bir görseline ihtiyaç olsa idi, Chemnitz'deki o fotoğraftan daha iyisi düşünülemezdi.

Ancak Chemnitz olayları ve bilhassa o fotoğraf daha fazlasına işaret ediyor. En başta Alman burjuvazisinin asla düşmanını unutmadığına! Savaş sonrasında Alman faşizminin askeri ve sivil bürokrasisini entegre ederek kurulan Almanya Federal Cumhuriyeti devleti ve egemen sınıfları için, Alman topraklarındaki ilk antifaşist devlet olan ve bir sosyalizm deneyini gerçekleştiren Demokratik Almanya Cumhuriyeti büyük bir nefret objesi olmuştur. Alman tekelci burjuvazisinin faşizmi »Nasyonal Sosyalizm« tanımıyla muğlaklaştırma ve asıl hedef olarak sosyalizmi diskredite etme çabaları, şimdi »Almanya'da faşizm yoktu, antifaşist devlet de olmadı« doktrinine dönüşmüş durumda.

Bu doktrin temelinde kamuoyu görüşü hâline getirilmeye çalışılan demagoji ise, »Doğu eyaletlerindeki ırkçı yaklaşımların asıl kaynağı 1990'a kadar süren sosyalizm uygulamalarıdır« söylemidir. Almanya'da her yıl kayda geçen on binlerce ırkçı-faşist saldırının ezici çoğunluğunun Batı eyaletlerinde gerçekleşmesine rağmen bu söylem göçmenler arasında bile yaygın kabul görmektedir. Bu ön kabul, Saksonya eyaletinde ırkçı-faşist ideolojinin toplum içerisinde kökleştirilmesi için bizzat Alman devletinin bilinçli çabalarıyla bir model yapı oluşturulduğu gerçeğinin görünmesini engellemektedir.

Devletin çabalarının en önemli kanıtı, Saksonya polis teşkilatı ile istihbaratının saldırılar karşısında geliştirdiği tavidir. Faşist terör örgütü NSU'nun Saksonya'da istihbarat güçlerinin yardımıyla yıllarca yakalanmadan faaliyet göstermesi, polis ve istihbarat personelinin »Pegida« gibi ırkçı-faşist hareketlerin yönetiminde yer alması, eyalet savcı ve hakimlerinin faşist saldırganlara »heyecanlı vatanperver gençler« müsamahasını göstermeleri, bu tavrın örnekleridir. G20 zirvesini protesto edenlere veya YPG bayrağını taşıyanlara karşı uygulanan polis şiddetinin yüzde biri dahi faşistlere uygulansaydı, ırkçı-faşist güruh engellenebilirdi.

Nihâyetinde Chemnitz olayları, burjuva demokrasisinin (!) işleyişindeki bir aksaklık veya »Almanya'nın itibarını zedeleyen hatalı davranışlar« değildir. İstisnasız tüm ırkçı-faşist saldırılar ve hareketler, yasalar ve yönetmeliklerle kökleşmiş olan kurumsal ırkçılığın, bilinçli devlet politikalarının ve tekelci burjuvazi lehine olan tedbirlere toplumsal rıza alma çabalarının, yani kısacası kapitalist sömürü sisteminin sonuçlarıdır. Faşizm, kapitalizm ve burjuvazinin öz evladıdır. Burjuva basını ve politikacılarının timsah gözyaşlarıyla ırkçı-faşist gösterileri telin eden açıklamaları, bu basit gerçeklerin üstünü örtme çabalarıdır.

Max Horkheimer'in faşizmi muğlaklaştırmak isteyenlere 1939'da verdiği »kapitalizm üzerine konuşmak istemeyen, faşizmden de bahsetmemeli« yanıtı bugün hâlâ geçerlidir.

Chemnitz ve Alman burjuvazisi

5 Eylül 2018

Almanya'da burjuva basını dendiğinde ilk akla gelen Frankfurter Allgemeine Zeitung'dur. Kısaca FAZ olarak anılan ve Alman tekelci burjuvazisinin »amiral gemisi« sayılan gazete, sermayenin ve sermaye devletinin neler düşündüğü ve neleri yapmak istediği konusunda her zaman belirli ipuçları vermektedir. O açıdan kapitalizm ve emperyalizm eleştirisinde bulunanlar için FAZ vazgeçilmez bir kaynaktır.

Gazetenin Pazartesi sayısı, burjuva toplumlarında kamuoyu görüşünün nasıl manipüle edildiğini ve gündemin nasıl rafine bir demagojiyle yönlendirildiğini gösteren iyi bir örnek teşkil ediyor. İlgili okur bu hafta sonunda, 1989 karşı devrimine dek »Karl-Marx-Şehri« adını taşıyan Chemnitz kentindeki ırkçı-faşist güruhun saldırılardan haberdar olmuştur. İşte FAZ bu saldırıları meşum bir biçimde muğlaklaştırıp, hedef şaşırtarak sayfalarına taşımakta, muhtemelen de önümüzdeki günlerde kamuoyu tartışmalarını etkileyecek demagojik bir çerçeveyi hazırlamaktadır.

FAZ, daha önceleri faşist terör örgütü NSU davasında olduğu gibi, bu sefer de ırkçı-faşist saldırganlığı »kaygılı bireylerin mülteci akını karşısındaki çaresizliği« söylemiyle basitleştirmeye çalışıyor. Pazartesi sayısında gerek baş yorumunda, gerekse de haber formatında bilinçli bir biçimde »sağcı popülizmine karşı aşırı sol şiddet« teması işlenmekte, »hukuk devleti aşırılarına karşı korunmalıdır« söylemi ön plana çıkartılarak, antifaşistler hedef tahtasına oturtulmaktadır.

Sayfa mizanpajına baktığımızda, ırkçı-faşist güruhu »aralarına bazı sağcı militanlar karışmış kaygılı topluluk« olarak gösteren haberler yer alırken, baş yorumunda Demokratik Almanya Cumhuriyeti'ndeki sosyalizm denemesinin »sorumluluğundan« dem vurulduğunu, istihbarat teşkilatının »aşırı solcuları daha yoğun gözlem altına aldı« haberinin verildiğini ve üçüncü sayfanın bütünüyle »militan ve şiddet yatkın solculara« ayrıldığı görmekteyiz.

Üçüncü sayfada »militanlar« diye lanse edilenler, Hambach Ormanını yıkımdan korumak için ormana kamp yapmış olan çevre koruma aktivistlerinden başkaları değil. Aktivistlerin »Ormanı korumak için direniş« sloganını kullanmaları ve kapitalizmi eleştirmeleri, onların »şiddete yatkın militanlar« diye kriminalize edilmelerine yetmekte.

FAZ'ın yayın politikası, 1949'dan bugüne dek Federal Alman burjuva basını için semptomatiktir. Aynı zamanda Alman emperyalizminin devlet politikalarının en önemli propagandif ayağıdır. Geçen Cumartesi Avrupa'daki Yeni Özgür Politika gazetesinde yayımlanan köşe yazımızda Alman devletinin bilinçli bir çabayla ırkçı-faşist ideolojinin toplum içerisinde kök salması için Saksonya eyaletinde model bir yapı oluşturduğunu belirtmiş ve aşağıdaki cümlelerle yazıyı bitirmiştik. Değişen bir şey olmadığından, müsaadenizle son paragrafı olduğu gibi alıntılıyoruz:

»Nihâyetinde Chemnitz olayları, burjuva demokrasisinin (!) işleyişindeki bir aksaklık veya "Almanya'nın itibarını zedeleyen hatalı davranışlar" değildir. İstisnasız tüm ırkçı-faşist saldırılar ve hareketler, yasalar ve yönetmeliklerle kökleşmiş olan kurumsal ırkçılığın, bilinçli devlet politikalarının ve tekelci burjuvazi lehine olan tedbirlere toplumsal rıza alma çabalarının, yani kısacası kapitalist sömürü sisteminin sonuçlarıdır. Faşizm, kapitalizm ve burjuvazinin öz evladıdır. Burjuva basını ve politikacılarının timsah gözyaşlarıyla ırkçı-faşist gösterileri telin eden açıklamaları, bu basit gerçeklerin üstünü örtme çabalarıdır.

Max Horkheimer'in faşizmi muğlaklaştırmak isteyenlere 1939'da verdiği "kapitalizm üzerine konuşmak istemeyen, faşizmden de bahsetmemelidir" yanıtı bugün hâlâ geçerlidir.«

»Ayağa kalk«, ama ne için?

8 Eylül 2018

Gelişmiş kapitalist ülkelerde, bilhassa Almanya gibi refahı görece yaygın burjuva toplumlarında kolektif hakların ortak savunusu yerine, refah şoveni ve toplumun en zayıflarını dışlamaya yönelik hareketler daha sık görünür oldu. O açıdan kendisini »daha fazla sosyal adalet, barışçıl dış politika ve çevrenin korunmasına« adayan bir hareketin oluşması, ilk bakışta olumlu bir gelişme olarak değerlendirilebilir. Bir de şu »amalar« olmasa...

Vitrininde Sol Parti Federal Meclis Grubu Başkanı Sarah Wagenknecht'in olduğu, arka planda ise Oskar Lafontaine'nin durduğu »Ayağa kalk!« girişimi bu hafta basına tanıtıldı. Wagenknecht, girişime şimdiye kadar yüz bin insanın destek çıktığını söylüyor. Sol Parti'nin yaklaşık 60 bin üyesi olduğu düşünülürse, yüz bin sayısı müthiş bir rakam olarak görülebilir. Tabii sanal olmasaydı. Milyonlarca seçmenin oyunu vermesini sağlayan 60 bin reel parti üyesi karşısında, henüz programı bile açıklanmamış bir harekete internette yüz bin kişinin destek vermesi, ne denli anlamlı olabilir ki?

Başında Wagenknecht olması nedeniyle »yeni sol hareket« olarak nitelendirilen »Ayağa kalk!« girişiminin kısa zamanda burjuva basınının ve internetten destek çıkanların ilgisini kazanmasının ardında ne yatıyor? İşte işin asıl püf noktası bu soruda yatmaktadır. Bizce belirleyici olan »Ayağa kalk!« girişiminin »solcular« tarafından yukarıdan kurulması değil, mülteci politikasında gerici bir pozisyonu savunuyor olması ve Ren kapitalizminin sosyal devlet imtiyazlarının ulusalcı-korumacı politikalarla yeniden sağlanabileceği illüzyonunu yansıtmadır. Reformist solun sağında durarak, bölücü etkide bulunması da işin cabasıdır.

Aylar süren ön çalışmanın ardından yapılan resmi tanıtıma ırkçı-faşist AfD başkanı Gauland'ın övgü düzmesi bir trajedi olmakla birlikte, »Ayağa kalk!« girişiminin asıl motivasyonunun popülizm dalgasından faydalanma amacı olduğuna işaret ediyor. Zaten Lafontaine uzun zamandır Fransa ve İtalya'da sol popülist hareketlerin seçim başarılarına atıfta bulunarak, Sol Parti'nin de benzer adımlar atması gerektiğini savunuyordu.

Ancak girişimin vitrine yerleştirdiği diğer isme, yani Yeşiller üyesi Ludger Volmer'e baktığımızda, »Ayağa kalk!« popülizminin pek »sol« olamayacağını tahmin edebiliriz. Dışişleri Bakanı Fischerin müsteşarı olarak görev yapan Volmer, Alman ordusunun başta Yugoslavya saldırısı ve Afganistan işgali olmak üzere, emperyalist müdahale savaşlarına katılmasını hararetle savunmuştu. Aynı şekilde Yeşillerin, bugün sağ ve sol popülistlerin eleştirdiği koşulları yaratan neoliberal »Ajanda 2010« politikasını desteklemelerini sağlayan şahinlerdendi. Bir zamanların »Komünist Platform« sözcüsü ve bugün »misafirliğini kötüye kullanan, misafirlik hakkını kaybeder« diyen Wagenknecht ile apoletli müsteşarlıktan »solcu girişimciye« dönüşen Volmer gibilerinin aynı noktaya gelmeleri, pek hayra alamet değil.

Lafontaine her zaman »kapitalizmin sivrilikleri törpülenmeli« der ve parti içi demokrasiyi »engelleyici faktör« olarak görürdü. Lafontaine değişmedi, o açıdan tutarlı sayılabilir. Ama değişmeyen başka bir gerçek daha var: o da, »sol« popülizmin nihâyetinde sağa yarıyor ve salt seçim başarılarıyla sefaleti yaratan koşulların ortadan kaldıramıyor olmasıdır.

»Örtüşen stratejik çıkarlar«

12 Eylül 2018

Alman Dışişleri Bakanı Heiko Maas'ın geçen hafta gerçekleştirdiği Türkiye ziyaretinin ardından Almanya'daki hükümete yakın düşünce kuruluşları hararetli bir kamuoyu çalışmasına başladılar. Şansöyenin bütçesinden finanse edilen ve devlet aklını temsil eden »Bilim ve Siyaset Vakfı« (SWP) bu çalışmaların yön tayin edici önderi olarak, kamuoyu kampanyasının çizgisini şimdiden belirledi: »Türkiye'nin NATO'dan kopup, Rusya Federasyonunun yanında yer alması, Almanya için dramatik jeostratejik geri adımlar anlamına gelir ve küresel güç dengelerini tehlikeye sokar«.

Görüldüğü kadarıyla Alman emperyalizmi Türkiye ile (yeniden) yoğunlaştırılacak ilişkiler üzerinden yürüteceği politikalar için iç kamuoyunu hazırlamak istiyor. Türkiye'ye, bilhassa Cumhurbaşkanı Erdoğan'a belirli bir ihtiyatla yaklaşan Alman kamuoyuna sunulan »tehdit senaryosu« ilk bakışta gerçek resimmiş gibi algılanabilir. Düşünce kuruluşları böylesi bir algının altını doldurabilmek için, başta ABD-Türkiye gerilimi olmak üzere, farklı bazı gerçek çelişkileri ispat olarak sunuyorlar. Örneğin SWP'nin Türkiye uzmanı Günter Seufert, »1990'lardan bu yana Ortadoğu politikaları konusunda Batı ve Türkiye arasında ciddi farkların biriktiğini ve bunların sert çelişkilere yol açtığını« ileri sürüyor. Ve ekliyor: »Ankara'nın NATO'ya alınmasının gerekçesi olan cephe ülke gerçeği, 1990'dan bu yana ortadan kalkmıştır«.

Emperyalist güçler ve işbirlikçi ülke yönetimleri arasında her zaman ilişkilerin çelişkisiz yürümediği biliniyor. Hatta kimi zaman, konjonktürel koşullar elverdiğinde, işbirlikçi ülke yönetimlerinin askerî ve ekonomik açıdan kendilerinden çok daha güçlü emperyalist güçlerden taviz koparabildikleri de bir gerçektir. Bu tavizlerin en yakın örneği, AB'nin »mülteci krizi« vesilesiyle Ankara'ya milyarlık yardımların yanı sıra, Türkiye'nin Ortadoğu politikalarına çıktığı destektir. Nihâyetinde emperyalist-kapitalist dünya düzeninde çelişkisiz yürüten hiç bir ilişki söz konusu değildir. Ancak tüm bu gerçekler, emperyalist güçler ile işbirlikçi ülke yönetimleri arasındaki ilişkilerin derinliğini değiştirmemektedir. Nitekim Almanya her fırsatta, »stratejik çıkarlarının Türkiye ile örtüştüğünü« vurgulamaktadır.

Ankara'nın da farklı opsiyonları kamuoyunun gözüne sokarak masaya yatırdığını biliyoruz. Kaldı ki, Türk hükümetlerinin stratejik partnerlerine isteklerini dayatmak için kimi zaman »Rusya ve İran Kartını« oynaması, 1920'lerden bu yana bir devlet geleneğidir. Ancak bu, »Avrasyacı« hayalperestlerin, ki askerî ve sivil bürokrasi içerisinde mevzi kazanmış olsalar dahi, »Türkiye yüzünü Doğuya dönsün« hülyalarını gerçek kılmaz. Çünkü Türkiye'nin Batı ile olan ilişkilerinin derinliğini belirleyen faktörler öyle istenildiği gibi değiştirilemez.

Bu faktörlerin başında iktisadî ilişkiler gelmektedir. Türkiye ekonomisi, en ücra köydeki tamir atölyesinden en büyük ihracatçı tekele kadar, göbeğinden Batıdan ithal edilen ürünlere bağımlıdır. Aynı şekilde Türkiye ihracatının en büyük bölümü Batıya yapılmaktadır. Toplumsal tüketim alışkanlıkları, ülke çapındaki üretim, askerî-sınai kompleks birileri istiyor diye kökten değişime uğratılamazlar.

Almanya'daki uzmanlar bu gerçekleri biliyorlar elbette, ancak iç kamuoyunun Türkiye'ye yönelik »yardımların« artırılmasına hazırlanması gerekmektedir. Maas Türkiye'den dönerken Alman basınına verdiği demeçte »Alman şirketlerinden Türkiye'deki yatırımlarını genişletmelerini istiyoruz« diyordu. Aynı günlerde ise Almanya'da yapılacak olan bir Kürt festivali yasaklandı. Maas Pazartesi günü ise, »İdlib'te gaz saldırısı olursa, Alman ordusu devreye girebilir« dedi. Bunlar geleneksel mekanizmanın tıkr tıkr işlediğini gösteriyor – tabii, görmek isteyene.

İdlib için misilleme mi?

15 Eylül 2018

Hafta başında bir HDP heyetiyle Almanya'da görüşmeler gerçekleştiren eş başkan Sezai Temelli'nin bu bağlamda yaptığı açıklamalardaki bazı başlıklar dikkatimizi çekti – aslında tuhafımıza gitti de diyebiliriz. Yanlış anlaşılmasın, sırf yergi olsun diye yazmıyoruz. Elbette HDP bileşenleri olarak her konuda aynı düşünecek değiliz. Ancak eleştiri-özeleştiri mekanizmasının da devre dışı kalması doğru olmayacaktır. Anlatmak istediklerimizi bir cümle ile örneklelim: Sezai yoldaşımız, yapılacak olan Merkel-Erdoğan görüşmesinin »sadece ekonomik temelde olacağını tahmin ettiklerini« söyledi ve »görüşmenin demokrasi ve insan hakları temelinde gerçekleşmesini talep« etti.

Sezai başkan tahmininde fena yanılıyor. Görüşmelerde kullanılan diplomatik dile bir itirazımız yok şüphesiz, ama diplomasi de salt hoş laflarla yürütülmüyor, nitekim arka plan bilgisinden yoksun diplomasi boş laftan ibaret kalır. Alman Dışişleri Bakanı Maas'ın son Türkiye ziyareti ve Erdoğan'ın yapacağı Almanya ziyareti çerçevesinde Berlin kulislerinde yürütülen tartışmalar, asıl meselenin ekonomiden çok daha farklı olduğuna işaret ediyor. Türkiye'deki ekonomik kriz işin sadece eşantyonu.

Alman emperyalizmi uzun vadeli stratejik hedefleri temelinde Suriye savaşına katılmaya hazırlanıyor ve buna toplumsal rıza üretmek için iç kamuoyunu Türkiye bağlamında olgunlaştırmaya çalışıyor. HDP heyetinin, Merkel'in her fırsatta »stratejik çıkarlarımız Türkiye ile örtüşmektedir« dediği Almanya'ya geldiği günlerde Alman burjuva basını Federal Savunma Bakanlığının hummalı bir çalışma içinde olduğunu bildiriyordu. Bakanlık, haberlere göre, Suriye ordusunun eli kulağındaki İdlib saldırısında zehirli gaz kullanması durumunda, »ABD, Britanya ve Fransa ile birlikte misilleme eylemlerine katılmasını« araştırıyor ve »en azından« Federal Ordunun Ürdün'de konuşlandığı Tornado savaş jetlerini kullanma opsiyonu üzerinde duruyor.

Federal Meclis Dışişleri Komisyonu başkanı CDU'lu Norbert Röttgen, »Almanya esas itibarıyla böylesi operasyona istekli olmalıdır, meclis onayını misilleme eylemlerinden sonra da verebilir« diyerek, açıkça anayasanın çiğnenmesini isterken, FDP ve Yeşiller sözcüleri olası saldırıların demagojik söylemini çoktan kurgulamışlardı bile: »İdlib'teki insanları korumak için tüm opsiyonlar gözden geçirilmelidir«. Koalisyon ortağı SPD henüz pek taraftar değilmiş gibi görüntü veriyor olsa da, SPD'li bir Dışişleri Bakanına karşı pozisyon alması beklenmemelidir. O açıdan Federal Mecliste Almanya'nın Suriye savaşına aktif katılmasına Sol Parti haricinde karşı çıkan olmayacak gibi görünüyor.

Türkiye'deki gerici-faşist ittifakın Suriye politikalarına desteğe denk düşen ve Almanya anayasasına olduğu kadar, BM Şartına da aykırı olan böylesi »misilleme eylemlerine« aktif katılımın planlandığı bir ortamda Türkiye'nin tek gerçek muhalefetinin temsilcisi olarak Almanya'ya gelip, salt »ekonomik temeller« tahmininde bulunup, Alman emperyalizminden Erdoğan ile »demokrasi ve insan hakları temelinde görüşmesini« talep ederseniz, boşa kürek çekmiş olursunuz. Devrimci-demokratik güçler gerektiğinde iblis ile de dans etmelidirler, ama kiminle dans ettiklerinin bilincinde oldukları sürece. Hatırlamada fayda var...

Savaşlar yalanla başlar

19 Eylül 2018

Kadim tarih taniktir: her savaş, her çatışma ve ihtilaf bir yalanla başlamıştır. Muharebe meydanları, egemen sınıfın yalanlarıyla galeyana gelen, marşlar ve çiçekler, şatafatlı törenlerle savaşa gönderilen, çoğunluğu ezilen ve sömürülen sınıflardan genç insanların kemikleriyle doludur hâlâ. Çoktan çürümüş cesetleri bile işe yaramaktadır: »Kahramanlık türküsü« yalanlarının nesnesi olarak! Zihinlerini esir alan milliyetçilik vebası, emeğinden başka satacak hiç bir şeyi olmayan genç kitleleri katil sürüsüne dönüştürmüştür. Kurt Tucholsky 1931'de »Cinayet mi dedim? Tabii ki cinayet. Askerler katildir« diye boşuna yazmıyordu.

»Bebekten cani yaratan« yalanları kanıtlamak için tarihte fazla geriye, geçen yüzyıllara gitmeye gerek yok. Yakın tarihe bakmak yeterlidir: NATO'nun Yugoslavya'ya yönelik saldırı savaşına katılmak isteyen Alman egemenleri, hem de sosyal demokratların ve pasifist (!) Yeşillerin ağzından, »yeni Auschwitz« söylemine sarılmıştı. Daha NATO bombardımanlarının dumanları dağılmadan bu söylemin koca bir yalan olduğu ortaya çıkmıştı. Ama olsun, ne de olsa 1990'a kadar sistem alternatifine cephe ülke olunması nedeniyle savaşlara doğrudan katılmayan Alman sermayesinin kana olan susuzluğu bir nebze giderilmişti.

ABD emperyalizmi 11 Eylül saldırılarını gerekçe göstererek 2001'de Afganistan savaşı ve işgalini başlattığında, gene yalana başvuruyordu. 11 Eylül saldırılarının asıl sorumluları Suudi Arabistan'dayken, zamanında CIA tarafından eğitilen, finanse edilen ve silahlandırılan Taliban çeteleri baş düşman ilân edilmiş, »teröre karşı topyekun savaş« yalanıyla emperyalist müdahale savaşlarına yeni bir ivme katılmıştı.

Daha sonra Irak'a saldırılmadan önce kitle imha silahları yalanı yaygınlaştırılmış, BM Güvenlik Konseyinde dünya kamuoyunun gözüne baka baka söylenen yalanlarla, BM Şartına aykırı savaş ve işgal harekâtı başlatılmıştı. Aynı şekilde Fransa öncülüğünde NATO üyelerinden oluşan bir koalisyon Libya'da islamist çetelerin hava kuvvetleri sıfatıyla bombardımanlara başlamadan önce de kitle imha silahları yalanlarına başvurulmuştu. Yalanlar önce gerçeği, hemen ardından on binlerce insanı katletmişti. Demek ki »yalandan ölen mi var« deyişinin kendisi yalan...

Bugün ise yeni (aslında her zamanki) yalanlar üretilerek savaşın makina dairesi daha da ısıtılmaya çalışılıyor. Bunların başında Rusya Federasyonu'nun Doğu Avrupa ve Ortadoğu'da tehdit oluşturduğu yalanı geliyor. Hoş, Putin Rusya'sı da »sütten çıkmış ak kaşık« değil nihâyetinde, ancak Putin hükümetinin »hükümranlık hakları korunmalı« ve »askerî şiddet kullanımı için BM Güvenlik Konseyi onay vermeli« talepleri, emperyalist saldırganlık için önemli bir engel teşkil ediyor. Ayrıca Rusya Federasyonu'nun Esad rejimine destek vermesi ve NATO'nun »Rusya'yı NATO üyesi ülkelerle kuşatma« projesini boşa çıkarması da işin cabası.

Tüm bu çetrefilli koşullar altında, küresel düzen gücü olmayı hedefleyen Alman emperyalizmi oyuna doğrudan katılmaya çalışıyor ve »Suriye hükümeti İdlib'de zehirli gaz kullanacak« yalanı bizzat, artık fiilen savaş bakanı hâline gelmiş olan Federal Savunma Bakanı von der Leyen tarafından dolaşıma sokuluyor. Rafine bir demagojik kampanya ile, »Federal Ordu Suriye'de misilleme eylemlerine katılmalıdır« söylemi egemen kamuoyu görüşü hâline getirilmeye çalışılıyor, ki Erdoğan'ın yakında yapacağı Almanya ziyaretinin asıl konusu İdlib olacak. Bu açıdan Almanya'daki burjuva basınının »Hükümet, Türkiye'de demokrasi ve insan hakları için Erdoğan'a baskı uygulamalı« yalanlarına pek kulak asmamak gerekiyor. Kulağımıza küpe yapmamız gereken tek gerçek ise, burjuvazinin her daim yalancı olduğunu unutmamaktır.

Yeni Soğuk Savaş hazırlıkları

22 Eylül 2018

Daha önceki bazı yazılarımızda Alman burjuvazisinin muhtemelen dünyanın en rafine, en saldırgan ve en deneyimli egemen sınıfı olduğunu belirtmiştik. Nitekim Alman emperyalizmi bunu hemen her fırsatta kanıtlamakta. Ne de olsa iki dünya paylaşım savaşından yenilgiyle çıkan, ama buna rağmen yeniden güçlü konumunu elde eden ve doyumsuz iştahı hep daha fazla kabaran bir burjuvazi ile karşı karşıyayız. O nedenle ne zaman Alman emperyalizmi »barışın korunmasından« veya »savunmanın güçlendirilmesinden« bahsederse, alarm zilleri çalmalıdır.

Emperyalist-kapitalist dünya düzeninin içinde bulunduğu çoklu kriz ortamlarının yarattığı çelişkiler ve çatışmalar, Alman emperyalizminin uzun vadeli stratejik hedefleri açısından riskler taşıdığı kadar, yeni fırsatlar da yaratmaktadır. Örneğin ABD Başkanı Trump'ın »NATO üyesi ülkeler yurtiçi GYSMH'nın yüzde ikisini savunma giderlerine ayırmalıdır« dayatması, her ne kadar Almanya için bağlayıcı bir karara dönüşmüş olmasa da, Federal Hükümet yüzde iki hedefinin gerçekleştirme için gerekli adımları atmaya başladı bile.

Anımsanacaktır; burjuva basını geçen yıldan bu yana mütemadiyen Federal Ordunun »yetersiz teçhizat ve silahlarının ülke savunması için bir tehdit oluşturduğu« demagojisini ısıtıp-ısıtıp kamuoyuna sunuyor. Savunma Bakanı Ursula von der Leyen de »kamuoyu baskısını« gerekçe göstererek başlattığı çalışmaları geçenlerde basına tanıttı. »Almanya'nın Askerî Savunmasının Toplam Konseptinin Çatı Belgesi« başlığını taşıyan stratejik yönelim belgesi, seyahatin nereye olacağının ipuçlarını veriyor.

Belgede »Federal Ordu hem Almanya'nın transit ülkesi olarak Avrupa'nın ortasındaki konumu, hem de ittifak bölgesinin sınırlarında güvenlik politikalarını ilgilendiren yeni gelişmeler nedeniyle yeni yeteneklere kavuşturulmalıdır« denilerek, ismi açıkça zikredilmeden Rusya hedef tahtasına konuluyor. Aynı şekilde »ülke ve ittifak savunması Federal Ordu için belirleyici parametredir« vurgusu yapılarak, »konvansiyonel ve nükleer savunma yetilerinin uygun karışımı temelindeki caydırıcılık ve savunma toplam konseptin çekirdek unsurlarıdır« tespitiyle, nükleer silah kullanımına kapı aralanıyor.

Belgede Almanya'nın »aralıksız bir 360-Derece-Tehdidi« ile karşı karşıya olduğu iddia edilerek, Federal Ordunun esas itibariyle küresel çapta ve anında müdahale yetisine kavuşturulması talep edilmekte. Dahası, »deniz, hava ve ticaret yollarının askerî araçlarla korunması zorunlu olabilir« denildikten sonra, »silahlı kuvvetlerimiz, hava sahasının kapatılması, tampon ve koruma bölgelerinin oluşturulması, ihtilaf taraflarının silahsızlandırılması ve geri püskürtülmesi gibi barışı zor kullanarak sağlayacak adımları atabilecek ve eğer söz konusu ülke kamu güvenliği ile kamu düzenini sağlayamıyorsa, geçici olarak ülke yönetimini üstlenebilecek güce kavuşturulmalıdır« talepleri ifade ediliyor.

»Geçici« olsa bile, herhangi bir ülkenin »yönetimini üstlenme« isteği, sadece kalıcı işgalin değil, aynı zamanda 19. ve 20. Yüzyılın sömürge sistemlerine geri dönüş arzusunun dile getirilmesi anlamına gelir. Sadece bu bile, Türkiye'ye »demokratik baskı uygulaması« istenen Alman burjuvazisinin gerçek yüzünü göstermiyor mu?

1933'ün tekrarı mümkün mü?

25 Eylül 2018

Almanya'daki anketler ırkçı-faşist AfD partisinin ikinci büyük parti seviyesine geldiğini gösteriyor. AfD'nin böylesi bir toplumsal desteğe sahip olması, reformist solda paniğe yol açıyor. Yapılan tartışmalarda, yeni bir »faşist diktatörlük« tehlikesinin kapıya dayandığı ve bu nedenle »faşizme karşı burjuva-liberal kesimleri de içeren bir halk cephesi« kurulması gerektiği vurgulanıyor. Bizce asıl bu tartışma sol güçler açısından çok daha derin bir tehlikeyi içeriyor.

Almanya özelinde »Üçüncü Rayhın« ne olduğu konusunda geniş açıklamaya gerek yok. Kısaca değinmek gerekirse; faşizmi, tekelci burjuvazinin açık terörist kriz çözüm stratejisi olarak açıklayabiliriz. Sınıfsal tabanı fanatik-militan küçük burjuvazi ise, realize olan sınıfsal içeriği büyük kapitalist tekellerin açık diktatörlüğüdür. Siyasî karakteri, parlamentarizmi ve muhalefeti yok ederek, açık terör diktatörlüğünü kurmayı ve aşırı milliyetçilik, ırkçılık ve militarizmle sınıf çelişkilerinin üstünü örtmeyi hedefler. Belirli bir süre ayakta kalabilmeyi ise, dayandığı küçük burjuva taban sayesinde sağlar.

Günümüz emperyalist merkezlerinde böylesi bir küçük burjuva kitle büyük ölçüde artık mevcut değildir. Kapitalist gelişmenin bugünkü aşamasında emperyalist merkezlerdeki toplumsal yapı çok büyük bir oranda işçi sınıfından oluşmaktadır. Ezici çoğunluğu proleterleşmiş olan toplumlarda hâlen belirli bir örgütlülüğe sahip emek hareketlerine karşı açık terörist yönetim oluşturmak olanaklı değildir. Yapılabilecek tek şey, emek hareketini sisteme entegre etmek, egemen iktidar ve mülkiyet ilişkilerinin sürdürülebilirliğine katkı sunmalarını sağlamaktır.

1933 benzeri bir açık faşist diktatörlüğün oluşturulması, bilhassa Alman burjuvazisi açısından sadece sınıfsal tabanın zayıflığı nedeniyle olanaksız değil, aynı zamanda gereksizdir de. Bir kere faşizm burjuvazi için, kendi hakim konumunu da tehlikeye sokabilecek, devrimci kalkışmaları tetikleyebilecek ve kontrol edilmesi çok zor bir süreçtir. Faşizm, sınıf tahakkümünün iç ve dış koşullar nedeniyle sarsılması durumunda burjuvazinin başvuracağı »ultima ratio«, yani son çaredir.

İkincisi, günümüz Avrupa emek hareketi, topyekun yok edilmesinin olanaksız olmasının yanı sıra, burjuvazinin sınıf tahakkümünü tehlikeye sokabilecek güç ve kitlelilikteki devrimci bir kanata sahip değildir. Aksine, hem bölünmüş, hem sisteme entegre edilmiş, hem de ırkçı-milliyetçi vebanın etkisiyle zayıflatılmıştır. Üçüncüsü ise, 1914/18-1939/45 benzeri büyük bir dünya savaşı, olası tarafların nükleer cephanelerinin karşılıklı yıkıcı etkisiyle pek gerçekçi bir senaryo değildir ve tüm dünyayı yaşanmaz kılma potansiyeli, kapitalist krizden çıkış aracı olmasını engellemektedir.

Bu koşullar altına açık faşist diktatörlük emperyalist burjuvazi için, gerçekleştirilmesi olanaksız olduğu kadar, çözüm aracı olarak gereksizleşmiştir. Peki, AfD gibi ırkçı-faşist hareketlerin görevi nedir öyleyse? Etnik imtiyazlar ve emperyalist talandan pay verme vaadiyle, burjuva parlamenter sisteminin olanaklı olduğunca otoriter, baskıcı ve neoliberal hâle dönüştürülmesi için yerli işçi sınıfının büyük çoğunluğunun rızasını ve desteğini almak. O açıdan günümüz Avrupa'sında asıl tehlike açık faşist diktatörlüklerin kurulması değil, burjuva demokrasilerinin seçimlerle toplumsal meşruiyet üreten »demokratörlüklere« dönüştürülmesidir.

Avrupa solunun bu gelişmeye vermesi gereken yanıt, liberal-burjuva kesimlerle muğlak yapıda bir »halk cephesi« oluşturup, hep daha fazla tavizlere hazır olması değil, sınıf mücadelesini radikal biçimde yükseltmek, devrimcileşmek ve sınıfın geniş kesimlerinin çıkarlarını savunan gerçek alternatif hâline gelmektir. Aksi takdirde kapitalizmin değil, kendisinin sonunu hazırlayacaktır.

»Devlet partisinde siyasî kaza«

29 Eylül 2018

Hıristiyan Demokrat Birlik partisi CDU'nun Federal Meclis Grubu başkanlığına, bu görevi yıllardır yürüten ve Merkel'in sağ kolu olarak anılan Volker Kauder yerine, yardımcısı Ralph Brinkhaus'un seçilmesi – hem de 7 oy farkla –, Merkel'in yenilgisi olarak değerlendiriliyor. Muhalefet partileri bunu fırsat görüp, »Merkel güvenoyuna gitmelidir« taleplerini yükseltirlerken, sermayenin amiral gemisi FAZ gazetesi olayın vahametinin üstünü örtmeye çalışıyor: »Devlet partisinde siyasî kaza«. Sahiden bir kaza mı oldu, seçilmemesi Kauder'in »diktatörce yönetiminin« bir sonucu mu, yoksa Merkel'in ordularını bir arada tutan en önemli yardımcısının kendi partisinin güvenini kaybetmesinin ardında daha derin bir anlam mı yatıyor?

Parti yöneticilerinin ve FAZ başta olmak üzere, tüm burjuva basınının görev değişikliğinin »istenmeden meydana gelen bir kaza« sonucu olduğunu telkin etmeye çalışmaları, bu işin sıradan bir görev değişikliği olmadığına, aksine Alman emperyalizminin çoklu kriz ortamından bir türlü kurtulamadığına işaret ediyor. Çoklu kriz ortamının detaylarını telgraf stilinde sıralarsak, şöyle bir resimle karşılaşırız:

Ciddiye alınması gereken uzman ekonomistlerin görüşlerine göre, Almanya ekonomisi her ne kadar güç kaybetmemiş de olsa, 2007-2008 krizinin devam eden etkilerini hissediyor. Tılsımını kaybeden neoliberalizmin kitleler üzerindeki inandırıcılığı giderek azalıyor. Almanya'da genel olarak zenginliğin artmasına, resmî işsizlik oranlarının »tam istihdam« sayılacak oranlara gerilemesine ve Avrupa ortalamasında gelir düzeyinin hayli yüksek olmasına rağmen, Alman toplumundaki hoşnutsuzluk artarak devam ediyor. AB'ne ve AB kurumlarına yönelik güvensizlik had safhada. »Siyaset sınıfı« olarak nitelendirilen yönetici elitler güven sıralamasında listenin hep daha alt sıralarına kayıyor. Yapılan anketler, ortalama Alman vatandaşının geleceği hakkında giderek daha umutsuz olduğunu gösteriyor.

Elbette bunlar aniden ve bugün ortaya çıkmış olan olgular değil. Federal Parlamento seçimlerinde »kitle partileri« CDU/CSU'nun ve SPD'nin oy oranlarının dramatik biçimde düşmesi, Federal Hükümetin sancılı kuruluş süreci, ırkçı-faşist AfD'nin güçlenerek bugün Almanya'nın ikinci büyük partisi hâline gelmesi, Federal Hükümetin gündelik işlerde (Anayasayı Koruma Teşkilatı başkanı Maaßen olayında olduğu gibi) peş peşe beceriksizlikler sergilemesi, CDU ve CSU arasında tükenmek bilmeyen gerilimler, hükümet koalisyonunun ihtilafları ve daha nice... Tüm bunlar, Avrupa'nın patronu ve dünya ihracat şampiyonu olan, küresel düzen gücü olma hayalleri peşinde koşan Alman emperyalizminin ciddi bir yönetim krizi içinde bocaladığını göstermektedir. Yönetim krizine neden olan ise, toplumsal hoşnutsuzluğun sonucu oluşan güven krizidir.

Bu çoklu kriz ortamının parlamentolarda ırkçı-faşist AfD partisine ve sokaklarda faşist hareketlere yarıyor olmasının ana sorumlusu ise, egemen sınıfların krizlerini derinleştirmeye yanaşmayan, giderek sertleşen sınıf çelişkilerini sınıf mücadelesini yükseltmek için kullanmayan ve halkın dilinden konuşmayı unutmuş olan Almanya toplumsal ve siyasî solunun artık gına getiren reformizmidir.

Bir devlet ziyareti ve sonuçları

3 Ekim 2018

Türk Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Almanya'ya yaptığı devlet ziyareti, öncesinde ve esnasında çıkartılan şamataya ve atfedilen öneme rağmen, Türkiye tarafından beklenen sonuçları vermedi. Erdoğan ve ekibi ülkenin içinde bulunduğu ekonomik türbülansları hafifletmek için istedikleri desteği bulamadılar. Aksine, Alman burjuva basınında yer alan yorumlara ve Federal Hükümet politikacılarının ziyaretle ilgili açıklamalarına bakılırsa, Alman tarafı krizden çıkış için bir IMF programının uygulamaya sokulmasını istiyor. Görüldüğü kadarıyla Türk hükümeti için, kendi seçmen tabanını da zora sokacak olan bir IMF uyum paketinden başka çıkar yol kalmadı gibi.

Alman emperyalizmi, 150 yılı aşkın »silah kardeşliğine« ve NATO üyeliği çerçevesinde Türkiye için üstlendiği hamilik rolüne gölge düşürmeyecek şekilde misafirini ağırladı. Aynı şekilde Erdoğan'ı rahatsız edebilecek görüntüleri de engelleyerek, tam bir sembol politikası uyguladı. Nihâyetinde Türkiye kamuoyuna verilmek istenilen mesaj, »Almanya, Türkiye'nin güvenilir bir partneridir« resmîydi, ki bu mesaj da yerine ulaştı. Yüzeysel olarak baktığımızda, iki ülke de birbirlerinin sırtını sıvazlamış oldular.

Ancak bu ziyaretin sonuçlarını doğru analiz etmek için sembol politikalarına veya ziyaretin şekline bakmak yeterli olmaz, belirleyici olan içeriğidir. Bu içeriğin en başta iki ülke egemenlerinin de karşılıklı bağımlılıklarının teyit edilmesi olduğunu söyleyebiliriz. Ekonomik, askerî, stratejik ve siyasî bağımlılık ilişkisinin pürüzsüz yürüdüğü söylenemez elbette. Ama söz konusu olan ortak çıkarlar ise, o zaman pürüzlerin pek bir önemi kalmamaktadır. Nitekim Alman devleti, Türk devletinden hiç de geriye kalmayacak şekilde polis ve istihbarat teşkilatlarıyla Erdoğan muhaliflerinin hareket alanlarını kısıtladı. Bu, Erdoğan'a hoş görünmek için değil, Alman devletinin baskı aygıtının etkinliğini kendi kamuoyuna göstermek için yapıldı. Örneğin Avrupa Postasından E. Adil Yiğit'in Federal Basın Konferansından yaka paça dışarı atılması, sadece diğer gazetecilerin sessiz kalması açısından değil, güya basın hürriyetini yerlere düşürmeyen Alman politikası açısından da tam anlamıyla bir skandaldı.

Diğer taraftan Almanya'daki Türkiye ve Kürdistan kökenli göçmen örgütlerinin protesto gösterilerine baktığımızda, bu eylemler kitlelilik açısından öyle pek övünülecek düzeyde değildi doğrusu. Şüphesiz eylemleri örgütleyenler bunun nedenlerini kendileri araştırmalı, ancak dikkat çeken başka bir nokta da Alman solunun protesto eylemlerini desteklemede pek iyi bir sınav vermemiş olmasıydı. Sendikalar, sosyal hareketler ve temsilci dışında kitle katkısı olmayan sol partiler, sanki mesele sadece Türkiyelileri ve Kürdistanlıları ilgilendiriyormuş gibi davrandılar.

Ziyaretin Ortadoğu açısından getireceği sonuçları muhtemelen ileride göreceğiz, bundan şüphe duymamak lazım. Zaten Alman emperyalizmi belirli bir süredir askerî müdahalelere katılmak için toplumsal rıza yaratma derdinde. Bu çabaların Suriye özelinde Türk hükümetinin istediği çizgideki bir sonucu getireceğini görmek için kahin olmaya gerek yok. Ancak, ki bizce devlet ziyaretinin en önemli olan sonucu, iki tarafın da ziyareti kendi iç politikalarına malzeme olarak kullanmış olmalarıdır. Özellikle Alman hükümeti gerek Erdoğan'ın şahsıyla, gerek DİTİB'e yönelik yeni adımlarla, gerekse de toplumun merkezine yerleşik İslam düşmanlığı ile iç politikadaki sertleştirmeleri gerekçelendirebilecek yeterince malzemeye sahip oldu. Aynı zamanda yaptığı »jestlerle« Erdoğan'ın gönlünü okşadı. Erdoğan'ın bu ziyaretle kendi tabanında elde ettiği artıların ömrü ise, yıkıcı olacağı hayli olası yeni kriz dalgasına kadar olacaktır.

Nihâyet »Göç Yasası« mı?

6 Ekim 2018

İrkçı-faşist hareketlerin ve göçmen düşmanı saldırganlığın Almanya'da gündemi belirlediği ve burjuva politikacılarının neredeyse her gün »göçmen ve mülteci sayısını sınırlamalıyız« taleplerini yükselttikleri bir dönemde Federal Hükümet beklenmedik bir çıkış yaparak, »Kalifiye İşgücü Göç Yasası« tasarısını kabul ettiğini açıkladı. İşin ilginç, »Göç Yasasını« şekillendirecek olanın göçmen ve mülteci düşmanı çıkışlarla burjuva basınının sayfalarını dolduran Federal İçişleri Bakanı Horst Seehofer olması. Seehofer bu ay içerisinde diğer bakanlıklarla işbirliğinde yasa hazırlayıp, onaya sunacak. On yıllardır göç ülkesi gerçeğini ısrarla reddeden Almanya nasıl oldu da, birden bire »Göç Yasası« çıkaracak duruma geldi?

Hoş, kimi göçmen ve mülteci örgütünün yıllardan beri talep ettiği ve başta uzun süredir ikametine müsamaha gösterilen kabul edilmemiş sığınmacılar olmak üzere, Almanya'ya yeni gelen göçmen ve mültecilere yerleşim hakkını taniyacak bir »Göç Yasası« yürürlüğe girecek değil, ama Alman devletinin »nihâyet doğru yönde attığı bir adımdan« da bahsetmek doğru olmayacak. İktisat Bakanı Altmeier, Çalışma Bakanı Heil ve İçişleri Bakanı Seehofer'in basına tanıttıkları yasa tasarısı, Alman devletinin ırkçı ve ayırımçı göçmen ve mülteci politikalarında herhangi bir değişikliğe yol açmayacak. Aksine farklı statülerdeki göçmen ve mülteciler arasındaki »sınıf farklılıklarını« daha da artıracak.

Tasarıda »kalifiyeli iş gücünün« herhangi bir iş sözleşmesi olmaksızın ve iş aramak için (elbette sosyal yardım almaları olanaksız olacak) altı aylığına Almanya'ya gelebilmesini öngörüyor. Gerçi esas itibarıyla, boş olan bir işyerine »önce Alman, sonra AB üyesi ülke vatandaşı, daha sonra imtiyazlı göçmen işçi« yerleştirilmesi ilkesi yürürlükten kaldırılmıyor, ancak kalifiye işgücü gereksinimi olan sektörler için bu ilke belirleyici olmayacak. Bu şekilde bilhassa bilişim ve hasta/yaşlı bakım sektöründe »kaliteli ve kalifiye istihdamın olanaklı olacağı« vurgulanıyor. Nihâyetinde Alman devleti, ülke içerisindeki eğitim ve öğrenimi halkın çoğunluğunun gereksinimi için geliştirmek yerine, sermayenin gereksinimlerini tatmin etmek için yasa çıkartmış olacak.

İşgücü göçü, sadece yerleşik toplumların genç ve dinamik bir nüfus ile zenginleşip, kanının tazelenmesine yol açmıyor, aynı zamanda kapitalizm koşulları altında esas itibarıyla çalışma ve ücretlendirme ilişkileri üzerinde de esnekleştirici ve ucuzlaştırıcı bir rol oynuyor. Göçmen ve mülteciler bütün kapitalist ülkelerde emek sömürsünü artırmaya yarayan yedek işgücü ordusunun büyütülmesi için kullanılıyorlar. Dünyanın yoksul bölgelerinden zengin coğrafyalara göç edenler, genellikle yerli işçilerin kabul etmedikleri koşullarda çalışmayı kabul ediyorlar ve örgütsüz olmaları nedeniyle de, kolektif hakların kısıtlanmasında hızlandırıcı bir rol oynuyorlar.

Yeni yasa, ne yerli işçilerin, ne de göçmen işçi ve mültecilerin yararına olacak. Aksine, Alman devleti bu yasa ile zaten kendi içerisinde bölünmüş olan Almanya işçi sınıfını, refah şovenizmi ve göçmen ve mülteci düşmanlığı ile daha da bölme, daha da zayıflatma araçlarından birisine daha kavuşacak.

F-35 savaş uçağının türbülansları

10 Ekim 2018

Türkiye'deki medyada ABD ve Türkiye hükümetleri arasındaki gerilim çerçevesinde konu olan F-35 savaş uçakları görüldüğü kadarıyla diğer NATO ülkelerinde de baş ağrılarına neden olmaya başladı. Militaristlerin şehvetle »dünyanın en gelişmiş ve en iyi savaş uçağı« diye söylemde göklere çıkarttıkları F-35 savaş uçakları, asli görevlerini yerine getirmekte, yani göklerde kalmakta zorlanıyorlar. Avrupa'daki burjuva basını radarlarda görünmeyen ve gerek hava, gerekse de deniz kuvvetlerinin kullanımını için geliştirilen F-35 savaş uçaklarını »milyarları yutan mezarlar« olarak nitelendirmeye başladı bile.

Lockheed Martin silah tekeli tarafından inşa edilen savaş uçağı bugüne kadar (17 yıl içerisinde) ABD'li vergi mükelleflerinin toplam 1,3 milyar Dolarını yutmuş durumda. Böylelikle F-35 dünyanın en pahalı silahlanma projesi olarak rekorları kırıyor. Sadece ABD'nde 194 bin personel çalıştıran Lockheed Martin silah tekeline on yıllarca üretim garantisi veren projeye, yapılan test uçuşlarında ortaya çıkan ciddi sorunlar nedeniyle şimdiden gölge düştü. Bir kaç hafta önce Güney Carolina eyaletinde test uçuşu yapan bir F-35 düşmüş, ancak neden düştüğü kamuoyuna açıklanmadığı için basında tartışmalar hararetlenmişti. Almanya'daki burjuva basınında, NATO genel merkezinden gelen duyumlara dayandırılan haberlerde, »bilhassa Avrupa'daki ordu karargâhlarında teslimat gecikmeleri ve pahalıya mal olacak tamiratlar nedeniyle kaygıların arttığı« belirtiliyor.

Şu ana kadar 320 adet F-35 savaş uçağı satılmış durumda. Britanya 135 adet, İtalya 90, Hollanda 72, Norveç 52 ve Danimarka 27 adet F-35 savaş uçağı sipariş verirken, Türkiye'ye de 100 adet satılmış. Ancak Ankara ve Washington arasındaki siyasî gerilim teslimatın gecikmesine neden oluyor. Sadece bu da değil: Lockheed Martin silah tekeli toplam 12 milyar Dolar tutarındaki F-35 savaş uçağı satışını gerçekleştirebilmek için, TSK'ne F-35 savaş uçaklarının bazı parçalarının Türkiye'de üretileceği güvencesini vermişti. Bu güvence Türkiye'deki askerî-sınai kompleks açısından büyük önem taşıyordu. Ancak Ankara'nın Rusya Federasyonu'ndan S-400 Hava Savunma Sistemlerini alma kararı, 2019 sonuna kadar gerçekleştirilmesi beklenen 100 F-35 teslimatını ve Türkiye'de planlanan parça üretimini zora soktu.

F-35 savaş uçağının bu türbülansları özellikle Berlin ve Paris'te dikkatle izleniyor. Alman ve Fransız emperyalistleri de orduları için yeni savaş uçakları geliştirmek ve inşa etmek istiyorlar. Bugün kullanımda olan Tornado jetleri ile Eurofighter savaş uçakları, Merkel'in deyiimiyle »Avrupa'nın karşı karşıya kaldığı yeni meydan okumalar için yeterli olamıyorlar« artık. Bu nedenle Berlin ve Paris, Avrupa'da üretilecek ortak savaş uçağı projesinin yanı sıra, F-35 jetlerini de almayı tartışıyorlardı. Her iki başkentten gelen açıklamalar, bu planların şimdilik rafa kaldırıldığına işaret ediyor. Silahlanma ve militaristleşme konusunda »PESCO – Sürdürülebilir Stratejik Ortaklık Antlaşması« çerçevesinde tüm AB üyesi ülkelerin silahlanma giderlerini artırmalarını ve sadece Avrupalı silah tekellerinden silah satın almalarını dayatan Almanya ve Fransa için, F-35 savaş uçağının türbülansları iyi bir fırsat hâline geldi. ABD'nden »bağımsızlaşmak« isteyen Avrupalı emperyalist güçler bu fırsatı diğer AB ülkelerine PESCO antlaşmasını imzalatmak için kullanacaklar.

O açıdan bakıldığında 12 milyar Dolarlık F-35 savaş uçaklarının Türkiye'ye teslim edilmemesi, belki de uzun vadede hayırlı bir iş olacak. Ne de olsa bu paralar halkın cebinden çıkacak. Ve kim havada kalmakta zorluk çeken ve en ufak teknik arızada düşen bir uçağı bu kadar para vermek ister ki?

»Trident noktası«

13 Ekim 2018

Norveç bugünlerde NATO'nun 40 binden fazla asker ile gerçekleştirdiği büyük bir askerî manevranın sahnesi oldu. NATO militaristleri manevranın önemini altını çizmek için, bu savaş oyununa »Trident Juncture«, yani »Trident Noktası« adını takmışlar. Burjuva basınına göre Grek mitolojisindeki deniz tanrısı Poseidon'un elinde tuttuğu üç dişli mızrağa (fuscina tridens) atıfta bulunarak, NATO'nun »savunma gücünün büyüklüğü« kanıtlanacakmış. Böylelikle de, Batılı müttefikler »Doğudan« gelecek olan tehditlere karşı deniz, hava ve kara kuvvetleriyle »hızlı ve masif bir yanıt verileceğini« vurgulamak istiyorlarmış. »Yanıt verilecek« olanın ise Rusya Federasyonu olduğunu söylemeye gerek yok.

Uygulanan senaryo NATO Sözleşmesinin 5. Maddesinin, yani bir NATO üyesi ülkenin – bu durumda Norveç'in – saldırıya uğraması sonucunda yürürlüğe girecek olan »ittifak durumu« üzerine kurgulanmış. Asıl saldırganlığın, başta ABD emperyalizmi olmak üzere, NATO üyesi ülkelerce yapılmasına ve bugüne kadar tek bir NATO üyesinin bir üçüncü ülke tarafından saldırıya uğramamasına rağmen kurgulanan bu senaryonun Avrupa toplumlarında savaş korkusunu körüklemeyi ve böylelikle savunma (!) bütçelerinin yurt içi GYSMH'nın yüzde ikisine çıkartılmasına toplumsal rıza üretmeyi hedeflemekte olduğu açık.

Anımsatmak için tekrarlayalım: NATO'nun kurulduğu 1949'dan bu yana 5. Madde gereğince ittifak durumu sadece bir kez, o da 11 Eylül 2001 saldırılarından hemen sonra ABD'nin isteği üzerine yürürlüğe girdi. Ardından, emperyalist müdahale savaşından başka bir şey olmayan sözde »Teröre karşı savaş« başlatılmıştı – meşum sonuçları biliniyor. Sözleşmenin 4. Maddesi ise, bir üye ülke toprak güvenliğini tehdit altında hissettiğinde 5. Maddenin ön hazırlığı olarak NATO'nun hemen toplanmasını öngörüyor. 4. Maddeye de NATO tarihi boyunca dört kez başvurulmuş: 2003, 2012 ve 2015'de Türkiye tarafından ve 2014'de Ukrayna'daki gelişmeler gerekçe gösterilerek Polonya tarafından.

Sonuç itibarıyla bu gerçekler göz önünde tutulursa, 5. Maddenin öngördüğü ittifak durumu senaryosuyla yürütülen askerî manevraya neden olacak herhangi bir reel tehdidin söz konusu olmadığı görülebilir. Manevranın asıl gerekçesinin ne olduğunu gene burjuva medyasından okuyabiliyoruz: Rusya'nın Kırım'da olduğu gibi, ani hareketle Baltık ülkelerinde bir »oldu-bitti« ye gitmesini engellemek!

Norveç'teki askerî manevranın teknik donanımına ve lojistiğine baktığımızda ise, asıl amacın bir saldırı savaşı denemesi olduğunu görebiliyoruz: NATO toplamda on bin zırhlı araç, 70 savaş gemisi, 130 savaş uçağı ve aralarında işgal harekâtlarını hazırlamak için kurulmuş olan »Hızlı Müdahale Birlikleri« olmak üzere, 40 bini aşkın askerle savunmayı değil, saldırı ve işgali talim ettiriyor. Kurulduğu günden bu yana NATO'nun »barış« diye bir derdi olmamıştır. Emperyalizmin vurucu gücü olan bu savaş makinasının en temel görevi, emperyalist politikalara ve silah tekellerinin kârlarına kâr katmasına toplumsal rıza almak, bunların uygulanmasını sağlamaktır. NATO, savaş ve yıkım, emperyalist talan ve kapitalist sömürü demektir. Savaş istemeyen, en başta NATO'ya »savaş« açmalıdır!

Sosyal demokrasinin bitmeyen sefaleti

17 Ekim 2018

Almanya'da eyalet parlamentosu seçimleri genellikle Federal Hükümet için önemli bir kamuoyu yoklaması anlamını taşırlar. Duruma göre de, bilhassa Bavyera gibi zengin bir eyalet söz konusuysa, ülke çapında siyaseti sarsacak depremlere yol açabilirler. Nitekim geçen Pazar günü yapılan Bavyera Eyalet Parlamentosu Seçimleri sonuçları itibariyle hem Merkel hükümetini darbeledi, hem de Almanya'daki yönetim krizinin derinliğini bir kez daha açığa çıkardı. Aynı zamanda da Alman Sosyal Demokrasisinin sefaletinin bitmeyen bir hikâye olduğunu kanıtladı.

Belirttiklerimizi açıklamak için önce seçimin sonuçlarına bakalım: On yıllar boyunca mutlak çoğunluğu elinde tutarak, sadece Bavyera'nın değil, Almanya'nın da siyasî arenasını belirleyen Hıristiyan Sosyal Birlik partisi CSU, yüzde 10 oy kaybıyla bir koalisyon ortağına muhtaç kaldı. SPD ise 2013'de aldığı oyların yarısını kaybedip beşinci parti seviyesine düşerek, tarihsel bir yenilgi aldı. Toplumsal kutuplaştırmanın kazananları ise bir tarafta Yeşiller olurken, diğer tarafta da ilk kez Bavyera seçimlerine katılmasına rağmen eyalet parlamentosunun dördüncü gücü hâline gelen ırkçı-faşist AfD oldu. Liberal FDP barajı küçük bir farkla geçebilirken, Sol Parti yüzde 3,2 ile barajın yakınına dahi gelemedi.

Seçim sonuçlarını son haftaların toplumsal olayları ile bağlantılı ele aldığımızda, analizde yanılma payımız yüksek olur. Çünkü önce 50 binden fazla insanın Hambach Ormanı'nın kesilmesini engellemesi, ardından gerici Polis Yasasına karşı farklı eyaletlerle on binlerce insanın sokaklara dökülmesi, nihâyetinde Berlin'de 240 bin insanın ırkçılığa ve ayrımcılığa karşı ciddi bir çıkış yapması, kimi solcunun »en sonunda sol rüzgâr esiyor« ümidine kapılmalarına yol açmıştı. Ancak Bavyera seçimleri bu ümitlerin boş olduğunu gösterdi. Sınıfsal olarak baktığımızda bu seçimlerin burjuva partilerinden oluşan bloğun hâlâ büyük bir toplumsal çoğunluğa sahip olduğunu ve CSU hükümetinin alaşağı edilemediğini görebiliriz.

Merkel hükümeti açısından bakıldığında ise sonuçlar »alarm zili« niteliğinde. Ekim sonunda Hessen'de yapılacak olan eyalet seçimlerinde iktidardaki Hıristiyan Demokratların olası oy kayıpları, Merkel'in Şansölyeliğinin, dolayısıyla Büyük Koalisyonun sonunu hazırlayabilir. Ve görüldüğü kadarıyla gidişat, Merkel hükümeti kurulduğunda yaptığımız »bu hükümetin ömrü en fazla iki yıl olabilir« tespitimizi teyit edeceğe benziyor. Çünkü 2015'den itibaren daha da belirginleşen ve şimdi ayyuka çıkan yönetim krizi, Alman tekeli burjuvazisinin »sağ partiler opsiyonuna« yönelmesini hızlandıracak gibi, ki kimse Yeşillerin çoktan bu bloğun parçası olduğunu unutmamalı.

Ren Kapitalizmi döneminde, daha 1959 Godesberg Programı ile Marx'ı reddetmesinden sonra ülke yönetimine koopte edilen ve saldırgan antikomünizmin kalesi hâline gelen Alman Sosyal Demokrasisi, 1990 sonrasında Yeşillerle birlikte neoliberal cepheye sığındığında kooptasyonunun bitmeyeceğini umuyordu. Bir zamanlar bir milyona yakın üyeye sahip, ama şimdi üyelerinin üçte ikisini kaybetmiş olan SPD asıl bitmeyen hikâyenin kendi sefaleti olduğunu hâlâ göremiyor, görmek istemiyor. İşin kötüsü, zerrelerini tutmakta zorlanan Almanya reformist solu da, sendikal hareketi de dahil Sosyal Demokrasinin bu sefil hikâyesinden bir şeyler öğrenmek niyetinde değil. Böyle kaldığı müddetçe de, »Batı cephesinde değişen bir şey« olmayacak. Ta ki Sisypheos misali uğraş veren Alman komünistleri yeni bir hikâye yazana dek. »Olmaz« demeyin. Tarihin sonu henüz gelmedi daha...

Tarihinden ders almayanın sonu...

20 Ekim 2018

Geçen Pazar günü Baviera'da yapılan eyalet Parlamentosu Seçiminin sonuçları, daha uzun süre siyaset arenasını meşgul edecektir derken, sermaye temsilcilerinin »sonuçlardan memnunuz« açıklamasını yapmalarıyla, birden bire burjuva medyasının manşetlerinden kayboluverdi. Haftaya, yani 28 Ekim'de Hessen'de yapılacak Eyalet Parlamentosu Seçiminde oy kaybı yaşamak istemeyen burjuva partileri de tartışmalara – görünürde – ara verdiler.

Sanki her şey güllük-gülistanlıkmış, SPD tarihsel yenilgilerinden birini daha almamış, ırkçı-faşist AfD'nin yüzde on oy oranıyla bir Eyalet Parlamentosuna daha girmesi olağan bir durummuş, güven ve yönetim krizi yokmuş gibi, gündelik siyasete geri dönüldüğünü görüyoruz. Tabii ki hiç bir şey görüldüğü veya gösterilmeye çalışıldığı gibi değildir. Burjuva partilerinde harala-gürele iktidar kavgaları tüm şiddetiyle devam ediyor şüphesiz. Ve şamatanın 28 Ekim seçimlerinden sonra tekrar kopacağı gün gibi aşikar.

Alman sosyal demokrasisinin sefaleti üzerine de artık pek fazla bir şey söylemeye gerek yok. Belki de tartışmamız gereken, SPD'nin tekelci burjuvazinin stepnesi olma görevini yerine getirecek güce bundan sonra sahip olup olamayacağıdır. Ama kanımızca asıl dikkatimizi vermemiz gereken, Alman sendikal hareketidir.

Burada kast ettiğimiz kitle sendikacılığının Alman burjuvazisinin sınıf tahakkümünü güçlendirmesinde oynadığı rol ve solun Alman birlik sendikası anlayışına yönelik tavrının sorgulanmasıdır. Geçen Salı günü Berlin'de kutlanan bir yıl dönümü bize bu konuda ipucu verecektir.

Tam da 1918-1919 Kasım Devriminin yüzüncü yıl dönümünün arifesinde Alman Sendikalar Birliği DGB, Alman İşverenler Birliği BDA ile birlikte »100 Yıl Sosyal Partnerlik« kutlamasını yaptılar. Anımsanacağı gibi, Alman burjuvazisi dönemin yükselen devrimci işçi sınıfı hareketini baltalamak için 15 Kasım 1918'de dinci sarı sendikalarla »sosyal partnerlik antlaşmasını« imzalamıştı. Bu, 1914 sonrasında Alman burjuvazisinin sendikaları ikinci kez stepne yapma başarısıydı.

Aslına bakılırsa SPD ile 150 yıldır nikâhlı olan Alman sendikalarının günahları büyük. Saymak gerekirse: Birinci Dünya Paylaşım Savaşının patlak vermesini desteklediler; Kasım Devriminin kendi kanında boğulmasına katkı sundular; faşizmin iktidarı ele geçirmesini engelleyemeyip, faşizmi kendi öz güçleriyle yenemediler; Alman topraklarındaki ilk sosyalizm denemesini koruyamadılar, aksine Alman burjuvazisinin saldırgan antikomünizminin aracı oldular; günümüz Alman işçi sınıfının kendi içinde bölünmesini hızlandırdılar ve bugün dünyanın diğer ülkelerindeki sendikalara »sosyal partnerliği« empoze ederek emperyalist burjuvazinin stepneliğine devam etmekte, Alman silah tekellerinin koruyuculuğunu yapmaktalar.

Sendikalar, ezilen ve sömürülen sınıfların öz örgütleridir. Komünistler bu anlamda sendikalara sahip çıkar, güçlenmeleri ve asli görevlerini yerine getirmeleri için uğraş verirler. Ancak bu, sendika yönetimlerinin eleştiriden muaf oldukları anlamına gelmez. Aksine, tarihinden ders almak istemeyen bir sendika anlayışının sonunu getirmek, en başta komünistlerin görevidir. Çünkü sendikal hareket, yöneticilerinin tasarrufuna bırakılmayacak bir mücadele mevziidir.

Kaşıkçı Cinayeti ve Almanya

24 Ekim 2018

Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın hunharca katledilmesi, Alman kamuoyunun da ilgisini çekmeye devam ediyor. Oluşan kamuoyu ilgisi, doğal olarak Alman siyasetini pozisyon almaya zorluyor. Liberal ve sol-liberal medya Federal Hükümetin S. Arabistan politikalarını değiştirmesini talep ederken, muhafazakâr basın konuyu »iktisadî ve siyasî çıkarlarımız« penceresinden ele alıyor. Aslına bakılırsa muhafazakâr medyanın sol-liberallerden daha tutarlı olduğu söylenebilir, çünkü belirleyici olanın çıkarlar olduğunu açıkça ifade ediyor.

Suudi Arabistan Alman emperyalizminin Ortadoğu politikaları açısından yaşamsal önem taşıyan bir ülke. O nedenle Alman devleti Vâhhabi despotlarını »stratejik partner« seviyesinde görüyor. Kaldı ki S. Arabistan Alman silah tekellerinin Cezayir'den sonra en fazla silah sattığı ikinci ülke. Sadece 30 Eylül 2018'e kadar verilmiş olan silah ihracatı izinleri toplam 416,4 milyon Euro tutarında.

Sadece o da değil: Suudi askerî-sınai kompleksi Rheinmetal menajerlerinin aktif desteği ile yeniden şekillendirilirken, başta Siemens olmak üzere önde gelen Alman teknoloji tekelleri Suudilere modern istihbarat teknolojileri satıyorlar. Örneğin Münih'te bulunan Rohde&Schwarz şirketi Suudi devletine elektronik postaları, internet telefon görüşmelerini ve sosyal medya iletişimini kapsamlı bir biçimde gözlemleyen, dosyalayan ve değerlendiren bir sistem sattı.

Suudi devletinin baskı aparatı Alman tekellerince en modern istihbarat teknolojileriyle donatılırken, istihbarat elemanları da Alman polis ve istihbarat teşkilatlarınca eğitiliyor. Federal Polis Teşkilatı BKA 2009'dan bu yana Suudi İçişleri Bakanlığı ve İstihbarat Genel Müdürlüğü GID'nin personelini »terörizmle mücadele metotları« üzerine eğitiyor. Suudi polis müdürleri 2013'den bu yana BKA'nın Wiesbaden'deki eğitim tesislerinde »terörle etkin mücadele yöntemleri« eğitimini alıyorlar.

O açıdan Alman politikacılarının »üzüntülüüz, Kaşıkçı cinayeti hemen aydınlatılmalı« açıklamaları timsah gözyaşlarından ibaret. Sol-liberal basın ve reformist solun »Almanya Suudilere silah satışını askıya alsın« talepleri ise, sadece naiflik değil, aynı zamanda Alman emperyalizminin Ortadoğu politikalarının asıl gerekçesinin üstünü örtmeye ve bu politikaları meşrulaştırmaya yarayan kullanışlı aptallıktır.

Ortadoğu'daki hegemonya mücadelesinin bir parçası olan bu cinayet, başka bir anlamda da önemli bir değişimin göstergesi. Şöyle ki; Suudi despotlarının Müslüman Kardeşler veya İhvan örgütünü baş düşman olarak gördükleri ve İhvan'ın en önemli destekçileri olan Katar ve Türkiye'yi ekarte etmek istedikleri biliniyor. Cinayetin bilhassa Türkiye'de işlenmiş olması ikili sinyal olarak algılanmalıdır: İhvan destekçilerine »sizi zora sokarız«, kendi muhaliflerine ise »nereye giderseniz, orada vururuz« mesajları veriliyor.

Riyad bu çerçevede İhvan'ı yok etmek veya en azından zayıflatmak için hesaplanabilir bir risk aldı. Olası yaptırımlar söz konusu olduğunda, zaten her gün onlarca kafa kesen rejim, rahatlıkla kurban edeceği bazı »sorumluları« mahkeme önüne çıkarabilir ve Batı kamuoyunun gözünü verilecek »ağır cezalarla« boyayabilir, ki ABD ve AB'nden böyle yapıldığı takdirde »hoşnut olunacağı« sinyalleri veriliyor bile.

Ancak kanımızca cinayetin gösterdiği asıl önemli olan nokta, emperyalist güçlerin dünya çapında burjuva hürriyetlerinin korunmasına artık gereksinim duymadıklarının ve muhalif kesimlerin dünyanın hiç bir yerinde güvende olmayacaklarının ilânıdır. Suudi Arabistan ve Türkiye gibi ülkeler »Demokratörlük Çağının« laboratuvarları olmuşlardır. Laboratuvarda başarılı olan deneyler, her yerde uygulamaya sokulacaklardır.

»Stratejik otonomi«

27 Ekim 2018

Alman hükümetine bağlı düşünce kuruluşlarının son haftalardaki tartışmaları, Berlin’de yeni bir ABD stratejisi üzerine kafa yorulduğuna işaret ediyor. ABD dış politikasının AB için öngörülemez zikzaklarla şekilleniyor olması, AB’nin askerî yetiler açısından ABD’ne bağımlılığı, transatlantik ilişkilerdeki asimetri ve serbest ticaret anlaşmaları yerine ikili anlaşmaların ön plana çıkması, ekonomik gücü ihracata dayalı olan Alman emperyalizmini zora sokuyor. Tartışmalar, Berlin’in uzun vadeli hedeflerinden bazılarını orta vadeye çekmek istediğini gösteriyor.

Alman emperyalizminin ABD’ne rağmen ve ABD’nin yanında küresel düzen kurucu gücü olma hedefini güttüğüne daha önceki yazılarımızda değinmiştik. Bunlarda Almanya’daki sermaye fraksiyonları içindeki »Avrupacılar« ile »Transatlantikçiler« arasında bir dengenin bulunduğu tespitini yapmıştık. Şimdi bu tespitimizi belirli oranda revize etmemiz gerekiyor, çünkü ibre »Avrupacılardan« yana dönmekte.

Berlin, AB’nin hedeflenen »stratejik otonomisinin« ABD’nin nükleer şemsiyesine muhtaç kaldığı müddetçe gerçekleşmeyeceği görüşünde. Bunun yanı sıra Polonya ve Baltık ülkelerinin savunma politikalarını ABD ile olan stratejik ortaklıkları üzerine kuruyor olmaları da bu hedefe sekte vuruyor. O nedenle Berlin’de çıkış yolu olarak, Fransa’nın nükleer cephanesini »AB Caydırıcı Gücü« anlamında geliştirme düşüncesi öne çıkmış durumda.

Ancak böylesi bir çıkış yolu, Euro Bölgesinin Dolar hakimiyetinden kurtarılmasını zorunlu kılıyor. Euro’nun Dolar alternatifi olabilmesinin yolu da, uluslararası mali sermaye aktörlerinin Euro’nun istikrarına güvenmelerini gerektiriyor. Güvenin sağlanabilmesi içinse AB tahvilleri (Eurobonds) çıkartılmak zorunda, ama bu da yüksek riskler nedeniyle Berlin’in işine gelmiyor.

Bu komplike durum karşısında atılması gereken ilk adımlar olarak, yeni stratejiyle ABD’nin uluslararası kurumlardaki ağırlığını azaltacak siyasi, iktisadi ve diplomatik girişimler düşünülüyor. Düşünce kuruluşlarının »soft balancing« adını taktıkları bu stratejiyle, bir tarafta uluslararası kurumlar üzerinden ABD’nin gücünün sınırlandırılması veya en azından AB lehine etkilenmesi, diğer taraftan da ABD’nin belirli politika konseptlerinin uluslararası meşruiyet kazanmasının engellenmesi hedefleniyor. Dahası, bu stratejiyle Trump’ın 2020’de yapılacak olan Başkanlık Seçimlerine çok daha zayıf konumda girmesi isteniliyor.

O yüzden Berlin’de dikkatler ABD’nin Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) ve Rusya Federasyonu ile girdiği ihtilaflara yöneltilmiş durumda. ÇHC’nin yükselen küresel güç olması, Avrupa’daki emperyalist güçleri ABD kadar etkilemiyor. Aksine, ÇHC ile yeni fırsatların doğacağı düşünülüyor. ABD’nin kendi stratejik çıkarları için NATO’nun Pasifik Bölgesinde daha fazla angajman göstermesini istemesi ise, Berlin’de kesin bir dille reddediliyor. Aynı şekilde Rusya Federasyonu ile bilek güreşine girilmesi, AB’nin çıkarlarına aykırı görülüyor. AB’nin »stratejik otonomiye« kavuşturulması bu nedenle isteniliyor.

Bu gidişat önümüzdeki dönemde uluslararası siyaset sahnesindeki gelişmeleri etkileyecek gibi. Bilhassa Ortadoğu ve Türkiye politikalarında AB’nin ABD’nin isteklerinden farklı pozisyonlar alması beklenebilir. Elbette bu bir tahmin. Gerçekleri zaman içerisinde göreceğiz.

Bir dönem bitiyor mu?

3 Kasım 2018

Merkel'in CDU başkanlığına bir kez daha aday olmayacağını ve siyasetten bir süre sonra çekileceğini açıklamasıyla ortalık »Bir dönem bitiyor« türü analiz enflasyonundan geçilmez oldu. Aslında herhangi bir dönemin bittiği falan yok, olanlar Alman tekeli burjuvazisinin uzun süredir çözmeye çalıştığı yönetim krizinin bir ifadesidir. O açıdan son gelişmeleri kişiler ve söylemleri temelinde değil, tarihsel koşulları, maddi şartları ve içinde hareket ettikleri sınıf ilişkileri temelinde ele almak aydınlatıcı olacaktır.

Yaklaşık bir yıl önce bu köşede »Avrupa'yı kapsayan çoklu kriz ortamının Almanya'daki yönetim kriziyle zenginleştiğini« yazmış, ancak buradan »Avrupa'nın merkezî gücü olan Alman emperyalizminin istikrarsızlık dönemine gireceği sonucunun« çıkartılmaması gerektiğini vurgulamıştık. Gene başka bir yazıda yeni Merkel hükümetinin ömrünün »iki – üç yıl« olacağı tahmininde bulunmuştuk. Süre konusunda yanıldığımızı itiraf etmeliyiz.

Merkel'in Şansölyelik dönemi, partisinin son Eyalet Seçimlerinde büyük oy kaybına uğraması nedeniyle bitmiyor. Asıl mesele, Alman tekeli burjuvazisinin çoklu kriz ortamını ve bilhassa yönetim krizini sosyal açıdan daha sert tedbirlerle ve siyasî açıdan daha otoriterleşerek aşmak istemesi, ancak görevdeki Merkel hükümetinin böylesi bir politikaya gerekli olan toplumsal rızayı yaratamayacağını görmesidir.

Sermaye çıkarları açısından Merkel başarılı bir isimdir ve en büyük başarılarından birisi, Alman emperyalizminin 2007/2008 ekonomik ve mali krizinden en az hasarla çıkmasını sağlamasıdır. Ancak Alman emperyalizminin öncü konumunu sağlamlaştıran bu başarı, AB içindeki denge bozukluklarını büyütmüş, dolayısıyla yeni ve tehlikeli çelişkileri derinleştirmiştir.

Devam etmekte olan çoklu kriz ortamı yeni sarsıntılara işaret etmektedir. Dünya gücü olma hedefine kilitlenen Alman tekeli burjuvazisi, Avrupa'daki yüksek konjonktür sürecinin bitmekte olduğunu ve yeni kriz ocaklarının oluştuğunu görmekte, siyasî temsilcisi olan hükümeti bu durumun gereklerini yerine getirecek bir yapıya kavuşturmak istemektedir.

Başında hangi isim olursa olsun, sorun bir Alman hükümetinin sadece sınıfsal görevini, yani mülkiyet ve varlık ilişkilerini, sermaye birikim süreçlerini sermaye lehine güçlendirmeyi, ihracat kotalarını yerine getirmeyi ve kriz giderlerini çalışan sınıfların sırtına daha çok yüklemeyi başarmak zorunda olması değildir. Temel sorun, tılsımını kaybetmiş olan neoliberalizmin daha otoriter restorasyonu ve bu restorasyonun olanaklı olan en geniş toplumsal rızaya kavuşturulması için gerekli olan koşulların yaratılmasıdır.

Alman emperyalizmi aynı şekilde ABD emperyalizmi karşısında elde ettiği pozisyonunu korumak ve AB çatısı altında stratejik otonomiye kavuşmak için de toplumsal desteği yüksek olan bir hükümete gereksinim duymaktadır. Merkel'in »mülteci krizinin« ve dolayısıyla burjuva toplumunun siyasî elitlere karşı duyduğu derin güvensizliğin sorumlusu olarak görülmesi, toplumsal desteği zayıflatmakta, direnç mekanizmalarını ortaya çıkartmaktadır. Sermaye bu gidişatın engellenmesini istemektedir.

Merkel'in kişiliğinde cisimleşen hükümet bileşimi bu görevlerin üstesinden gelmeyi artık başaramayacaktır, değişim bu nedenle zorunlu olmuştur. Mesele aslında bundan ibarettir.

Dörtlü zirveye vurulan Alman damgası

31 Ekim 2018

İstanbul'da gerçekleştirilen ve Türkiye, Almanya, Fransa ve Rusya liderlerinin katıldığı dörtlü Suriye zirvesi burjuva medyasında ve özgür basında nedense benzer biçimde değerlendiriliyor. Kimi yorumlarda ABD'nin olmadığı bir zirveden sonuç çıkartılamayacağı söylenirken, kimi muhalif ses, örneğin Kürt hareketinin bir temsilcisi, »toplantıda genel geçer ortak şeylerin söylenmesi dışında bir sonuç çıkmamıştır, tek sonucu AKP'yi desteklemektir« değerlendirmesini yapmakta. Sol cenahta ise, örneğin sendika.org sitesinde, Merkel ve Macron'un önceliklerinin »Suriye'deki göç akışını durdurmak ve mültecileri geri göndermek« olduğu iddia edilmektedir.

Kuşkusuz doğruluk payı da olan bu değerlendirmelerde bizce önemli bir nokta, yani AB politikalarını belirleyen Alman emperyalizminin stratejik adımları göz ardı edilmektedir. Bu nokta göz ardı edilince, Kuzey Suriye Kantonlarının geleceğini belirleyecek olan gelişmeler dikkatten kaçmaktadır. Aynı günlerde Diyarbakır'da gerçekleştirilen »Ortadoğu Krizi ve Demokratik Ulus Çözümü« başlıklı konferansta dörtlü zirveden sadece tek cümlede bahsedilmiş olması, bizce önemli bir eksikliklerdir. Anlaşılan salt »Kürtçe ve Türkçe düşünmekten« vazgeçilmediği müddetçe, muhalif güçler böylesi eksikliklerden kurtulamayacaklar.

Alman emperyalizmi uzun zaman sonra ilk kez Ortadoğu politikalarındaki ABD karşıtı pozisyonda öncü konuma geçerek İstanbul'daki zirveye damgasını basmayı başarmıştır. Almanya ve Fransa ustaca sürdürdükleri köstebek politikasının meyvelerini toplamaya hazırlanmaktadır. Öncelikle Rusya, İran ve Türkiye'nin Suriye'deki gelişmeleri belirleyen dış güçler oldukları kabullenilmiş ve »Astana Sürecinin« maddi yükler nedeniyle AB'ne, yani Almanya ve Fransa'ya muhtaç duruma düşmesi beklenmiştir. Ne Rusya, ne İran, ne de Türkiye, Suriye'nin yeniden yapılandırılmasının maddi yüklerini taşıyabilecek konumda değillerdir.

»Astana Süreci« taşıyanlarının Almanya ve Fransa'yı partner olarak kabul etmeleri aynı zamanda İran ihtilafı çerçevesinde ABD'nin Batılı güçler arasındaki pozisyonunu zayıflatmaktadır. Bunu zirve sonrasında yapılan ortak açıklamanın »Suriye'nin toprak bütünlüğü ve bağımsızlığının korunmasına« yönelik mutlak ifadelerinde okumak olanaklıdır. »Suriye Arap Cumhuriyeti'nin hükümranlığının, bağımsızlığının, birliğinin ve toprak bütünlüğünün, ayrıca komşu ülkelerin ulusal güvenliğinin altını oymayı hedefleyen tüm ayrılıkçı planları kararlılıkla reddetme« cümlesi, sadece zirvenin ardından Pazar günü yapılan bombardımanları meşrulaştırmamıştır.

Açıklamada yer alan cümleler Kuzey Suriye Kantonlarına yönelik ve küçümsenmesinin sonuçları ağır olacak ciddi bir tehdidi içermekle birlikte, ABD ordu güçlerinin Suriye'deki varlığını geri çekmesini talep eden pozisyonu güçlendirmektedir. Böylelikle Almanya ve Fransa açık bir şekilde ABD emperyalizminin Suriye'deki çıkarlarına karşı konum almışlardır. Aynı şekilde açıklamada Suudi Şehzadesinin Kaşıkçı Cinayetinden sorumlu tutulmasıyla, ABD'nin Ortadoğu politikaları zayıflatılmak istenmektedir.

Dörtlü zirvenin sonuçlarını salt Türkiye gözlüğü ile okumaya çalışmak, kanımızca hayli yanıltıcı olacaktır. Böylesine bir zirve, »iç politikada darda olan falanca devlet başkanına kıyak çekilmesi« veya »dostlar alışverişte görsün« mantığıyla yapılmaz. Söz konusu olan farklı burjuvazilerin çıplak çıkarlardır. Tüm çelişkilerine rağmen, emperyalist güçlerin ve işbirlikçilerinin çıkarları hiç bir zaman ezilen ve sömürülen sınıfların çıkarlarıyla örtüşmez. Tarih bu gerçeği defalarca kanıtlamıştır.

Alman-Fransız çelişki çözüm yolları

14 Kasım 2018

Fransa Cumhurbaşkanı Macron, Birinci Dünya Paylaşım Savaşının bitişinin yüzüncü yıldönümü vesilesiyle Paris'te yapılan anma töreninde Avrupa'nın »gerçek Avrupa ordusuna« ihtiyacı olduğunu söylerken, Alman Şansölyesi Merkel'in de ısrarla Macron'a destek çıkmış olması, Almanya ile Fransa'nın aralarından su sızmayan partnerler olduğu görünümünü verdi. Ancak Pazartesi burjuva medyasına düşen yorumlar, gerçek resmin ayrıntıda gizli olduğunu gösterdi ve bir kez daha hiç bir şeyin görüldüğü gibi olmadığını kanıtladı.

Fransa, Almanya'nın 2014'de NATO'ya kabul ettirdiği »Framework Nations Concept« (FNC), yani »Çerçeve Ulus Konseptini« başından itibaren destekliyor, Avusturya ve Finlandiya gibi NATO üyesi olmayan ülkelerin de partner olarak kazanılmasıyla, ABD'nden bağımsız hareket olanaklarının genişleyeceğini umuyordu. Nihâyetinde iki ülkenin de ABD'nden bağımsız hareket edebilme konusunda bir hayli adım atabildiklerini söyleyebiliriz. Buna rağmen Fransız militaristleri Almanya ile işbirliğinin gidişatı konusunda kaygı duymaya başladılar.

Örneğin Alman-Fransız işbirliğinin ana projelerinden birisi olan »Future Combat Air Systems« FCAS'de henüz ortak bir konsept hazırlanmamış olmasına rağmen Almanların İspanyolları için içine katmak istemeleri, Fransızları rahatsız ediyor. Fransa askerî-sınai kompleksinin pay kaybetmesini istemeyen Macron bu nedenle FCAS'ın Alman-Fransız projesi olarak gerçekleştirilmesini dayatıyor.

Bu dayatmanın ardında yatan nedenlerden birisi, Almanya'nın »Çerçeve Ulus Konseptini« kendi silah tekellerini güçlendirecek bir stratejik araca çevirme olasılığı. Nitekim Almanya bu konsept temelinde kurulan işbirliğine kazandığı 17 partner ülkenin savaş tankları modernizasyonunun Alman Kraus-Maffei-Wegmann tekeli öncülüğünde başlatılmasını sağladı.

Fransa'nın Britanya ile 2010 yılında imzalanan »Lancaster-House-Antlaşması« temelinde girdiği silahlanma işbirliği ise, Brexit kararıyla çekiciliğini kaybetti. Çünkü Britanya, Brexit gerçekleştirilirse, AB'nin 2021'de itibaren silahlanma projeleri için ayırdığı milyarlık sübvansiyonlardan faydalanamayacak, bu da Fransız tekelleri için ciddi bir piyasa dezavantajı hâline gelecek. O nedenle Fransa Britanya'nın AB savunma partneri kalmasını istiyor.

Almanya gerek »Çerçeve Ulus Konsepti«, gerekse de »Kalıcı Yapısal İşbirliği – PESCO Antlaşması« ile öncü konumunu güçlendirebilirken, Fransa' da 25 Haziran 2018'de kurulan »Avrupa Müdahale Girişimi« (IEI) ile kendi silah tekellerinin konumunu güçlendirmeye çalışıyor. Bunun içinse Moritanya, Mali, Nijer, Burkina Faso ve Çad'ın oluşturduğu »Sahel G5'i« olarak adlandırılan bölgesel işbirliği örgütünü IEI'ye üye yapmak istiyor. IEI formel açıdan AB Savunma Politikasının bir parçası olmadığından, Britanya Brexit'e rağmen üye kalabilecek ve girişimin faydalanacağı AB sübvansiyonlarından pay alabilecek. Böylelikle, Brexit ile Britanya için pahalılaştıran Fransız ürünleri sübvansiyon edilebilecek.

Almanya ve Fransa askerî-sınai kompleksleri arasındaki çıkar çelişkileri orta vadede ABD emperyalizminin işine yarıyor olsa da, bu çelişkilerin uzun vadede Alman ve Fransız emperyalist burjuvazilerinin bağımsızlaşma arzularının önüne geçemeyeceğini söyleyebiliriz. Alman ve Fransız emperyalizmlerinin şimdiye kadar gerek AB çatısı altında, gerekse de AB dışında çeper ülkelerle yapılan işbirliği antlaşmalarıyla yarattıkları farklı çözüm yolları, aralarındaki çıkar dengelerini bir biçimiyle korumaya kararlı olduklarını gösteriyor. AB'nin Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti ile kurduğu ilişkiler ve Almanya ile Fransa'nın bu kararlılığı, AB'nin kısa vadede yeni bir silahlanma dalgasıyla daha da militaristleşeceğine ve saldırganlaşacağına işaret ediyor.

Mesafelenme ve İşbirliği Stratejisi

21 Kasım 2018

Avusturyalı AB Komiseri Johannes Hahn'ın »Türkiye ve AB için yolları ayırmak ve üyelik görüşmelerini sonlandırmak, şüphesiz daha dürüst olacaktır« sözlerinden sonra, zaten limonî olan AB-Türkiye ilişkilerinin ömrü tartışılır oldu. Yeni AB üyeliklerinden sorumlu olan bir AB Komiserinin böylesine mutlak bir nokta koyması, doğal olarak kafalarda soru işaretleri oluşturuyor. Sahiden Türkiye'nin 1963'den bu yana devam eden AB macerası sona mı erecek?

Kanımızca sorunun anahtar yanıtı Hahn'ın basına az yansıyan diğer cümlelerinde yatıyor: AB üyesi ülkelerdeki toplumsal atmosfere bakıldığında, Türkiye'nin tahmin edilebilir bir sürede AB üyeliğine alınmasının gerçekçi olmadığını vurgulayan Hahn, sözlerini »yeni, stratejik bir ortaklık için çaba göstermek, iki tarafın da çıkarınadır« cümlesiyle bitirdi. Bunun ne anlama geldiğini beraberce irdeleyelim.

Önce iki temel tespitle başlamalıyız: Birincisi, Türkiye'nin AB üyeliği için gerekli olan siyasî, iktisadî ve hukukî kriterlerini formel olarak yerine getirmekten çok uzak olduğudur. Gerçi komünistler olarak AB'nin zaten emperyalist bir proje olduğunu ve AB üyeliğinin Türkiye'deki ezilen ve sömürülen sınıflara hiç bir şey kazandırmayacağını söylüyoruz. Şu an için egemen sınıflar açısından da üyeliğin getirisi bulunmamaktadır. Zaten Türkiye Avrupalı emperyalist güçlerin kolay yutamayacağı bir lokmadır.

Ama, ikincisi, Türkiye'nin AB'nden uzaklaşması söz konusu değildir. Çünkü AB, AB'nden yapılan ithalata göbeğinden bağımlı Türk ihracatının hedef coğrafyasıdır. Nisan 2018 verilerine göre Türk özel sektörüne verilen yabancı kredilerin yarısından fazlası ve 2013-2017 arasındaki doğrudan yabancı yatırımların üçte ikisi AB orijinlidir. Ayrıca 2018 ilk çeyreğinde devlet tahvillerinin yaklaşık yüzde yetmiş Avrupalı yatırımcıların elindeydi. Yani iki taraflı bir bağımlılık söz konusudur.

AB Komiserinin açıklaması hem bu bağlamda, hem de Türk devletinin ikili, yani mesafelenme ve işbirliği stratejisine verilen yanıt olarak okunmalıdır. Türk devleti gerek AB'ne karşı, gerekse de NATO içerisinde kullandığı bu ikili stratejiyle bir üretken belirsizlik oluşturmakta ve emperyalist güçlerle olan ilişkilerinde pozisyonunu güçlendirmeye çalışmaktadır, ki Ortadoğu konjonktürü belirli bir başarı sağlamasına da yaramaktadır.

Diğer taraftan Almanya ve Fransa'nın başını çektiği AB Ortak Savunma Politikası da, Türkiye'nin AB üyeliği açısından önemli bir engel teşkil etmektedir. Türk devletinin AB Ortak Savunma Politikasında eşit göz hizasında kararlara katılma talebi, Almanya-Fransa ikilisi tarafından reddedilmektedir. Britanya'dan kurtuldukları bir anda ikinci bir Truva Atı istememektedirler. Ayrıca Türkiye'nin Rusya Federasyonu ve İran ile olan ilişkilerinin AB kontrolü dışında gelişmesi ve iç politikada ülke nüfusunun yarısının siyaset dışında bırakılmasının doğurabileceği riskler ile Saray'ın kapitalist rekabete doğrudan müdahale etme yatkınlığı, ilişkilerdeki sorunları derinleştirmektedir.

Böyle olunca, iki taraf da ellerinde tuttukların Şartlı rehinler (Türkiye için Kıbrıs, Ege Denizi, Suriyeli mülteciler, AB için Gümrük Birliği, İktisadî ve Malî İşbirliği, insan hakları ve demokrasi retoriği) ile, bozulması beklenmemesi gereken karşılıklı ilişkileri şekillendirmeye çalışmaktadırlar. Kaldı ki Türkiye'nin AB üyeliği ile ilgili belirsizlik iki tarafın da iç politikanın şekillendirilmesinde işlerine gelmekte, seçmenlere yönelik söylemde rahatlatma yaratmaktadır. O açıdan esasta bir değişiklik olacağı beklenmemelidir. Yalnız şunu da vurgulamakta bir beis görmüyoruz: AB'nden demokratikleşme için destek alacaklarını zanneden liberal tayfa şüphesiz avuçlarını yalayacaktır. Demokratikleşme ya kendi eserinizdir, ya da hiç!

Devlet icazetiyle devrimcilik olmaz!

24 Kasım 2018

Geçen haftaki köşe yazımızda, Almanya'da yerleşik olan Kürdistan ve Türkiye kökenli göçmen kitle içerisinde hiç küçümsenemeyecek bir devrimci-demokrat potansiyel olduğunu ve bu potansiyelin büyük oranda atıl kalmasının sorumlusunun devrimci-demokratik örgütlenmeler olduğu tespitini yapmış, meydanın proje mafyasına bırakılmaması gerektiğini vurgulamıştık. Eleştiri-özeleştirimize kaldığımız yerden devam edelim.

Okurlar arasında anımsayanlar olacaktır; 1970'li ve 1980'li yıllarda dernekleri, çalışma grupları, federasyon ve konfederasyonları ile Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimci-demokratik göçmen örgütleri sadece devrimci çalışma yürütmüyor, aynı zamanda üyelerinin ve göçmen işçilerin sorunlarının çözümü için uğraşüyor, toplumsal dayanışmanın örneklerini gösteriyor ve herhangi bir devlet kurumundan para almadan, her türlü sosyal ve kültürel çalışmayı örgütleyordular. Hatta 1990'lı yıllarda yapılan bir bilimsel araştırmada göçmen örgütlerinin »devletin entegrasyon için ayırdığı bütçelerden fazlasına eşit gelen çalışma yaptıkları« teyit edilmişti.

Gerçekten de Almanya'nın bir çok bölgesinde devrimci-demokratik göçmen örgütlerinin gerçekleştirdikleri çalışma ve etkinlikler, Alman devletinin tüm karalama çabalarına rağmen demokratik kamuoyunun dikkatini çekiyor, örgütler darda olan insanlarımızın baş vurduğu ilk adresler hâline geliyor, hatta otobanda bir trafik kazası olduğunda polislin yardım için ilk aradığı yerler oluyorlardı. Bugün dahi, hâlâ varlığını sürdüren herhangi bir derneğe gittiğinizde, duvarlarında veya kitaplıklarında bu faaliyetleri anlatan binlerce fotoğraf ve doküman bulmak olanaklıdır.

Kimi okur nostalji yaptığımız düşünebilir. Ama hayır, derdimiz nostalji değil. Geçen yüzyılın koşullarına uyan, ama bugüne pek yanıt veremeyen dernek vb. yapıları önermek de değil. Asıl derdimiz o zamanlar kitlenin geniş bir kesimine hakim olan devrimci, dayanışmacı ve mücadelecî ruhu anımsatmak, o ruhun yeniden yaygınlaştırılmasının zorunluluğunun altını çizmektir.

Peki, neydi o ruh hâli? Haksızlığa ve adaletsizliğe tahammül etmeyen, emeği en yüce değer olarak gören, faaliyetleri imece usulü ile ve gönüllü gerçekleştiren, insanlarımızın sorunlarının çözümünü hedefleyen, ortak çıkarlar uğruna sırt sırta veren, sendikal mücadeleyi önemseyen, yürüyüş ve mitinglere katılmaktan ve katılımı artırmaktan imtina etmeyen, örgütüne ve insanına sahip çıkan devrimci, dayanışmacı insanların ruh hâlini anımsatmaya gerek var mı hiç?

Hatalar olmadı mı? Olmaz mı, saymakla bitmez! Ama kendi yağımızda kavrulur, örgütler olarak aramıza kavga etsek bile, hiç birimiz devrimciliğimize devlet icazeti lekesinin sürülmesine izin vermezdik. Bugün ise, yapılacak herhangi bir etkinlik için bütçe aramaktan, bütçe almak için ilkelerden taviz vermektan, projeciliği örgütsel çalışma ile karıştırmaktan, devlet kurumlarınca kabul edilmeye uğraşmaktan yorulur olduk. Eskiden »salon devrimciliği« diye bir tanım vardı. Artık onu da aştık, Facebook ve Twitter devrimcisi oluverdik.

Hata veya yanlışın telafisinin ilk adımı, hatayı kabul etmektir. Devlet, hele Alman devleti, verdiği parayla devrimcilik yaptırmaz. İliştirilmiş projeciden ise devrimci çıkmaz.

Kriminalizasyonun yıl dönümü

28 Kasım 2018

Bundan 25 yıl önce, 26 Kasım 1993'de Federal İçişleri Bakanlığı tarafından »Kürdistan İşçi Partisi (PKK) ve ardıl örgütlere yönelik dernekleşme ve faaliyet yasağı« getirilmişti. Demokratik hak ve özgürlüklere karşı sert tutumuyla tanınan ve »Almanya'nın Kara Şerifi« olarak anılan CDU'lu Manfred Kanther yasağı Almanya'nın »iç güvenliğine yönelik tehdit« gerekçesiyle savunmuştu. Daha sonra hükümet Alman Ceza Yasasının »terör maddesi« olarak kabul edilen 129'uncu maddesini değiştirerek, »iç ve dış terör örgütleri« tanımlarını kullanmaya başladı.

»PKK Yasağı« olarak tarihe geçen bu adım, sadece son 25 yıl içerisinde on binlerce ceza davasının açılmasına ve sayısız yasal kurumun kapatılmasına değil, aynı zamanda genel anlamda Kürt göçmenlerin en temel hak ve özgürlüklerinin askıya alınmasına, her türlü siyasî ve kültürel faaliyetin yasaklanmasına, ikamet ve çalışma izinlerinin iptaline, mültecilik başvurularının reddedilmesine, vatandaşlığa alınma işlemlerine kısıtlamalar getirilmesine, kısacası yaygın bir kriminalizasyona yol açtı. Alman faşizminin deneyimleri üzerine kurulu olan Bonn Temel Yasası o gün bugündür Kürt göçmenler için geçerli değildir.

Yasağın hiç bir şekilde hukukî olmadığı, aksine siyasî bir karar olduğu konusunda, bir çok CDU'lu siyasetçi dahil, hemen herkes hemfikir. Kaldı ki, Luxemburg'daki Avrupa Adalet Divanı'nın 15 Kasım 2018 tarihinde AB Konseyince altı ayda bir yenilenen »AB Terör Örgütleri Listesi« hakkında aldığı son karar, gerek yasakların, gerekse de Alman Ceza Yasasının 129 b maddesine dayandırılarak yürütülen kovuşturmaların maddî temelini olmadığını kanıtladı.

Ancak bu hukukî gerçeğin herhangi bir siyasî sonucu olacağını beklemek, fazlasıyla naiflik olacaktır. Hukuk, siyaseti ve iktidarların kararlarını gerçekten belirliyor olsaydı, Bonn Temel Yasası'na açıkça aykırı olan yasak kararları alınmaz, Kürt göçmenler salt etnik kökenlerinden dolayı kriminalize edilmez, toplumsal grup olarak Kürt göçmenler »potansiyel teröristler« olarak damgalanmazlardı. Artık başka bir kanıt gerek yok: Kapitalizmde hukuk, egemen sınıfların hukukudur ve burjuvazinin çıkarlarına ters düşen her konuda hukukun eğilmesi mubahtır.

Kürt göçmenlerin kriminalize ve stigmatize edilmeleri, Alman emperyalizminin iç ve dış politikalarının gereğidir. Bunu kanıtlayan çeşitli örnek mevcuttur. Örneğin 1996'da »otoban eylemleri« nedeniyle yapılan yasal değişiklikler veya mültecilere yönelik kısıtlamalar, zaman içerisinde Alman halkına genişletilmiş, sendikaların işyeri işgali biçimindeki eylemleri yasaklanmış ve Hartz-Yasaları ile mülteciler için geçerli olan sosyal hak kısıtlamaları, Alman işsizler için de geçerli kılınmıştır. Kısacası, iç politikada neoliberal uygulamaları gerçekleştirmek için gerekli olan her sertleştirme, önce göçmenlere uygulanmış, ardından tüm halk için geçerli kılınmıştır.

Kürt göçmenlerin varlığı aynı şekilde Alman emperyalizminin Ortadoğu'daki çıkarlarının korunması için de kullanılmaktadır. Yani tarih tekerrür etmektedir. 1915'de Rayh Şansölyesi Bethmann Hollweg, »Önemli olan savaş sonuna kadar Türkiye'yi yanımızda tutmaktır, bu uğurda Ermeniler mahvolsalar da« demişti. Alman emperyalizminin günümüzdeki politikalarına baktığımızda, Ermenilerin yerine bugün kimin geçtiğini anlamakta zorlanmayız.

İşin garip yanı, bu gerçeklere rağmen »sorunun« diplomasi ve hukuksal talepler ile çözülebileceğine inananların olmasıdır. Evet, burjuva hukuk devletinde ezilenler ve sömürülenler lehine de kararlar çıkabiliyor – ancak sadece ve sadece uğruna mücadele edildiği takdirde! Tarihsel gerçektir: demokratik hak ve özgürlükler, direniş olmadan ne kazanılabilir, ne de korunabilirler.

»Profesyonel devlet partisi«

13 Aralık 2018

Alman sermayesinin baş temsilcisi olan Hıristiyan Demokratik Birlik partisi CDU'da geçen hafta gerçekleşen görev değişimi, sadece Almanya'daki devlet ve hükümet politikalarını etkilemekle kalmayacak, aynı zamanda emperyalist-kapitalist dünya düzeni içerisindeki çelişkilerin derinliğini de belirleyecek. Çünkü FAZ gazetesinin »profesyonel devlet partisi« olarak nitelendirdiği CDU'da gerçekleşen yönetim değişikliği, sıradan bir parti içi ihtilaf çözümü değildir. Asıl önemli olan yanı, Alman sermaye fraksiyonlarından hangisinin ağırlık kazandığını göstermesidir.

Angela Merkel'in haleflğine aday olanların profillerine baktığımızda, iki farklı yönelimin birbirleriyle yarışa girdiklerini görebiliriz: Bir tarafta Alman emperyalizminin AB çatısı altında Fransa ile birlikte ve ABD emperyalizmine rakip bir »Global Player« olmasını arzulayan »Avrupacılar«, diğer tarafta ise ABD ile olan stratejik ortaklığı derinleştirmek isteyen »Transatlantikçiler«.

Alman burjuva basınında kısaca »AKK« olarak anılan Annegret Kramp-Karrenbauer'in küçük bir farkla CDU başkanlığına seçilmesi, esas itibarıyla »Avrupacı« sermaye fraksiyonlarının zaferi olarak okunabilir. Ancak, dünyanın en büyük sermaye gruplarından »Blackrock Fonunun« Almanya yöneticisi ve 1952'de ABD ve Almanya arasında iktisadî, malî ve askerî ilişkileri geliştirmek amacıyla kurulan »Atlantik-Brücke« (Atlantik-Köprüsü) adlı derneğin başkanı olan Friedrich Merz'in aldığı yenilgi ise »Transatlantikçilerin «geriye püskürtülmesi anlamına da gelmiyor. Dengeler şimdilik »Avrupacıların« lehine değişmiş oldu.

Peki, bundan sonra ne olacak? Öncelikle CDU/CSU ve SPD'den oluşan Büyük Koalisyonun günlerinin sayılı olduğundan hareket edebiliriz. Parti başkanlarının geleneksel olarak Şansölye de olmaları, Merkel hükümetinde de değişikliği gerekli kılacak. Ancak bu, SPD yönetiminin parti içindeki zayıflığı nedeniyle pek olanaklı görünmüyor. Aynı şekilde yeniden genel seçime gidilmeksizin Yeşiller ve FDP ile koalisyon kurulması da beklenmemeli, çünkü özellikle Yeşiller öne alınacak seçimlerde oy oranlarını artıracabileceklerinden hareket ediyorlar.

O açıdan 2019 Mayıs'ında yapılacak olan Avrupa Parlamentosu seçimlerinden sonra, en geç 2019 yıl sonunda Federal Parlamento seçimlerinin yapılması büyük bir olasılık. Böylesine bir çözüm »Avrupacıların« CDU içerisindeki pozisyonunu da güçlendirecektir. Çünkü, Avrupa Parlamentosu ve Eyalet Parlamentosu seçimlerinde beklenen oy kaybının sorumluluğunu Merkel'in üstlenmesiyle, hem hükümette herhangi bir makamı olmayan Kramp-Karrenbauer'in karşısına başka bir CDU'lu Şansölye adayı çıkamayacak, hem de daha muhafazakâr söylem kullanması beklenen CDU'nun toplumsal rıza üretme şansı yükselecektir. Bununla birlikte, F. Cumhurbaşkanı Steinmeier onaylarsa, Kramp-Karrenbauer öncülüğündeki bir azınlık hükümetinin erkene alınacak seçimlere kadar kurulması da olasıdır.

Öyle ya da böyle; çoklu kriz ortamından kurtulamayan Avrupa kapitalizminin lokomotifini olan Alman emperyalizmi daha da saldırganlaşacak, AB'nin militaristleşme ve düzensizleştirme süreçlerini hızlandıracak ve neoliberalizmin restorasyonuna ivme katmaya çalışacaktır. Bunun sonucunda Avrupa'daki ırkçı-faşist partiler güçlenecek, toplumsal bölünme derinleşecek ve direnç mekanizmaları zayıflatılacaktır. Alman emperyalizmi Avrupa'daki burjuva demokrasilerini hızla »demokratörlüklere« dönüştürmek istemektedir. Reformist sol ve Avrupalı sendikaların sınıf uzlaşısı ise bu sürece köstek değil, destek olmaktadır. Hiç şüphe yok: başlayan karşıdevrimin karanlık çağıdır.

Önce İslamistler, sonra...?

15 Aralık 2018

Her İslamist terör saldırısının ardından olduğu gibi, Strasburg'da gerçekleşen kanlı saldırı da burjuva basınının felaket senaryoları kurgulamasına vesile oldu. Gerçi bu sefer, »Fransız devleti ›Sarı Yelekliler‹ eylemlerini diskredite etmek için saldırıya fırsat verdi« türünden komplo teorileri de yok değil. Ancak, ki görünen o, saldırıdan sonra tartışmalar pek çabuk bitmeyecek. Tahminimizi gerekçelendiren görüngüler az değil.

Öncelikle tartışmaların alacağı yönü biraz irdelemek gerekiyor. Dikkat edildiyse, son yıllarda Avrupa basını, bilhassa muhafazakâr gazeteciler »radikalleşen tehdit ediciler« tanımını sıklıkla kullanmaya başladılar. Tanım, burjuva demokratik hukuk devletinin esaslarını eğmek için kullanıma uygun. Burada belirleyici olan, kişinin suçu ispat edilene kadar suçsuz sayılması ilkesi. Bu ilke tersine çevrilmek isteniliyor.

Burjuva basınında kullanılan »tehdit ediciler«, yani »muhtemel bir terör suçu işlemeye yatkın olan kişiler« tanımı, yurttaşlık haklarının askıya alınmasının, yargısız infazın ilk adımıdır. Ardından gelecek olan ise, hak ve özgürlüklere sahip olanlar ve olmayanlar »hukukunun« geçerli olmasıdır.

Hukuk devleti esaslarının ters yüz edilmesiyle neler olabileceğini hemen her gün Türk devletinin pratiğinde görebiliyoruz. Suçsuz olduğunun ispatının gerekli olduğu her rejim, hukuksuzluk rejimidir. Çok iyi biliyoruz ki, hukuk herkese lazım olacaktır – zamanı geldiğinde alaşağı edilecek diktatörlere ve işkenceci-katil memurlara da.

Elbette; »burjuva demokratik hukuk devleti maskedir, egemen sınıfın çıkarları söz konusu olduğunda işe yaramaz« diyenler de haklıdır. Ne de olsa burjuva demokrasileri, burjuvazinin diktatörlüğünden başka bir şey değillerdir. Ancak, bu diktatörlüğün sürdürülebilmesi, özellikle kapitalist rekabetin ayakta kalabilmesi için, demokratik hukuk devleti esaslarına ve bu bağlamda, seçimler üzerinden sağlanan toplumsal rızaya gereksinim vardır.

Burjuva medyasının kalemşörlerinin halihazırda istedikleri, »tehdit edici« olarak tanımlanan kişilerin tutuklanması veya en azından »ev hapsinde« ve gözlem altında tutulmaları. Ancak asıl hedefleri, bu hukuksuzluğun egemen koşulların sürdürülebilirliğini zayıflatabilecek, bu koşulları alaşağı etme potansiyelini taşıyabilecek her unsurun bastırılmasıdır. »Özgürlüklerimizin korunması için bazı haklarımızdan vazgeçmeliyiz« demagojisi, kimilerinin dediği gibi, »güvenlik mi, özgürlük mü?« meselesi değildir. Asıl mesele kriz doğurganlığıyla doğanın ve insanlığın geleceğini tehdit eden kapitalist üretim ilişkilerinin korunması için, toplum çoğunluğunun kırıntılardan ibaret olan hak ve özgürlüklerinden »terör« gerekçesiyle ve kendi rızalarıyla feragat etmelerini sağlamaktır.

Gerek İslamist, gerekse de bireysel terör sadece ve sadece egemen sınıflara yaramaktadır. Varlığı, ezilen ve sömürülen sınıfların başlarını aşağıda tutmalarını sağlayacak tedbirleri yaratmak için kullanılmaktadır. Evet, emperyalist burjuvazi kriz çözümüne hazırlanıyor. Önce İslamistlerin özgürlüklerini ellerinden alacaklar. Sonra da... Artık gerisini siz düşünün.

AB Ordusuna doğru adımlar...

19 Aralık 2018

Bir yıl önce başlatılan »PESCO – Sürekli Yapısal İşbirliği« (Permanent Structured Cooperation) başlıklı Avrupa Birliği projesinin, Alman ve Fransız emperyalizmlerinin dayattığı AB militaristleşme sürecine güçlü bir ivme kattığı bugün daha açık olarak görülüyor. Geleneksel olarak ABD ile daha sıkı işbirliğini savunan Britanya'nın – ki bu nedenle ABD'nin Truva Atı olduğu suçlamasına maruz kalıyordu – BREXİT kararının PESCO projesinin tetikleyicisi olduğunu söyleyebiliriz. Halihazırda 24 AB üyesi ülke projeye dahil edilmiş durumda. Britanya'nın haricinde Danimarka ve Malta projeye katılmıyorlar.

PESCO üyesi ülkeler »savunma« bütçeleri ile silahlanma harcamalarını her yıl artırmakla yükümlüler. Aynı zamanda »savunma« planlamalarını diğer PESCO üyesi ülkelerin planlamalarıyla her yıl sistematik biçimde uyumlulaştırmak zorundalar. Tüm bu yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediği oluşturulan CARD (Projele Koordinateli Annual Review on Defence) yönetimince kontrol ediliyor. Öngörülen çok uluslu silahlanma projelerine başlangıç finansmanını sağlamak için kurulan »Avrupa Savunma Fonu« EDF'e ise 2021 – 2027 yılları için toplam 13 milyar Euro'luk bir bütçe ayrılmış durumda.

Brüksel kulislerinde bu meşum üçlüye »CARD tanımlıyor, PESCO planlıyor, EDF finanse ediyor« adını takmışlar. Ancak kamuoyunda kullanılan aldatıcı tanım ise »PeaceLab«, yani »Barış Laboratuvarı«! Aslına bakılırsa »PeaceLab« tanımı sadece kamuoyunu aldatmaya yönelik bir PR-adımı değil, aynı zamanda AB'nin demokratiksizleştirilmesinin üstünü örtmeye yarayan da bir tanım. Çünkü PESCO üyesi ülkelerin ulusal parlamentolarının »savunma« politikalarında yürütmeyi kontrol etme olanakları tamamen ortadan kaldırılmış durumda. »Brüksel böyle karar aldı, biz de uymak zorundayız« cümlesi, her türlü silahlanma adımının gerekçesi hâline getirildi.

PESCO'nun getirdiği yükümlülükleri, NATO'nun karar altına aldığı ve üye ülkeleri silahlanma giderlerini yurt içi GSMH'nin yüzde ikisine yükseltme zorunluluğu ile karıştırmamak gerekiyor. Birbirlerinden farklı olan bu yükümlülükler AB tarihinde bugüne dek görülmemiş bir silahlanma sürecine yol açacak – hem de Avrupa toplumlarının rızasını alarak. Aynı zamanda da, Almanya liderliği altındaki AB'nin yavaş, ama kesin adımlarla ABD'nden uzaklaşmasını sağlayacak.

Emperyalist güçler arasındaki çelişkileri derinleştirecek ve çıkar çatışmalarını körükleyecek olan böylesi bir sürecin bir kaç yıllık bir zaman dilimi içerisinde gerçekleşmesi elbette söz konusu değil. Nihâyetinde PESCO, Alman emperyalizminin uzun vadeli bağımsızlaşma hedefinin orta vadeli bir aşamasından ibaret. Almanya henüz, AB çatısı altında dahi ABD emperyalizminin askerî gücü ile yarışacak düzeyde değil. ABD'nin sadece yıllık savunma bütçesi tüm AB üyesi ülkelerin toplamından çok daha fazla.

PESCO'nun bir diğer görevi de, Avrupalı silah tekellerini ABD'li ve İsraili silah tekellerinin rekabetinden korumak. Özellikle teknolojik düzeyi yüksek silahlanma projelerinde üye ülkeler satın alışlarını Avrupalı tekellerden yapmak zorundalar. Piyasanın »Avrupalılaştırılması« otomatikman ABD'li ve İsraili tekelleri Avrupa piyasalarından uzaklaştıracak. Görüldüğü gibi, emperyalist burjuvazilerin en deneyimli ve en rafine saldırganı olan Alman tekeli burjuvazisi hedefinden şaşmadan adımlarını atıyor. Alman emperyalizminin geçmişine bakarak, güçlü olacağı bir geleceğin insanlık için pek hayırlı sonuçlar üretmeyeceğini söylersek, yanılmış olmayız. Öyle ya da böyle: sosyalizmin olmadığı bir dünyada her türlü cehennem mümkün olacaktır!

İrkçılık nedir?

22 Aralık 2018

Özgür basın ve özellikle ona gönüllü katkıda bulunan devrimci-demokrat köşe yazarlarının temel görevi, bilgilenme olanakları egemenlerce ellerinden alınmış ezilen ve sömürülen kitlelerin bilgiye ulaşmasına, sosyopolitik ve ekonomik gelişmelerin arka planında yatan nedenleri görmelerine yardımcı olmaktır. Görevin hakkınca yerine getirilebilmesinin ön koşulu da, kalem sahibinin uzmanlaştığı konularda katkı sağlamasıdır. Böylelikle farklı uzmanlık alanlarından bakışla hem belirli bir çeşitlilik, hem de resmin tamamını gösteren bir temel çerçevenin oluşturulması sağlanabilir.

Çeşitlilik elbette, parti organları veya ideolojik yayınlardan farklı olarak, asgarî müştereklerde birleşen görüş çeşitliliği anlamına da gelir, ki özgür basın takipçileri indoktrinasyona uğramadan kendi görüşlerini kendileri oluşturabilsinler. Ancak görüş çeşitliliği ve farklı bakış açıları da, tanım ve kavramları bilimsel olarak kanıtlanmış içeriklerinden kopartıp, istenildiği gibi kullanma özgürlüğü anlamına gelmez. Örneğin »daire köşelidir« dersiniz, bu farklı görüş değil, saçmalaktır.

Daha somut bir örnekle açıklamaya çalışalım: İrkçılık. Gerek sosyal medyada, gerekse de özgür basında bu kavramın enflasyonist biçimde kullanma yatkınlığı yaygın – kavram tek başına hiç bir şeyi, sadece içeriğini değil, nasıl mücadele edilmesini de açıklamamasına rağmen.

İrkçılık konusunda genellikle kolaycılığa kaçılmakta, hastalık veya ruhsal bozukluk olarak gösterilmektedir. Hatta belirli bir etnik grup – çoğunlukla Almanlar veya Türkler, veyahut sonradan öyle olanlar – kast edilerek, ırkçılığın kalıtsal olduğu, yani ebeveynlerden çocuklara geçtiği dahi iddia edilebilmektedir. Kimi gelişmelere, bilhassa katliamlara ve baskıcı politikalara duygusal tepki anlaşılır olsa da, bilinmelidir ki, buna bilimde »tersinden ırkçılık« tanısı konmaktadır.

Halbuki ırkçılık soyut bir olgu değil, somut ve nihâyetinde devlet şiddetinde cisimleşen bir egemenlik aracıdır. İrkçılık ve ırkçı nefret, kişinin veya toplumların iyi veya kötü olmalarına değil, egemen mülkiyet ve iktidar ilişkileri üzerine kuruludur. İrkçılığın ortaya çıkmasına, yayılmasına ve geniş kitleleri esaret altına almasına neden olan koşullara dokunmadan, ne ırkçılık, ne de ırkçılığa karşı mücadele biçimleri anlaşılabilir. İrkçılığı belirli bir etnik grubun veya herhangi bir ulusun karakteristik özelliği olarak göstermek, istemeden olsa da, yanıltıcı ve hedef şaşırtıcıdır. Aslıolan, ırkçılığın maddi koşullarını ortadan kaldırmaktır.

Alman filozof ve sosyolog Max Horkheimer bilimsel birikimine dayanarak, »Kapitalizmden bahsetmek istemeyen, faşizm hakkında da susmalıdır« tespitini yapmıştı. Alman faşizmi için geçerli olan bu tespit, Türk faşizmi için haydi haydi geçerlidir. Maraş'ın, 19 Aralık katliamının, Roboski'nin yıl dönümünü yaşadığımız bugünlerde kin duyulacaksa eğer, en sağlıklı sınıf kinidir. Çünkü sınıf kını, ezilen ve sömürülenleri evcilleştirilmiş topluluk olmaktan çıkartır, insanı insan yapan adalet ve onur duygusunu keskinleştirir, insana dair sevgiyi büyütür ve insanı »esirleştiren, hor görülen ve sömürülen bir varlık hâline getiren« her türlü koşulu ortadan kaldırmak için mücadele cesareti verir.

Umut? Umut!...

29 Aralık 2018

2016 yılının son günlerinde kaleme aldığımız »2017: »Demokratörlük« döneminin başlangıcı mı?» başlıklı bir makalede soruyu yanıtlamaya çalışmış, bazı tahminlerde bulunmuştuk. Aradan geçen iki yıldan sonra geriye baktığımızda, olasılıkların kötü gerçeklere dönüştüklerini tespit etmek zorundayız. Halbuki her yıl sonunda yeni yıla umutlarla bakıyor, daha iyi ve daha güzel günler dilekleriyle avunuyorduk. Daha yeni yılın ilk günlerinde yeninin eskisinden daha kanlı olacağını görmemize rağmen, bu ritüeli her yıl sonunda tekrarlıyor, umutlanıyoruz.

Albert Einstein'ın »hep aynı şeyi tekrarlayıp, farklı bir sonuç beklemek deliliğin tanımıdır« dediği iddia edilir. Söylemedi diyenler de var. Biz söylediğini varsayalım: Her yıl sonunda, daha kötüsüne hazırlanmamızın gerekli olduğunu bilmemize rağmen, yeni yılın geride bırakacağımızdan daha iyi olacağını beklemek, delilik olmasa da, en azından şizofrenik bir durum değil midir?

Emperyalist-kapitalist dünya düzeni 1989/1990 karşı devriminden bu yana daha da vahşileşirken, hâlâ umutlanabilmek... Milyonlarca insanın yaşamına mal olan savaşlar daha da yayılır, geldiğimiz coğrafya ve niceleri kan denizine dönüşürken... Geldiğimiz ülkede kötülüğün hükümdarlığı sürer, acılarımız taze iken, yaşadığımız Avrupa'da refahını kaybetmekten tavşan misali korkan çoğunluk toplumları ırkçı-faşist partileri iktidara taşırlarken, hâlâ umutlanabilmek tuhaf bir ruh hâli değil de, nedir ki?

Öyle değil işte, hem de hiç değil! Umutlu olmak için binlerce, yüz binlerce değil, yüz milyonlarca, milyarlarca neden var. Karanlığın üstümüze geldiği, kanımızı ve iliğimizi sömürmek isteyenlerin güçlendiği, prangaların bileklerimiz kestiği bu esaret günlerinde umudunu kaybetmek, ihanettir. Mücadele edenlere, mücadelede düşenlere, işkence altında ser verip, sır vermeyenlere, kardeşlerimize ve yoldaşlarımıza, insanlığa ve geleceğimize ihanettir!

Umudunu yitirmek, teslimiyettir! Yarattığımız tüm değerlere el koyan, ufacık bir azınlığın çıkarları uğruna insanı insana düşman ettiren, yaşamı zindana, dünyayı cehenneme dönüştüren koşullara teslim olmaktır. Ve kabullenmektir – dünyanın değiştirilemeyeceğini. Halbuki hâlâ geçerlidir: kaybedeceğimiz sadece zincirlerimizdir, kazanacağımız ise koskoca bir Güneşli Dünya! Davası uğruna serini feda etmeye hazır tek bir yoldaşımız yanımızda olduktan sonra, umut yiter mi?

Şairin dediği gibi, »Kaçmak kolay olurdu / Kaçacak yer olsa / Unutmak kolay olurdu / Unutulan aşk olmasa / Yaşamak kolay olurdu / Ayrılık olmasa / Ölmek kolay olurdu / Umut olmasa«.

Umut direnmektir, haklı davada ısrardır. Umut egemenlerin korkusudur, çünkü savaşızsız, sınıfsız ve sömürsüz bir dünyayı müjdeler. Umut esir alınamaz, engel tanımaz. Umuda kelepçe takılabilir mi hiç? Umut doğurgandır, anaçtır, yaratıcıdır. Henüz var olmayanı canlandırır, öfkeyi örgütler, bilinçlenmenin yolunu açar. Umut olmasaydı insanda, değişir miydi dünyanın çehresi hiç?

Kolay değildir umutlanmak, umut etmek. Mücadeleye hazır olmayı gerekli kılar. Ama, siz siz olun, kolay yolu seçmeyin. Umutlanın. Özgürlüğün geleceği günler için – yeni yılda umudunuz kaybolmasın!

